

Calauza

B

IBLIOTECARULUI

12

1963

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLIKAȚIE A COMITETULUI DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ

★
S
U
M
A
R
U
L
★

DE ZIUA REPUBLICII (George BAICULESCU, Galina GROSU, FÛLÔP Maria, Eugenia BULBUC, Nicolae OANCEA și Elena IOSIPESCU despre profesia de bibliotecar în anii Republicii populare)	529
Maria ZIDARU: <i>Întâlnire cu cartea</i>	533

PE TEME ACTUALE

A. M. MIHIȚ: <i>Pentru specialiștii din agricultură</i>	534
Nicolae RAUȘ: <i>Informarea și documentarea în agricultură</i>	536
Aristotel MITREA; Ion BELDEANU: <i>Preocupări și perspective</i>	538
V. ȘT. MĂRIU: <i>Biblioteca întregului sat</i>	540
Beatrice ARION: <i>La bibliotecarii din Regiunea Galați (schimb de experiență)</i>	541
Știri	543

VĂ PREZENTĂM — VĂ RECOMANDĂM

Ion POTOPIN: <i>MESAJUL PRIETENIEI — România cîntată de poeții lumii (seară literară)</i>	546
A. GRÛNBERG: <i>Metodica organizării manifestărilor de masă</i>	551
Recenzii: E. BLĂJAN: <i>Popescu-Puțuri, I. Ideile nu mor nici în sieriu</i>	555
V. GAFIȚA: <i>Stancu, Zaharia. Pădurea nebună</i>	555
Irina VALASOGLU: <i>Potra, George. Petrache Poenaru, ctitor al învățămîntului în țara noastră</i>	556
A. GERARD: <i>Castro, BALTAZAR. Tatăl meu, tova- rășul meu</i>	557
Zamfira NEACȘU: <i>Zaides, St. Lanțul viu</i>	558
B. EUGEN: <i>Steinbeck, John. Fructele miniei</i>	559
Mic curs de legătură (VI). <i>Coaserea cărții</i>	560

TRIBUNA BIBLIOTECARULUI

Atanase LUPU: <i>O discuție interesantă și fructuoasă</i>	563
---	-----

BIBLIOTECONOMIE—BIBLIOGRAFIE—DOCUMENTARE

Virgil CÂNDEA: <i>Activitatea de informare în biblioteca raio- nală (III)</i>	567
C. GILEA și L. MOSCOVICI: <i>Ce ne spune statistica — o anchetă la biblioteca regională Iași (II)</i>	569

BIBLIOTECI DE PESTE HOTARE

Dr. Rudolf MALEK: <i>Organizarea activității Bibliotecii orășenești din Praga</i>	574
Știri	cop. III
Calendar. Ianuarie 1964	cop. IV

★

COPERTA: *Cînd se lasă seara, la biblioteca comunală din To-
palu, regiunea Dobrogea*

41 000

● REDACȚIA : STR. C. MILLE, 5-7. ● — București — Telefon 13.94.04 ●

DE ZIUA REPUBLICII

Şaisprezece ani de la proclamarea Republicii! Şaisprezece ani de profunde transformări revoluţionare, de progres ascendent neîntrerupt, o etapă neegalată, în semnificaţii şi concentrare, de nici o perioadă din istoria multiseculară a poporului nostru. Anii Republicii, în care sub conducerea încercată a partidului, poporul nostru a împlănit sarcinile revoluţiei socialiste, a ridicat patria pe culmile însoţite ale socialismului, păşind spre noi victorii pe calea desăvârşirii construcţiei socialiste.

Revoluţia socialistă a descătuşat talentele creatoare a milioanei de oameni ai muncii, înăbuşite în trecut de stăpînirea claselor exploatare. Pe temelia dezvoltării economiei socialiste se făureşte viaţa noastră mereu mai îmbelşugată, înfloreste arta şi cultura. Revoluţia culturală, rod al activităţii vaste politico-educative desfăşurate de partid, a atras la o viaţă culturală intensă cele mai largi mase populare. Împreună cu ele, aniversează gloriosul eveniment cei cari le ajută, prin carte, să-şi îmbogăţească cunoştinţele, cei cari păstrează şi propagă comorile cuvîntului scris — bibliotecarii.

Facem acum, ca la fiecare aniversare a Republicii, bilanţul drumului parcurs, privind spre viitor — spre comunism. Unii, cu o activitate îndelungată, au prilejul să facă comparaţie între ce a fost munca lor în trecut şi ce a devenit în anii Republicii. Cei mai mulţi, au cunoscut cariera aleasă în anii socialismului. Din gândurile lor am ales doar cîteva, închinîndu-le Republicii.

Julie 1948... Un mănunchi de prieteni ai cărţii, cei mai mulţi bibliotecari, printre care şi semnatarul rîndurilor de faţă, a alcătuit şi publicat, sub oblăduirea Comitetului pentru Aşezămîntele Culturale, întîiul număr al unei reviste cu totul noi, **Căluza cititorilor**. Numărul a trezit interes şi s-a desfăcut repede. Se pare însă că el nu răspundea întrutotul problemelor ce reveneau muncii cu cartea în acel moment al revoluţiei culturale. Era în perioada cînd reţeaua de biblioteci pentru marea masă de muncitori şi ţărani se transformase într-o realitate palpabilă, dar lectura nu devenise o obişnuinţă pentru mulţi dintre ei. Prin urmare, accentul trebuia să cadă pe bibliotecar, pe pregătirea sa profesională, culturală şi politică, pe indicarea celor mai bune metode în propaganda cărţii, pentru atragerea unui cit mai mare număr de oameni către plăcerea şi interesul lecturii. Din această necesitate, s-a ajuns la conturarea mai precisă şi a profilului noii reviste. Cu numărul al doilea, apărut după oarecare frămîntări, titlul ei s-a numit **Căluza bibliotecarului**.

De atunci, timp de 15 ani, **Căluza bibliotecarului** a apărut neîntrerupt, lună de lună, adresîndu-se tuturor categoriilor de biblioteci din ţara noastră. În cele aproape 200 de numere tipărite, ea a înregistrat pas cu pas orice nou succes al bibliotecilor, a popularizat toate metodele şi experienţele ce s-au făcut pentru pregătirea bibliotecilor şi îndrumarea lor în marea sarcină de a răspîndi cuvîntul partidului, comorile culturii în masele largi populare, de a lupta pentru ca muncitorii şi ţăranii muncitori să cunoască, cu ajutorul cărţilor, şi să-şi însuşească cele mai bune metode în munca profesională.

În primii ani de apariţie, activitatea revistei era dublată de aceea a unui cabinet de consultaţii, unde, săptămînal, se dădeau sfaturi practice bibliotecarilor din întreprinderi şi ale ateneelor populare despre felul cum să-şi organizeze fondul de cărţi, cum să facă propaganda cărţii, cum să asigure creşterea numărului de cititori. Am participat cîteva ani, ca bibliotecar tehnician, la aceste şedinţe ale cabinetului de consultaţii şi am rămas plăcut impresionat de setea de a cunoaşte

a tinerilor bibliotecari voluntari, de sinceritatea stăruinței ce depuneau pentru învingerea unor greutăți inerente începutului. Și, astfel, datorită grijii cu care munca de bibliotecă a fost încurajată și sprijinită în anii regimului democrat-popular, ea a devenit o îndeletnicire de prestigiu, bine definită și apreciată. Numărul celor care lucrează între cărți, fie de profesie, fie cu munca obștească, se ridică la zeci de mii. **Călauza bibliotecarului** a crescut și ea, deopotrivă cu bibliotecarii, putând acum îmbrățișa probleme complexe de ordin bibliologic și cultural. S-au creat în acești ani forme de învățămînt de diferite grade pentru bibliotecari, centre de îndrumare metodică în cadrul Bibliotecii Centrale de Stat, al bibliotecilor regionale și raionale, care ajută munca bibliotecarilor, generalizează experiența cîștigată.

Ca lucrător de mai bine de patru decenii în cadrul Bibliotecii Academiei R.P.R., îmi dau perfect seama de uriașele îndepliniri realizate la noi în domeniul bibliotecilor în anii puterii populare, atît în bibliotecile de masă, publice, ale căror greutăți din anii de formație le-am cunoscut îndeaproape, cît și în bibliotecile științifice, cu care am avut legături neîntrerupte.

Referindu-mă la biblioteca celui mai înalt for științific din țară, pe care o cunosc de aproape o jumătate de veac și căreia i-am închinat întreaga mea viață, pot spune că ea a devenit, după reorganizarea Academiei un centru activ de informare și documentare în problemele curente de cercetare științifică și de valorificare a moștenirii culturale a trecutului, la o scară cu totul neobișnuită. Biblioteca Academiei R.P.R., este astăzi o bibliotecă științifică fundamentală de informare și studii asupra culturii și științei rominești și de documentare generală în diverse domenii ale științei.

Toate aceste realizări, pe care bibliotecarii înaintași nici nu le puteau bănui, își au obîrșia în condițiile create dezvoltării științei și culturii de către statul nostru democrat-popular. Sint fericit că am fost martor și am putut lua parte la aceste mărețe îndepliniri!

GEORGE BAICULESCU

„A fi bibliotecar nu-i cine știe ce lucru complicat” — mi-am zis eu cînd am început să-mi exercit profesia la biblioteca sindicatului Uzinelor de mașini electrice din Capitală. Era, în primăvara anului 1956. Absolvisem școala de bibliotecari organizată de Consiliul Central al Sindicatelor. Acest gînd s-a risipit însă cînd primul meu cititor, tînărul sudor Gheorghe Ciobotaru, a deschis ușa bibliotecii. Cînd am văzut lista cărților ce mi le cerea, totul s-a învîrtit în jurul meu. Nu știam de unde să le iau. Am căutat, am scotocit în rafturi, dar fără rezultat. În cele din urmă am rugat pe cititor să revină mai tîrziu pentru a-și lua cărțile solicitate.

Pînă în clipa aceea crezusem că am suficiente cunoștințe în ce privește organizarea bibliotecii, dar prima experiență îmi arăta că mai aveam multe de învățat. M-am apucat serios de treabă și am pus ordine în rafturi și cataloage.

În bibliotecă veneau mereu noi și noi cititori, iar cererea de carte sporea. Cititorii mă consultau asupra cărților ce doreau să le citească sau voiau să discute despre acelea pe care le citiseră. De multe ori însă eram în situația de a nu putea susține aceste discuții. Îmi dădeam seama că un bibliotecar nu poate citi miile de volume pe care le are în bibliotecă, dar să cunoască ce anume tratează fiecare este absolut posibil și mai ales necesar în migăloasa, dar dificila muncă de îndrumare a lecturii cititorilor săi. Și așa am început să studiez fondul de cărți din bibliotecă, să mă informez despre noile apariții, să citesc pentru mine, dar mai ales pentru tovarășii din uzină.

Prin muncă și perseverență, folosind cunoștințele însușite la diferitele cursuri pe care le-am absolvit ulterior, am reușit să atrag la bibliotecă mai mult de 50% de cititori din totalul salariaților uzinei. Răsfoind fișele lor, mă bucur cînd întîlnesc numele multor muncitori care în decursul anilor au frecventat neîntrerupt biblioteca sindicatului, rămîind cititorii ei credincioși. Tinerii de altă dată ca matrișerii Gheorghe Dușmanu și Ion Iordache care au început lectura cu cărți din colecția „Cutezătorii”, citesc astăzi lucrări de astronomie și de critică literară. Alții ca Victor Zaharia, matrișerul Radu Păunescu, strungarul Vasile Pîslaru, sint înscriși acum la diferite facultăți și institute de învățămînt superior sau sint absolvenți ai școlii de maiștri ca Gheorghe Stoica și Radu Osiac.

Împlinirea a 15 ani de existență a tinerei noastre uzine coincide cu a 16-a aniversare a Republicii. Colectivul bibliotecii noastre întâmpină această mare sărbătoare cu noi realizări, hotărît de a continua să-și aducă aportul la înarmarea muncitorilor cu noi cunoștințe care să îi ajute în munca și viața lor.

GALINA GROSU

În cei patru ani și mai bine de cînd am terminat Școala tehnică de bibliotecari și lucrez aici, la Biblioteca regională din Tîrgu Mureș multe lucruri de neuitat mi s-au întipărit în minte. Dintre toate acestea două cazuri mă îmbie să le aștern pe hirtie.

Primul s-a întîmplat nu mult după înființarea secției tehnice:

Ne-a vizitat un cititor. Eram singură la secția tehnică, mă descurcam încă greu printre cărțile de specialitate, dar mă mindream deja că reușesc să recomand cărți utile... Acest cititor după ce a privit fugar spre rafturi m-a întrebat: „STAS-uri aveți?” Iar eu să mor de rușine: habar nu aveam ce este un STAS...

Peste un an și ceva am întocmit primele bibliografii de recomandare pentru literatura tehnică din biblioteca noastră. Am consultat fișele de cititori, am întocmit tabele pe profesii și m-am așternut pe treabă. A fost o muncă nouă, mare, deosebit de atrăgătoare, dar eficacitatea ei rămînea sub semnul întrebării pînă în ultimul moment. Bibliografiile multiplicat le-am expediat cititorilor, care au început să ne devină infideli. Și am așteptat. O zi, două, trei...

A intrat un cititor. Un cititor nou, pe care nu-l văzusem încă. S-a prezentat: era muncitor la Electromureș. Și a scos din buzunar bibliografia întocmită de mine. A indicat titlul unei lucrări... Eu, încurcată de bucurie nici nu știam ce cărți să-i mai recomand pe lângă cele solicitate. Și au venit pe urmă alți turnători, strungari, pielari în mînă cu bibliografiile de recomandare.

Atunci am simțit prima mea satisfacție profesională: nu mi-am irosit munca, ci am devenit utilă acelor care creează bunurile materiale. Ce poate aștepta mai mult o bibliotecară la începutul carierei sale? Satisfacția muncii cu cartea, satisfacția utilității acestei munci fac să simt menirea frumoasei noastre profesii.

FÛLÔP MARIA

Dacă aș sta să număr bucuriile mari și mici ce-au înmugurit în cei șapte ani de zile de cînd lucrez la Biblioteca rațională din Vaslui, vă mărturisesc sincer că n-aș putea. Nu pentru că n-aș avea ce număra ci pentru simplul motiv că sînt multe. În fiecare zi se perindă pe la noi zeci și zeci de oameni, cu firi și gusturi deosebite. Pe marea majoritate îi cunosc foarte bine — sînt obișnuinții bibliotecii. Cărțile au făurit între mine și cititori punți nevăzute ale înțelegerii. Pentru ei mă frămînt ca noul să fie în permanență oaspetele bibliotecii; prin aspectul plăcut al sălii de împrumut, prin mijloacele de informare și ajutorare a cititorului în alegerea cărților celor mai potrivite, prin tot ceea ce știu că le este de folos. Mi-aduc aminte cînd am deschis accesul liber la raft o mulțime de cititori mi-au mulțumit pentru ideea avută, cu toate că le-am explicat că nu-mi aparține mie. Sau deunăzi, o mamă a fost nespus de bucuroasă cînd a zărit, intrînd în bibliotecă, expoziția cu cărți despre creșterea și educarea copiilor. Atunci cînd în munca ta pui ceea ce ai mai bun, convins că numai așa îți îndeplinești cu cinste misiunea de ghid al semenilor tăi în lumea nespus de bogată a cărților, este imposibil ca cei pentru care te străduiești să nu simtă aceasta. Chiar dacă nu ți-o spun, vei înțelege din dragostea cu care înconjoară cărțile că munca ta n-a fost zadarnică. Este o bucurie pe care n-o poți drămuî. Eu o închin Republicii noastre.

EUGENIA BULBUC

În urmă cu un deceniu și jumătate mi-am început profesia de bibliotecar în condiții mai mult decît modeste. Înconjurat de 150 de volume, încercam să le împrumut oamenilor din comună. La Vinători-Neamț țărani nu prea erau

deprinși cu cititul, eu nu prea aveam experiență, așa că vă închipuiți cum mergeau treburile. Entuziasmul celor douăzeci și ceva de ani pe care-i aveam, nu m-a lăsat pradă descurajării. Oamenii mă iubeau și-aveau încredere în mine; eram doar de-al lor. Aici mă născusem, crescusem, învășasem. Pasiunea mea pentru citit i-a uimit la început iar când au văzut că mi-am luat în serios funcția de bibliotecar, pe care o practicam în mod voluntar, și-au zis că trebuie să fie ceva cu cărțile astea. Și unul cite unul și-au invins sfiala, mi-au cerut cite o carte, chipurile să mă ajute pe mine în muncă, mi-au cerut sfatul când nu știau ce să împrumute. Peste patru ani de zile aveam în bibliotecă 2 000 de volume iar cititorii aproape 400. Eram mindru de ceea ce realizasem. Dar greul de-abea atunci începea. Cititorii aveau alte pretenții, biblioteca se mărea și trebuia organizată, în fine o mulțime de probleme. Nu spun că totul mi-a fost la îndemină. Pe măsura scurgerii anilor însă ajutorul primit, experiența căpătată și-au spus cuvântul — lucrurile deveneau mai limpezi, le găseam rezolvarea și vedeam, cu satisfacție că modesta mea străduință n-a fost zadarnică.

Acum în fiecare familie am cel puțin un cititor. Biblioteca noastră comunală are cărți suficiente — 10 000 volume, dar ceea ce mă bucură cel mai mult este dragostea oamenilor din comună pentru bibliotecă, pe care o privesc ca parte integrantă a noului ce a pătruns în viața lor.

NICOLAE OANCEA

Biblioteca Universității din București, unde lucrez de 23 de ani, are ferestre deschise spre Piața Republicii, locul atîtor evenimente revoluționare. La a 16-a aniversare a Republicii, în această cetate liniștită a cărții îmi amintesc de hora ce s-a încins în dimineața zilei de 30 Decembrie 1947. Mii de oameni cîntau și jucau, arătîndu-și bucuria pentru alungarea ultimului pîlon al burgheziei și moșierimii din România — regele.

Știu oare tinerii ce-a fost în trecut această bibliotecă? Presa vremii e plină de notații despre ușile ei — mereu închise — nu numai pentru marele public, dar chiar și pentru unii oameni de știință. S-au scris multe lucruri despre starea mizeră în care își duceau viața inșiși bibliotecarii. Printre ei se găseau mulți erudiți de talie națională. Ei credeau că, în mijlocul cărților, vor putea evada din viață, care nu arăta nici pe departe așa cum și-o doreau ei. S-au înșelat însă.

La bibliotecă, lucram și cîțiva tineri. Speram să găsim aici o carieră. N-am reușit. Unii dintre noi au fost degradați repede în conștopiști și magazineri. Cei care iubeau meseria — și o iubeau sincer — ne limitam la a fi păstrători ai valorilor culturale. Dar și acest lucru rămînea fără perspective, atît de puțini erau cei care aveau acces la ele.

Abia în anii Republicii s-au putut făuri noi orizonturi, noi concepții despre rostul profesiei noastre. Împreună cu alte îndeletniciri intelectuale, munca de bibliotecă a găsit un nou conținut și a primit un program clar, luminos în țelurile pe care Partidul le-a pus în fața poporului nostru. Biblioteca a început să crească cu adevărat, paralel cu creșterea și dezvoltarea Universității. Acum ea deservește studenții în cu totul alte condiții, ajutîndu-i în acest laborator al muncii intelectuale să-și formeze metodele de cercetare a surselor, pentru ca atunci cînd vor folosi ceea ce au învățat și vor deveni creatori de noi valori, să știe mîinii și prețui aceste instrumente. Ei ne apreciază munca și înțeleg sensul științific al profesiei noastre. Nici profesorii nu ne consideră funcționari, ci colaboratori apropiați. Noi sintem conștienți că trebuie să-i sprijinim și să le economisim munca. Acest lucru este pe deplin posibil, fiindcă biblioteca are numeroase cadre cu înaltă pregătire, care pot face față celei mai mari exigențe. S-a diferențiat enorm și munca noastră, în pas cu diferențierea învățămîntului universitar, cu crearea de noi facultăți, secții etc.

Acum cu prilejul unui nou bilanț de muncă, este o mare plăcere să constăți că de la un mînunchi de bibliotecari, cîți eram pe atunci, s-a format o mare armată de propagandiști ai cărții. În anii revoluției socialiste au apărut noțiuni și cariere de bibliotecar comunal, sindical, documentalist — altă dată necunoscută la noi. Prin forme și mijloace proprii, toți lucrăm pentru același țel.

Din experiența petrecută la bibliotecă, am rămas cu ceva foarte prețios: dragostea față de carte și față de om, viziunea clară asupra adevăratei meniri a cărții.

ELENA IOSIPESCU

ÎNȚÎLNIRE CU CARTEA

Ce aş putea să mărturisesc despre cărți? Că îmi sînt prieteni, ajutoare de nădejde. Aici, în camera mea de lucru, mă înconjoară. Deschid deseori dulăpiorul acesta cu cărți, caut soluția anumitor probleme gospodărești. Cu lucrările de specialitate muncesc zi de zi și nu m-aș putea lipsi de ele. Unele din aceste cărți par prea groase, prea ingineresti. Cîndva mi s-au părut și mie. Unde era să le întîlnesc pe vremuri? În curtea argaților?

După ce statul a pus stăpînire pe fostul conac și după ce ne-am instalat în el cu germele vieții noastre noi, colectiviste, mulți dintre foștii argați simțeam oarecare sfială de cîte ori intram prin scara principală. Fără să vrem, ne urmărea amintirea: e voie oare? Aceeași sfială ne-a cuprins și în fața primelor cărți. Sînt oare pentru noi? Reușim noi, foștii analfabeți, să le pătrundem în adîncuri?

M-am luptat cu semnele alfabetului la vîrsta la care azi femeile de la țară citesc romane. Am citit din scoartă în scoartă prima carte, cînd cele de vîrsta mea au și uitat zeci, dacă nu sute de întîmplări citite. Și poate această întîziere, această dragoste tîrzie pentru cultură m-a însetat așa de mult de tot ce e scris.

Cîte satisfacții, cîte bucurii mi-au oferit eroii unor romane de neuitat. Cit de puternică mă simțeam, cînd îi știam alături de mine pe Mitrea Cocor, pe Mitru Mof, pe Filip din Bărăgan — a căror viață se împletea cu viața mea de ficcare zi. Și-l înțelegeam bine pe Pavel Korceaghin, pe Davidov. Iar ceea ce o privește pe Nilovna, legendara Mamă — șapte vieți de-aș avea și tot din exemplul ei aş vrea să învăț cum să trăiesc, cum să lupt!

Cartea pentru mine nu a fost nicînd doar plăcere, distracție. N-am avut timp pentru așa ceva. Dar ca ajutor, ca sfetnic a fost alături de mine de la prima mea întîlnire cu ea.

Din literatura de partid, din romane am învățat cum să gîndesc, cum să gospodăresc întii un sat, iar acum patru, întii 420 de hectare, acum 2800. S-a întîmplat cu mine ceea ce s-a întîmplat cu sute, cu mii de țărani pe toate meleagurile țării.

Căci am avut și a doua întîlnire cu cartea — cu cartea de specialitate. În 1956, am început cursurile Școlii medii tehnice speciale organizate pe lîngă Institutul agronomic din Cluj pentru președinții de gospodării colective. Aveam deja în spatele meu ani mulți de conducere a uneia din cele mai vestite gospodării colective din țară. Și, sinceră să fiu, eram convinsă că puține taine ale agrotehnicii mi-au mai rămas ascunse. Nu-mi era gîndul la carte, ci la holdele gospodăriei noastre. Pînă cînd, într-o zi, chiar la început, m-am poticnit. Veni vorba de fertilitatea solului. Nu știam nici ce-i fertilitate, nici ce-i sol. Știam doar de rod și de pămînt. Și, pe urmă, m-am convins că nû mă pricep nici măcar să țiu sapa în mină — eu, care am crescut cu coada sapei în mină.

Și m-am pus pe carte. Seara tîrziu, decanul mă gonia din sala de lectură: destul pentru azi. Atunci, la școală, am învățat un lucru de seamă: am învățat să învăț.

De atunci, și aceste cărți groase, mi-s prieteni nedespărțiți.

Nu mai țin mînte precis cînd anume am citit prima carte. Dar sînt vreo șaisprezece ani de atunci. Căci prin iarna lui 47 am îndrăgît literatura. Șaisprezece ani — anii Republicii noastre înfloritoare, pe care o prăznuim cu viața aceasta nouă. Sub stema ei, sub seceră și ciocanul de pe flamura partidului s-a ridicat rangul de țaran, de țaran colectivist la rangul omului care trăiește o viață adevărată, care cunoaște nu numai truda, ci și bucuriile vieții, și nu numai bucuriile îndestulării materiale, a caselor noi, a mobilei lustruite, a motoarelor, ci și bucuria îndestulării spirituale. Ce frumos a fost cînd văcarii și fierarii gospodăriei noastre, echipa de fotbal, de față cu 7 000 de martori a ieșit învingătoare; cînd băieții și fetele noastre — legumicultorii și mulgătoarele — au luat drumul Turdei să-și dovedească măiestria actoricească; cînd văcarii și mulgătoarele, cei ce seamănă și cei ce seceră intră în bibliotecă fără sfială și dovedesc că sînt iubitori ai cărții. Aceasta este cea de-a treia, și poate cea mai emoționantă întîlnire a mea cu cartea.

MARIA ZIDARU

*Erou al Muncii Socialiste
Președinta Gospodăriei agricole colective
din Ambud (Raionul Satu Mare)*

PENTRU SPECIALIȘTII DIN AGRICULTURĂ

Asigurarea informației bibliografice și a împrumutului interbibliotecar pe un teritoriu mai întins nu este un lucru ușor, mai ales pentru o bibliotecă neprofilată în acest scop. Mă refer la biblioteca regională care, în afara obligațiilor față de proprii ei cititori, trebuie să stea la dispoziția celor din regiune, în majoritate specialiști. Dacă pentru cei din industrie există bibliotecile cabinetelor tehnice și ale centrelor de documentare, pentru specialiștii din domeniul agriculturii nu există o asemenea rețea. Problema s-a pus cu mai multă acuitate odată cu încheierea colectivizării și implicit cu creșterea numărului inginerilor agronomi, zootehniști și medici veterinari.

În fiecare regiune bibliotecile regionale au luat măsuri pentru asigurarea documentației acestei categorii de specialiști.

Deseori bibliotecarii se întreabă mirați de ce unele acțiuni de informare inițiate nu dau rezultatul așteptat și caută explicația în indiferența celor pentru care s-au străduit să le vină în ajutor. Nu mă gândesc la cazurile în care însăși proasta organizare, lipsa de consistență a informărilor bibliografice, a acțiunilor întreprinse duc la îndepărtarea eventualilor amatori, ci la cazurile când totul este pus la punct și totuși între ceea ce scontează bibliotecarul să obțină și rezultatul real există un decalaj apreciabil.

Cred că în această situație este vorba de un factor pe care de multe ori bibliotecarii îl trec cu vederea și anume *perseverența*. Dar să nu ne pierdem în afirmații generale. Un exemplu va fi mult mai concludent.

Secția tehnică a Bibliotecii regionale Bacău și-a câștigat de citiva ani popularitatea în rîndul celor interesați în studiul cărților tehnice. Dar în fondurile acestei secții se află și lucrări agrozootehnice de nivel superior. Cei care ar trebui să le citească sînt însă departe de bibliotecă, chiar la sute de kilometri — ingineri agronomi, zootehniști, mecanici în G.A.C.-urile, G.A.S.-urile și S.M.T.-urile regiunii Bacău. Cum au procedat în această situație lucrătorii secției tehnice din Bacău? (Situație de altfel obișnuită în oricare regiune a țării). Pornind de la premisa că fără o informare amănunțită asupra componenței fondului de cărți pe care-l posedă, nici nu poate fi vorba de solicitări de titluri din partea specialiștilor din regiune, și-au creat deprinderea de a-l populariza operativ și amănunțit.

Materialele editate de I.D.T. sînt aduse imediat la cunoștința inginerilor care lucrează în agricultură. Periodic, secția tehnică expediază sumarele *Caietului documentar* specialiștilor de la Stațiunea experimentală agricolă Secuieni-Roman, de la școlile tehnice agricole din Trifești, Răcăciuni, Tg. Neamț și de la toate S.M.T.-urile și G.A.S.-urile din regiune. Sumarul *Buletinului documentar* editat de Institutul central de cercetări agricole și Institutul de cercetare pentru cereale și plante tehnice din cadrul Consiliului Superior al Agriculturii se trimite cu regularitate inginerilor agronomi din G.A.S.-uri. Pe baza publicațiilor I.D.T. secția tehnică a întocmit un material selectiv ce conține, pe capitole, titlurile lucrărilor de primă importanță. Bineînțeles și acesta a fost expedit la unitățile agricole din regiune.

Specialiștii din domeniul agriculturii au fost informați și asupra publicațiilor periodice de profil aflate la secția tehnică a Bibliotecii regionale sau la Institutul de documentare tehnică și în bibliotecile comunale. Cele mai importante titluri de cărți existente în fondul secției tehnice au fost incluse într-o bibliografie selectivă, specificându-se că respectivele lucrări agrotehnice nu se găsesc în bibliotecile comunale. Ca o completare au fost întocmite indicatoare bibliografice asupra cărților intrate în biblioteca Institutului de cercetări agronomice. Legăturile de împrumut interbibliotecar întreținute de Biblioteca regională Bacău cu Biblioteca centrală universitară Iași, cu Biblioteca Institutului de cercetări agronomice și alte biblioteci din țară îi dau posibilitatea să pună la dispoziția solicitanților și lucrările care nu se află în fondurile sale de cărți.

Față de această campanie de informare permanentă a specialiștilor din domeniul agriculturii, ne-am așteptat ca afluența de cereri de cărți să răsplătească eforturile colectivului de la secția tehnică. Dacă respectivul colectiv s-ar fi mulțumit doar cu întocmirea și expedierea materialelor bibliografice (care fără discuție cer timp și pricepere) în momentul de față corespondența acestei secții cu diferiți ingineri agronomi, zootehniști, medici veterinari din regiune ar fi mai mult decât modestă. Dar spre folosul acelor care mai ezită încă, din diferite motive, să solicite ajutorul bibliotecii, colectivul secției tehnice și-a asumat sarcina de a se adresa fiecăruia în parte, informându-l asupra condițiilor de împrumut și invitându-l să împrumute lucrările de care are nevoie. Luând legătură cu Consiliul regional agricol, biblioteca regională și-a putut întocmi o listă completă cu numele și locul de muncă al specialiștilor din agricultură. Apoi a trimis scrisori celor din raioanele Buhuși, Bacău și Roman (urmînd să se adreseze ulterior și specialiștilor din celelalte raioane ale regiunii), invitându-i să se adreseze bibliotecii pentru lucrările de care au nevoie. O parte din ingineri n-au așteptat o nouă invitație. Andrei Delie, inginer agronom în comuna Petrești, raionul Bacău, a solicitat în afară de cîteva titluri de tratate și informări bibliografice asupra problemelor de piscicultură, de pregătire a răsadurilor. Inginerul Tărniceru Vasile, comuna Păncești, raionul Bacău, a cerut lucrări de legumicultură și horticoltură. Inginerul zootehnist Aurelian Pătrașcu din Plopana avea nevoie de cîteva lucrări de patologie a animalelor, pe care biblioteca i le-a împrumutat imediat. Mai putem da încă exemple.

Comparativ cu efortul depus de colectivul restrîns al secției tehnice (alcătuit din două tovarășe) rezultatele înregistrate pînă acum, și mă refer la numărul cererilor de cărți venite din regiune, nu sînt la nivelul așteptărilor. Afirmînd aceasta nu fac decît să reiau părerea celor care au lucrat cu multă tragere de inimă la asigurarea documentației agronomilor, inginerilor zootehniști, medicilor veterinari din regiunea Bacău. Perseverența, însă, își va spune în cele din urmă cuvîntul. Tovarășele de la secția tehnică și-au propus să reînnoiască invitațiile făcute specialiștilor din regiune de a împrumuta cărți, trimițîndu-le, totodată, cu regularitate toate materialele bibliografice pe care le vor întocmi. După cum e de așteptat în perioada de iarnă, cînd inginerii agronomi, zootehniști și medici veterinari dispun de mai mult timp liber, va crește și interesul pentru cartea de specialitate. Biblioteca este pregătită să-și servească cu promptitudine cititorii din cele mai îndepărtate localități ale regiunii.

A. M. Mihîț

INFORMAREA ȘI DOCUMENTAREA ÎN AGRICULTURĂ

Nicăieri un epilog autumnal nu-i atât de pregnant ca la Mare. În peisajul constanțean, zgribulit sub vânt cetos și umed, solitudinea e insistentă și rigidă. Ea dizolvă-n frig orice amintire despre animația febrilă din sezonul de caniculă. Trepidația orașului e doar trepidația muncii. O poți observa înăuntru — în ateliere și birouri, în școli sau la port.

Dincolo de așezările moderne ale Tomisului, către Dunăre, se întinde o altă lume de tăcere. Fără valuri, dar frumos liniată de tractoare și unită stelnă prin bobul de sămânță. Bobul gestează în tină următorul an de belșug. Peste câmp, adoma unor nave de mare tonaj, stau de pază flote în șie de hambare încărcate. 4 000—4 500 de kilograme porumb boabe la hectar...

O treabă ca asta cere școală. Și una dintre școli e chiar la marginea orașului marin. Ea atrage sute de „elevi”, care-n tot lungul anului urmăresc din gospodărie orice puls al naturii cultivate. Sînt agronomii, acum instruiți pentru instruire în a doua lor indeletnicire — cea de dascăli ai învățămințelor agricole de masă.

Casa agronomului ne oferă satisfacția rară de a cunoaște deodată mulți dintre specialiștii marilor roade dobrogene. Prindem momentul, într-o animată pauză de masă, pentru „cîteva întrebări” despre documentarea lor în profesie. Întimplător, interlocutorii sînt numai din Raionul Negru Vodă. Oamenii tineri, expansivi și foarte prietenoși. Să-i prezentăm: inginer agronom Nicolae Dumitru de la G.A.C. Mereni, inginer zootehnist Ion Opreș de la G.A.C. Topraisar, medic veterinar Lucian Borcescu de la G.A.C. Cobadin. Și, înșirîșit, inginer zootehnist Nicolae Călin de la G.A.C. Vișoara, puțin tomatic și, bineînțeles, cu mai multă practică. Este omul care, după spusa colegilor săi, „are producție grea”.

Cu una cu alta, ajungem și la subiect:

— Mai întii, cum vă informați despre apariția cărților agricole „mai de soi”?

— În profesia noastră, se cere să fim la curent cu tot ce-i nou în lume și nu numai cu cărțile. Sînt atîtea probleme în acest domeniu care nu-și fac loc în lucrări de sinteză. Despre documentare, nu-i cazul să mai spunem că-i necesară. Cert este că nu te poți limita doar la cunoștințele din facultate. În raionul nostru, sînt multiple instrumente și mijloace de informare: planurile editoriale, buletinul „Cărți noi”, listele de noutăți trimise de I.D.T., și „Cartea prin poștă”, rubricile de bibliografie ale presei centrale, vizitarea librăriilor din orașe, răsfoirea coletelor cu cărți sosite la G.A.C., care sînt apoi predate bibliotecii comunale.

— Bibliotecile cum vă sprijină?

— Trimestrial, Biblioteca regională editează un buletin adnotat al cărților agricole recent publicate, ne înștiin-

INTERVIU LUAT DE Nicolae Raus

țeaază în scris despre posibilitățile împrumutului prin poștă.

— Dar bibliotecile comunale?

— La Mereni și Topraisar, se organizează expoziții ale publicațiilor nou intrate în bibliotecă, inclusiv ale celor provenite de la I.D.T. Bibliotecara ne prezintă orice carte nouă.

— S-auzim și alte păreri.

— În satul Vișoara, bibliotecara e cu munca obstească. O învățătoare. Și... lucrurile merg mai slab. În vacanță mai ales.

— Ce sume vă rezervați lunar pentru cumpărarea cărților de specialitate?

— Depinde și de fondul de cărți din bibliotecile comunale. Unii tovarăși au biblioteci personale foarte mari. De pildă, tovarășul Călin.

— Ce cumpărați, tovarășe inginer?

— Eu îmi rezerv, lunar, o sumă destul de mărișoară pentru cărțile cele mai importante din domeniul meu. Iau și beletristică, dacă titlul respectivei cărți mă interesează. Chiar dacă la bibliotecă aș găsi tot ce doresc, îmi place să mă asigur personal. S-apoi în zootehnie apar puține cărți de nivel superior. Pînă să ajungă-n bibliotecă noastră se epuizează.

— Ce reviste agrotehnice sosesc în satele dv.?

— În general, cam aceleași titluri în toate gospodăriile: Probleme agricole; Agricultura socialistă; Probleme de zootehnie și medicină veterinară; Buletinul de documentare tehnică, Seria de specialitate Agricultură și Creșterea animalelor (I.D.T.) caietele selective pe specialități (Cultura cerealelor; Creșterea animalelor; Apicultura) și altele.

— Fondul de cărți din bibliotecile comunale satisfac, în mare, necesitățile dv. de documentare?

— La Topraisar, sint destule cărți agricole. Numai că nu totdeauna vin din cele așteptate.

— Dar la Cobadin ?

— Cu cărțile de medicină veterinară nu stăm prea strălucit. În ramura noastră, apar mai puține titluri. Inginerii agronomi sint, în această privință, mai avantațați. Personal, am nevoie de cărți de nivel superior despre patologia și creșterea animalelor. Nici pentru colectivități nu avem prea multe cărți despre igiena animalelor. Bibliotecara nu mă informează despre noutățile care-i sosesc. De altfel, nu există o legătură prea organizată între G.A.C. — care dă mulți bani pentru înzestrarea bibliotecii cu cărți — și bibliotecara comunală. Comenzile de cărți prin G.A.C. se fec la contabilitate. În ce mă privește, n-am fost consultat nici o dată.

— Și atunci, cum vă descurcați ?

— La dispensar, sosesc liste de noutăți prin „Cartea prin poștă“. Pe baza lor, caut să-mi cumpăr ce găsesc la un moment dat în librării.

— Din discuția noastră, se deduce că, în Raionul Negru Vodă, există variate mijloace de informare bibliografică în domeniul agrozootehnic, dar că nu în toate comunele beneficiați de ele. În al doilea rînd, nu s-a realizat o legătură organizată între instituțiile care au în sarcină informarea dv. bibliografică. În unele comune, sosesc materiale numai din partea I.D.T. sau a editurilor, în altele vă asigurați singuri această informare, firește la o scară mai redusă, potrivit surselor de care dispuneți la un moment dat. V-aș ruga să vă spuneți părerea în legătură cu îmbunătățirea informării bibliografice și asigurarea dv. operativă cu publicații agrozootehnice și veterinare. Doriți dv., tovarășe Călin ?

— Există aici mai multe probleme. Prima: trebuie să se depună eforturi pentru o mai bună documentare a agronomilor, zootehniștilor și veterinarilor care nu lucrează în centre de comună și, prin urmare, n-au la dispoziție bibliotecă mai mari. A doua: sursele de informare bibliografică să seosească — atîtea cîte se elaborează — absolut în toate bibliotecile și gospodăriile colective. Astăzi, am putut afla despre o serie de mijloace de informare pe care — sint sigur — nu le cunoșteam toți. A treia: propun ca, lunar, sau chiar la două săptămîni, bibliotecile raionale să asigure informarea noastră bibliografică prin liste adnotate cît mai amă-

nunțit. În felul acesta, eventualele bibliografii ar fi prompte și strîns legate de specificul agricol și zootehnic al gospodăriilor noastre.

— S-auzim și propunerile tovarășului Borcescu.

— Trebuie să spun că, din păcate, noi, specialiștii din agricultură, ne simțim oarecum dezavantațați în privința documentării față de inginerii din întreprinderile unde există cabinete tehnice. Sint de părere că cerințele progresului în agricultură impun o documentare sistematică, la zi, a fiecărui specialist. Problema ar putea fi rezolvată pînă la capăt prin înființarea unei biblioteci centrale agricole a Consiliului Superior al Agriculturii și Institutului de documentare tehnică. Această bibliotecă ar putea avea, între alte obiective, și îndrumarea secțiilor agricole ale bibliotecilor regionale, tipărirea în mod centralizat a unor lucrări bibliografice cît mai complete, pe specificul agricol al regiunilor fărăi și pe sectoare de activitate. Orice paralelism și întîmplare în informarea noastră ar putea fi astfel curmate.

— Este o propunere care mi se pare foarte judicioasă și bine venită.

— Credem că trebuie să i se dea curs cît mai devreme. Pînă atunci, s-ar putea rezolva o problemă de imediată necesitate. În întreprinderi, spre pildă, la dispoziția inginerilor și tehnicienilor stau fișe tipărite de I.D.T., în care se rezumă conținutul articolelor din reviste de specialitate. Și noi am avea nevoie de o documentare în acest gen, pentru că, adeseori, o metodă nouă, o inovație, un procedeu sint semnalate mai întii în asemenea materiale. Or, timpul nu ne permite să citim totul, mai ales în toiul muncilor agricole. Dacă am fi înștiințați prin descrieri rezumate asupra celor mai noi și mai importante studii din reviste, am trage mult folos pentru îmbunătățirea activității noastre. I.D.T. publică rezumate ale unor periodice de specialitate, numai că ele nu ajung peste tot. Și atunci, cum să-ți procuri însuși studiul sau articolul respectiv ? Cred că Consiliul agricol regional și Biblioteca regională vor studia această problemă.

— Eu vă mulțumesc, tovarăși, pentru competentele propuneri pe care le comunicați revistei și vă promit că ele vor fi publicate.

— Cel mai important este să se fiină seama de ele și să avem tot materialul necesar. Deci cărți și iarăși cărți, informare promptă și de calitate.

Intensificarea activității culturale la sate în lunile de iarnă constituie problema de căpetenie ce stă în atenția Comitetului de cultură și artă al regiunii noastre. Valorificând experiența de anul trecut, am întocmit un plan de măsuri menit să asigure desfășurarea în condiții optime a muncii culturale polarizată în jurul celor două instituții: căminul cultural și biblioteca.

Pe baza instrucțiunilor Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă cu privire la activitatea cultural-educativă de masă la sate în lunile de iarnă, ne-am propus să urmărim realizarea următoarelor obiective principale (în ceea ce privește munca cu cartea): creșterea numărului de cititori și cărți citite; îndrumarea cititorilor spre lectura cărților social-politice, agrozootehnice și de popularizare a științei; buna desfășurare a activității cercurilor de citit; organizarea „Lunii cărții la sate” între 15 ianuarie— 15 februarie; realizarea unei aprovizionări cu cărți a bibliotecilor în funcție de specificul și nevoile reale ale comunelor și satelor regiunii noastre.

Experiența ultimilor ani ne-a arătat că organizarea unor acțiuni de amploare cu cartea, ca rod al colaborării bibliotecii cu celelalte instituții culturale, se bucură de aprecierea maselor largi de participanți. De aceea, pentru perioada care urmează, ne-am propus, printre altele, organizarea în raionul Adjud a unei consfătuiri pe o temă agrotehnică, alta asupra cărții *Dobrogea în marș* de Petru Vintilă, în prezența autorului, și un concurs „Cine știe, câștigă” pe tema *Căile de dezvoltare a sectorului zootehnic*. Asemenea manifestări vor avea loc și în celelalte raioane ale regiunii, scopul lor fiind, pe de o parte, atragerea colectivităților la lectură, iar pe de altă parte, vor constitui acțiuni model pentru activiștii culturali din raionul respectiv.

Pentru sprijinirea învățământului agricol de masă cu forme specifice muncii cu cartea, Comitetul regional de cultură și artă a indicat din vreme comitetelor raionale de cultură și artă, Bibliotecii regionale și celor raionale ce acțiuni vor trebui întreprinse în această perioadă. S-au recomandat formele care au avut mai mare eficiență anul trecut: prezentări de broșuri legate de tematica lecției, consfătuiri pe

o temă predată la învățământ sau inclusă în problematica conferințelor, expoziții și bineînțeles, asigurarea documentației lectorilor. Realizarea acestui obiectiv este în strinsă dependență cu completarea judicioasă a fondurilor de cărți ale bibliotecilor. Aprovizionarea bibliotecilor din întreaga regiune a fost urmărită îndeaproape de Biblioteca regională și în limita posibilităților s-a realizat o repartiție rațională a tuturor titlurilor primite de colectura regională. În ceea ce privește repartiția lucrărilor agrozootehnice, Biblioteca regională s-a consultat cu Consiliul regional agricol pentru a cunoaște cât mai amănunțit specificul economic al fiecărei comune.

Antrenarea tineretului la lectură prin concursul „Iubiți cartea” cere din partea bibliotecilor asigurarea bibliografiei necesare. La indicațiile Comitetului regional pentru cultură și artă, Biblioteca regională a întreprins un studiu pentru a stabili ce lucrări propuse în bibliografia concursului există în bibliotecă, completând prin împrumutul interbibliotecar și cu concursul Colecturii bibliotecilor eventuale lipsuri.

Planul de acțiuni este mult mai cuprinzător. Noi am consemnat doar câteva din ele. Multe au prins de-acum viață. Pentru reușita celor propuse considerăm că un cuvânt greu îl are și pregătirea profesională a bibliotecarilor. Urmărim să îmbunătățim permanent tematica seminariilor, și în măsura posibilităților să asigurăm o pregătire minimă de specialitate a bibliotecarilor sătești (ne-am propus ca în cursul lunii decembrie să organizăm la nivel raional un curs de 2 zile).

La sfârșitul anului va avea loc o analiză a activității depuse de bibliotecile din regiune, urmărindu-se în special generalizarea experienței bune a unităților fruntașe.

Sintom încredințați că urmărirea atentă a realizării fiecărui obiectiv propus ne va permite să înlăturăm deficiențele ivite pe parcurs, asigurând astfel acțiunilor întreprinse un maxim de eficiență.

ARISTOTEL MITREA

Comitetul regional de cultură și artă Bacău

Încă de la sfârșitul lunii septembrie, la indicația Comitetului raional pentru cultură și artă Gura Humorului, Biblioteca raională a prezentat în fața bibliotecarilor comunali planul de acțiuni pentru perioada de iarnă. Cuprinzând obiective precise atât pentru bibliotecile comunale cât și pentru cea raională, planul de muncă a căutat să pună în atenția bibliotecarilor sarcinile importante, să generalizeze metodele bune, să creeze condițiile necesare desfășurării unei munci creatoare.

Problema de căpetenie pentru această perioadă este desigur sprijinirea învățământului agrozootehnic. Pe baza experienței de anul trecut, planul de acțiuni prevede ca fiecare bibliotecar să-și revizuiască cu atenție fondul de lucrări agrozootehnice în vederea completării eventualelor lipsuri, astfel ca la deschiderea cursurilor să poată asigura literatura necesară cursanților din anii I și II. Bineînțeles că eficacitatea propagandei acestor lucrări depinde în mod direct de caracterul permanent al colaborării dintre bibliotecar și lectorii cercurilor de învățământ agricol.

În ceea ce privește activitatea cercurilor de citit, planul de acțiuni prevede, de asemenea, întocmirea de către bibliotecar în colaborare cu lectorii cercurilor a programei de lectură corespunzătoare preocupărilor participanților. La sfârșitul lunii decembrie va avea loc analiza activității tuturor cercurilor de citit antrenate în cel de-al II-lea concurs regional „Pentru cercul de citit cu cea mai bună activitate”.

Pentru cititorii tineri înscriși la concursul „Iubiți cartea”, planul de acțiuni prevede ca toate bibliotecile să organizeze discuții, seri literare, să prezinte recenzii pe marginea cărților prevăzute în bibliografie.

O idee interesantă ce s-a desprins din planul de acțiuni este aceea a antrenării cititorilor fruntași la organizarea diferitelor manifestări de masă. Deprinderea acestora cu lectura și cunoștințele bogate acumulate, atașamentul lor față de bibliotecă fac din ei adevărați propagandiști ai cărții. Bibliotecile nu vor avea decât de câștigat prin solicitarea ajutorului cititorilor lor de nădejde la organizarea acțiunilor cu cartea.

Planul prevede și o serie de acțiuni menite să generalizeze metodele cele mai eficace folosite de bibliotecă. În acest sens Comitetul raional pentru cultură și artă și Biblioteca raională inițiază câteva schimburi de experiență pe centre metodice sub lozincă „Cartea în sprijinul producției”. Asemenea schimburi de experiență, la care vor fi invitați bibliotecarii din împrejurimi, se vor organiza, prin rotație, pe cinci centre de comune.

Iată programul unui asemenea schimb de experiență:

Vizitarea bibliotecii urmărind diferite aspecte privind organizarea fondului de cărți, a cataloagelor, a metodelor de muncă cu cititorii. Apoi prezentarea de către biblioteca-gază a unei dări de seamă asupra activității și planul de muncă pentru perioada de iarnă.

În continuare se va participa la o manifestare de masă cu cititorii (o conferință pe tema unei cărți zootehnice sau de popularizare a științei). De asemenea, participanții la acest schimb de experiență vor avea ocazie să vadă și modul în care decurge lectura la un cerc de citit fruntaș.

În încheiere, vor avea loc discuțiile și concluziile asupra organizării, desfășurării și reușitei schimbului de experiență, după care va urma vizionarea unui program artistic dat de căminul cultural.

Programarea schimburilor de experiență și tematica acestora vor fi trimise tuturor bibliotecilor comunale însoțite de o scrisoare metodică.

Primele schimburi de experiență vor avea loc în comunele Botoșana și Stulpicani. Seria lor va fi încheiată de schimbul de experiență raional ce se va organiza în luna martie 1964 la biblioteca comunală cu cea mai bună activitate în lunile de iarnă.

Am consemnat câteva din obiectivele incluse în planul de acțiuni pentru lunile de iarnă alcătuit de biblioteca raională la indicațiile Comitetului raional pentru cultură și artă. Planul este mult mai vast și caracteristica lui principală este includerea acelor măsuri și acțiuni care sînt cerute de însăși condițiile obiective din comunele și satele raionului Gura Humorului.

ION BELDEANU
Biblioteca regională Suceava

BIBLIOTECA ÎNTREGULUI SAT

În cei aproape 20 de ani de la Eliberare, au fost constituite și s-au dezvoltat biblioteci în toate satele patriei noastre. În acest proces însă au apărut și o serie de paralelisme, care duc la fărâmițarea fondurilor de cărți dintr-o localitate. Uneori în aceeași comună și chiar în același sat, se întâlnesc patru biblioteci (una comună sau sătească, una a școlii elementare, două sindicale — a G.A.S. și a S.M.T.), care adesea nu se consultă, nu-și coordonează activitatea ignorându-și reciproc obiectivele și realizările. La acestea se adaugă o a cincea bibliotecă, cea a Colțului roșu al G.A.C., de multe ori cu activitate sporadică.

Analizând concentrarea activității cultural-educative din comună la căminul cultural, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, de comun acord cu Consiliul Superior al Agriculturii, a recomandat, în Plenara din 25—27 aprilie a.c., „unificarea activității colțurilor roșii și bibliotecilor din G.A.C. cu aceea a căminelor culturale, respectiv cu a bibliotecilor comunale și sătești”, mergându-se, în felul acesta, pe linia lichidării unor paralelisme între bibliotecile din mediul rural.

Pe baza acestei recomandări Comitetul Executiv al Sfatului Popular al Regiunii București a stabilit, printr-o decizie privind dezvoltarea activității bibliotecare, ca, în perioada iunie—noiembrie, comitetele de cultură și artă, în colaborare cu consiliile agricole, să efectueze operația de unificare, prin transferarea publicațiilor de la colțurile roșii ale G.A.C. la bibliotecile de stat (raionale, comunale sau sătești). Înănturid din fondurile preluate toată literatura depășită, care nu mai poate prezenta interes, bibliotecile publice de stat vor deservi de acum înainte întreaga masă de cititori dintr-o localitate rurală. Ele vor organiza la G.A.C. biblioteci filiale. Gospodăriile colective urmează să păstreze la „casa laborator” un fond redus de cărți de strictă specialitate, necesar studiului cadrelor de ingineri și tehnicieni.

În urma unei scrisori metodice de aplicare a acestei decizii trimisă de Biblioteca regională, s-a trecut la unificare. În Raionul Călărași, de exemplu, această operație a fost încheiată încă la jumătatea lunii septembrie, iar în Raionul Giurgiu se terminau ultimele lucrări în luna octombrie. Până cel mai târziu 15 noiembrie, se spune în decizie, unificarea bibliotecilor colțurilor roșii ale G.A.C. cu cele comunale și sătești trebuie să fie încheiată. Măsurile luate din timp în toate raioanele au dus la îndeplinirea acestei sarcini cu o lună înainte.

Prin această unificare, se întregesc și se completează colecțiile bibliotecilor publice de stat cu importante lucrări agrozootehnice, se asigură o mai bună servire a cititorilor (în cea mai mare parte colectivști). Prin intermediul bibliotecilor comunale și sătești, fondurile de publicații aflate până acum la colțurile roșii ale G.A.C. vor fi accesibile întregii populații a satului. Cititorii Colțului roșu al G.A.C., venind la biblioteca comună sau sătească, au prilejul să cunoască un fond mult mai bogat de publicații, să-și lărgescă sfera lecturii. Și dacă mai adăugăm la aceasta faptul că biblioteca comună este deservită de un cadru mai calificat, care se consacră permanent activității de propagandă și difuzare a cărții, de îndrumare a lecturii cititorilor, avem o imagine mai completă asupra avantajelor acestei măsuri. Firește că, în continuare, gospodăriile colective își vor aduce contribuția la sporirea colecțiilor bibliotecii Întregului sat. Experiența Regiunii București merită a fi studiată, îmbogățită și aplicată în toate regiunile care — plină în prezent — nu au luat măsuri în această direcție.

V. ȘT. MĂRIU

Un aspect de la Biblioteca comună Slănic, Raionul Sibiu.

LA BIBLIOTECARII DIN REGIUNEA GALAȚI

— Din însemnările unui participant la schimbul de experiență —

În urmă cu câteva săptămîni, în bibliotecile raionale din Brăila, Tecuci și Focșani a avut loc un interesant schimb de experiență pe tema *Probleme ale organizării accesului liber al cititorilor la rafturile cu cărți și ale îndrumării lecturii în condițiile aplicării acestei metode*. Acțiunea a fost organizată de Biblioteca orașenească a Capitalei în colaborare cu Biblioteca regională Galați. Au participat bibliotecari din Orașul București și din Regiunea Galați.

Brăila

La sosire, am fost întâmpinați cu multă căldură. Tradiționala ospitalitate a moldovenilor nu se dezmințe... Cunoștințele s-au făcut repede, discuțiile, animate, s-au pornit fără multe preparative.

Colegii din Brăila ne-au arătat cu mîndrie biblioteca. Mîndrie pe bună dreptate justificată. Felul în care este amenajat localul, mobilierul nou și modern, organizarea fondului de cărți pe baza principiilor accesului liber la raft, sînt lucruri care impresionează pe vizitatori. Organele locale de partid și de stat au acordat un sprijin prețios la amenajarea bibliotecii, iar colectivul de bibliotecari a muncit cu multă stăruință și dragoste.

Creșterea activității — determinată de trecerea la noul sistem de servire a cititorilor — este demonstrată lapidar de statistică: 429 de cititori înscrși și 8 620 de cărți difuzate, în 1960; 1 176 de cititori și 26 965 de cărți în 1961; în primul semestru al anului acesta, 4 895 de cititori și 85 000 de cărți citite.

Discutînd cu bibliotecarii din Brăila, am înțeles că, în îndrumarea lecturii cititorilor, se acordă atenție mai ales îndrumării directe, la raft și agitației vizuale. Am remarcat cîteva expoziții interesante: *În ajutorul propagandistului, În ajutorul cadrelor didactice, Popularizarea științei*.

În îndrumarea lecturii cititorilor se resimte însă lipsa cataloagelor. Ar fi bine ca acestea să fie puse la dispoziția cititorilor încă de la introducerea accesului liber la raft. Pentru aceasta cataloagele trebuiau întocmite paralel cu organizarea fondului de cărți, astfel încît ambele lucrări să fie gata în același timp. În felul acesta se lucrează la bibliotecile din Capitală în care se trece la raftul liber.

Am participat la o discuție interesantă în legătură cu mijloacele de informare a cititorilor și de îndrumare a lecturii acestora. În planul de perspectivă al bibliotecii, se prevede elaborarea de materiale bibliografice pe teme diferite, care vor fi, desigur, deosebit de utile cititorilor.

Discuțiile continuă pînă tîrziu. În atmosfera de colegialitate și colaborare creată în bibliotecă, se schimbă idei, se prezintă metode. Fiecare întrebă, ascultă, notează.

De la Brăila, plecăm cu multe lucruri noi și interesante. Și cu o amintire plăcută: o frumoasă plimbare pe Dunăre, cu o scurtă „escală” într-un sat pescăresc...

Tecuci

Colectivul bibliotecii raionale este format mai ales din tineret. Probabil că și din acest motiv aici sînt multe lucruri care vădesc îndrăzneală, inventivitate. Fondul de cărți este organizat pe principiile raftului liber. Pentru a veni în ajutorul cititorilor, au fost organizate rafturi tematice, expoziții, vitrine.

Se lucrează intens la terminarea organizării bibliotecii din punct de vedere tehnic. Aceste probleme i se arată multă atenție.

În evidența cărților împrumutate, se folosește un sistem original. Fișele cărților sînt așezate în ordinea numerelor de inventar. Cred că sistemul este destul de complicat și îngreunează munca bibliotecarului.

Am văzut cîteva materiale bibliografice izbutite. Prezentarea lor e simplă și ingenioasă.

Focșani

În istoria bibliotecii din Focșani, împlinirea a 50 de ani de existență a însemnat mai mult decît o aniversare. Atunci, în 1960, s-a hotărît să se organizeze

raftul liber. Cu sprijinul organelor de partid și de stat, colectivul de bibliotecari a reușit să îmbunătățească activitatea bibliotecii în toate sectoarele.

Și rezultatele s-au văzut, nu după multă vreme, concretizate într-un bine-meritat premiu întâi pe țară, în cadrul primului concurs „Biblioteca în slujba construcției socialiste“.

Frumoasă bibliotecă. Un adevărat palat al cărții. Înăuntru, mult bun gust și sobrietate. Cele peste 57 000 de volume, repartizate pe secții, sînt organizate riguros, cu meticulozitate chiar. N-au fost neglijate însă considerentele de ordin estetic: policromia, pezele luminoase, simetria și asimetria.

În selectarea fondului de cărți pentru raftul liber, s-a ținut seama de asigurarea unei proporții juste între diferitele categorii de literatură. Notez: 15% lucrări social-politice, 25% științifice și tehnice, 40% literatură beletristică, restul — alte categorii de publicații.

Mi se par deosebit de utile fișierele de raft. Va trebui să le folosim și noi.

A primită aprecieri unanime modul de expunere a fondului de cărți. Întreaga bibliotecă este de fapt o mare expoziție. Cercetăm cu atenție mai ales rafturile tematice. Sînt judicios întocmite și bine plasate. Colegii din Focșani ne vorbesc despre căutările lor, despre proiecte, despre îmbunătățirile pe care intenționează să le introducă. Venim și noi cu sugestii.

Într-un caiet de impresii al cititorilor, găsesc cuvinte frumoase în legătură cu sistemul de organizare și servire. Și, bineînțeles, dezideratul comun al cititorilor de pretutindeni: cît mai multe cărți, cît mai multe noutăți...

Biblioteca din Focșani are și o bogată activitate de îndrumare metodică a bibliotecilor comunale și satești. Răsfoim materialele întocmite la biblioteca raională și trimise la sate: scrisori metodice, îndrumări privind organizarea unor acțiuni de masă, planuri de lectură pentru colectivități, indici bibliografici pentru specialiștii din agricultură.

După-amiază, participăm la o consfătuire. Este, de fapt, o concluzie la cele văzute și discutate în cele două zile ale vizitei noastre. „Disputele“ începute în fața rafturilor cu cărți se continuă aici. Unele se lămuresc pe loc. Pentru altele, e necesar să mai reflectăm. Important este că ne-am cunoscut și am aflat multe lucruri despre munca noastră. Schimbul de păreri, ajutorul reciproc vor continua de aici înainte.

Se fac fotografii. Alte amintiri... Plecăm cu sentimentul că am realizat un lucru util și traic. Și, firesc, apare invitația: să ne scriem... să ne întîlnim din nou, de astă dată la noi, la București.

BEATRICE ARION

La biblioteca comună Cris-
rian—Brașov. Pe o machetă
a comunei, sînt însoțite
casele în care există cititori
ai bibliotecii.

Schimb de experiență între bibliotecarii din Raionul Botoșani.

Biblioteca comunală din Vlădeni a găzduit de curind un instructiv schimb de experiență, organizat de Biblioteca raională Botoșani cu bibliotecarii din raion.

Locul schimbului de experiență nu a fost ales întâmplător. În comuna Vlădeni, bibliotecara Veronica Stolarciuc desfășoară o susținută activitate. Ea a reușit să înscrie numai la centrul de comună peste 900 de cititori, dintre care mai mult de jumătate sînt colecțiviști.

Participanții au urmărit cu atenție expunerile cu privire la metodele de propagandă a cărții de popularizare a științei, notîndu-și pe cele mai interesante și discutînd despre modul cum le vor aplica.

Bibliotecarii au asistat apoi la un cerc de citit condus de tov. Ilie Horomnea. S-a citit din broșura **Despre vrăji, doftoroaie și leacuri băbești**. În aceeași zi, la căminul cultural au participat la jurnalul vorbit pe tema **Supestițiile și prejudecățile sînt dăunătoare omului**, acțiune la care au fost antrenati cititori din rîndul colectivizatorilor frunțași.

Discuțiile au scos în evidență faptul că activitatea cu cartea merge bine în acele comune unde organele locale și organizațiile obștești sprijină biblioteca. În comuna Vlădeni, de exemplu, președintele Comitetului executiv al Sfatului popular se interesează îndeaproape de bunul mers al bibliotecii. (ELISABETA DOBRIN — Biblioteca regională Suceava).

★

În sprijinul procesului de învățămînt.

Biblioteca Centrului școlar cooperatist din Oradea, cu un fond de 25 000 de volume, pune la dispoziția elevilor materialul bibliografic recomandat la lecții, iar cadrelor didactice documentarea necesară pentru cursurile pe care le predau. De la începutul anului școlar bibliotecara Ligia Zugravu, a organizat cu ajutorul profesorilor de specialitate discuții, recenzii, seri literare pe anumite teme sau consacrate cărților mai mult solicitate de elevi (**Răscoala** de Liviu Rebreanu, **Setea** de Titus Popovici și altele). Demn de menționat este faptul că toți elevii Centrului școlar cooperatist din Oradea sînt cititori ai bibliotecii.

(ION COTOI)

ȘTIRI

Curs de pregătire pentru bibliotecarii comunali.

Raionul Gilort, cel mai mare raion din regiunea Oltenia, numără 40 de comune în care activează 26 biblioteci comunale și 27 sătești neafiliate, 48 biblioteci ale școlilor de 8 ani, precum și numeroase biblioteci filiale, mobile și sindicale.

Dat fiind sarcinile sporite ale bibliotecilor comunale în îndrumarea bibliotecilor din raza lor de activitate, Biblioteca raională Gilort a organizat în luna octombrie la Novaci un curs de pregătire pentru bibliotecarii comunali noi încadrați, deoarece din cei 26 bibliotecari comunali numai 5 aveau cursuri de pregătire profesională, organizate pe plan central sau regional.

Lecțiile predate s-au referit la problemele de tehnică, de bibliotecă, orientarea lecturii, activitatea cercurilor de citit, munca metodică și bibliografică. A fost prezentată activitatea bibliotecilor comunale din Baia de Fier și Albeni.

În cadrul cursului au avut loc aplicații practice în biblioteca comunală Novaci precum și diferite manifestări de masă model cu cartea ca: o călătorie pe harta Raionului Gilort pe tema **Dezvoltarea multilaterală a raionului nostru**; concursul ghicitoare pe tema **Zborul în Cosmos**; seara literară pe tema **Spre Aștri** și o seară de basm.

Ați în timpul cursului cit și la seminarul recapitulativ s-au evidențiat bibliotecarii Ion Lungu (Negreni), Viorica Avram (Scoarța), Melania Fluieraș (Polovragi), Maria Bălcescu (Ciocadia).

La încheierea cursului s-a organizat cu bibliotecarii o excursie la Uzina electrică și întreprinderea forestieră Novaci. (LAZĂR POPESCU—Biblioteca raională Gilort).

Făurarii de frumuseți pe meleagurile Dobrogei.

Oamenii muncii din întreprinderi și instituții și cei de pe ogoarele înfrățite ale Dobrogei — făurari ai poeziei muncii din fabrici și ogoare —, s-au întâlnit cu făurarii poeziei noastre noi — poeți din Capitală și din țară, invitați cu prilejul „Săptămîinii poeziei” (1—7 octombrie a.c.).

În cinstea acestui eveniment bibliotecile au organizat expoziții de cărți, au confecționat panouri și afișe de popularizare. În întreprinderi, în școli și în gospodăriile colective din regiune au avut loc expuneri, recitaluri și seri de poezie. În orașul Constanța, poezii Cicerone Theodorescu, Adrian Maniu, Vlaicu Birna, Traian Coșovei, Mioara Cremene, Negoită Irimie, Vl. Cavarnali, A. Gurgianu, precum și poezii conștanțeni Ștefan Raicu și V. P. Fati au inaugurat, în cadrul unei șezători organizate de Biblioteca regională în sala „Fantasio”, seria manifestărilor culturale, inițiate pe plan local în cadrul „Săptămânii poeziei”.

Tot la Constanța, poezii s-au întâlnit cu elevii de la Școala medie „Mircea cel Bătrîn” și cu studenții Institutului pedagogic de 3 ani.

În raioanele Babadag, Medgidia, Hirsova și Tulcea, poezii au vizitat întreprinderi, G.A.C., localități turistice, și au cules noi și noi impresii pentru creațiile lor viitoare. (D. STRUNGA-RIU — Biblioteca regională Dobrogea).

★

Și în acest an „Săptămâna poeziei” a prilejuit în regiunea Ploiești întâlniri între acei care scriu poezia cu acei care o implinesc zi de zi, prin munca și viața lor. Astfel, grupul de poeți format din Dimos Rendis, Dragoș Vrinceanu, Victoria-Ana Tăușan, Gabriela Melinescu, Marin Sorescu și Ilie Constantin s-a întâlnit cu petroliștii din Moreni, Cimpina și Băicoi, cu elevii din Ploiești, Tîrgoviște, Buzău și Rm. Sărat, cu muncitorii Uzinelor „1 Mai” din Ploiești și „Petru Poni” din Valea Călugărească, cu cititorii Bibliotecii regionale Ploiești și, la Sinaia, cu oamenii muncii veniți la odihnă.

La cele 11 întâlniri au participat peste 6 000 de iubitori ai poeziei. Primirile sărbătorești ce li s-au făcut oglindesc dragostea cu care sînt înconjurați peste tot reprezentanții poeziei noastre noi.

Manifestări închinete poeziei au avut loc în toate bibliotecile din regiune. (DOREL STĂNESCU — Biblioteca regională Ploiești).

★

În cadrul „Săptămânii poeziei” Biblioteca regională Iași a organizat la Pașcani, Bîrlad, Huși, Vaslui, precum și în orașul Iași șezători literare cu con-

cursul scriitorilor Eusebiu Camilar, Alexandru Andrițoiu, Valeria Boiculesi, Anghel Dumbrăveanu, Dumitru Rachici, Ion Gheorghe, Ion Petrache, Florin Mihai Petrescu, Dumitru Costea și Corneliu Sturzu.

Tot cu această ocazie Biblioteca regională și cele raionale au întocmit expoziții și rafturi speciale consacrate poeziei. (EMIL OLARU—Biblioteca regională Iași).

★

Cu prilejul „Săptămânii poeziei” în Regiunea Maramureș a sosit un grup de poeți, care s-au întâlnit cu cititorii din raioanele Baia Mare, Satu Mare, Negrești, Sighet, comuna Ardușat și alte localități.

Bibliotecile din regiune au organizat seri de poezie, lecturi în grup, simpozioane și alte manifestări de masă, însoțite de o agitație vizuală corespunzătoare (vitrine, expoziții de cărți și panouri), menite să pună în evidență cele mai valoroase lucrări ale poezilor noștri. Scriitorii Alexandru Șahighian, Ștefan Augustin Doinaș, Vasile Nicolaescu, Leonida Neamțu, Ion Sofia Manolescu, János Szász și János Székely au citit din versurile lor.

La unele biblioteci ca Cehul-Silvaniei, Baia Sprie, Suciu de Jos și altele au avut loc seri de poezie pe tema Partidului în creația poezilor noștri contemporani. La Biblioteca raională Tg. Lăpuș s-a organizat un concurs literar-ghicitoare pe tema **Poezii contemporani cîntă patria, pacea și prietenia**. Au participat 10 concurenți. Celor care au dat cele mai bune răspunsuri li s-au acordat premii. O altă temă prezentată la unele biblioteci a fost **Sărbătoarea recoltei în G.A.C.** care s-a ținut la bibliotecile din Carei, Cărășeu, Halmeu, Ulmeni. Biblioteca regională din Baia Mare și Biblioteca raională Satu Mare au organizat în colaborare cu Casa pionierilor concursul de recitări pe tema **Cele mai frumoase poezii contemporane**, unde tinerii au recitat versuri de Tudor Arghezi, Mihai Beniuc, Maria Banuș, Veronica Porumbacu și alți poeți. (VIRGINIA GRIGOR — Biblioteca regională Maramureș).

★

Colaborare între bibliotecile din orașul Timișoara. În luna octombrie a.c., la inițiativa Bibliotecii regionale din Timișoara, conducerile bibliotecilor de la Universitate, Filiala Academiei R.P.R., Institutul politehnic, Institutul

agronomic, școli medii, sindicale din marile întreprinderi, de documentare tehnică, s-au întrunit într-o ședință de lucru pentru a stabili bazele unei colaborări mai organizate între diferite tipuri de biblioteci. Dezvoltarea industriei socialiste, a activității științifice și culturale din Timișoara, impune asigurarea unei documentări și informări bibliografice cât mai competente și elaborarea în comun a unor instrumente eficiente de muncă pentru valorificarea fondurilor de publicații existente în biblioteci. Au fost dezbătute o serie de probleme privind: alcătuirea unui catalog colectiv pentru cunoașterea fondurilor din toate bibliotecile; editarea unui ghid al bibliotecilor care să cuprindă întreaga rețea de biblioteci din oraș și regiune, cu indicații la profilul și fondul fiecărei biblioteci; coordonarea elaborării lucrărilor metodico-bibliografice și întocmirea unui catalog central al bibliografiilor; organizarea unor cursuri comune pentru calificarea și perfecționarea cadrelor de bibliotecari; crearea unui consiliu, metodico-bibliografic pe oraș, din care să facă parte reprezentanți din toate categoriile de biblioteci. Consiliul va avea sarcina de a stabili un plan de activitate axat pe problemele în care bibliotecarii vor colabora în viitor. (EVA MURA).

★

Sporește numărul de cititori.

În perioada lucrărilor agricole de toamnă, deși timpul liber al muncitorilor agricoli este limitat, biblioteca clu-

bului G.A.S. din comuna Mănăstirea, Raionul Oltenița, a reușit să mărească numărul de cititori cu 65 noi înscriși, realizând astfel de la începutul anului 460 de cititori permanenți.

Bibliotecarul Ion Tănase, cu o experiență de 4 ani în muncă pe tărîm obștească, a organizat o activitate de propagandă a cărții operativă și diferențiată pe brigăzi și echipe; lecturi în colectiv din cărțile care descriu metodele avansate în vederea aplicării lor imediate în procesul de producție (**Cultura porumbului, Agrotehnica culturilor irigate etc.**), informarea muncitorilor agricoli asupra evenimentelor politice actuale din țară și de peste hotare (**Tratatul privind la interzicerea experiențelor cu arma nucleară în atmosferă, în spațiul cosmic și sub apă; Cronica evenimentelor săptămînii etc.**), recenzii și scurte prezentări de cărți (**Destin de A. Mihale, Drum deschis de Ș. Nedelcu**). La aceste acțiuni se adaugă deservirea brigăzilor și echipelor cu ajutorul bibliotecilor mobile organizate la cele două secții ale G.A.S. în comunele Chișelet și Șpanțov, legătura cu acestea făcîndu-se prin delegații culturali din grupele sindicale respective, care se îngrijesc de preschimbarea cărților și aducerea ziarelor la locul de muncă. (În afară de cele 9 abonamente la presă contractate de biblioteca clubului, sînt și 353 abonamente individuale).

Fișele cititorilor din biblioteca clubului G.A.S.-Mănăstirea oglindesc o lectură variată, exigență în alegerea cărților, îndrumare competentă a lecturii.

B

MESAJUL PRIETENIEI

(România cîntată de poeții lumii)

În jurul unei mese stau Povestitorul, Prezentatorul și 2 recitatori. În dreapta se află o vitrină cu cărți printre care nu vor lipsi următoarele: Pablo Neruda: *Strugurii și Vîntul*; Ianniș Ritsos: *Arhitectura copacilor*; Rafael Alberti: *Poezii*; Salvatore Quasimodo: *Poezii*; Alecu Russo: *Cîntarea Romîniei*.

Pentru a se crea atmosferă, pe cît este cu putință se va cînta în culise (cu ajutorul unui magnetofon) un fragment din *Rapsodia Romînă* de George Enescu, sau din *Balada* lui Ciprian Porumbescu.

POVESTITORUL (*Se ridică și ia din vitrină „Cîntarea Romîniei” de Alecu Russo, deschide cartea și citește*): Patria este aducerea aminte de zilele copilăriei... coliba părintească cu copacul cel mare din pragul ușii... dragostea mamei... plămuirile inimii noastre... locul unde am iubit și am fost iubiți... cîinile care se juca cu noi... turmele care se întorceau în amurgul serii de la pășune... fumul vîrții ce ne-a încălzit în leagăn... barza de pe streșină ce căuta duios spre olimpie... și aerul care nicăterea nu este mai dulce. (*Povestitorul rămîne o clipă gînditor, apoi întoarce pagina și continuă lectura*).

Care alta se împodobeste în zile de vară cu flori mai frumoase și cu grîne mai bogate? (*Așază cartea la locul ei*). Așa se întreba acum un secol și mai bine scriitorul romîn Alecu Russo, încercînd pe cinețel ce avea să devină *Cîntarea Romîniei*, publicat în 1855 în revista „Romînia literară”, să proiecteze pe un fundal de legendă imaginea țării de unde fusese silit să plece în surghiun pentru că o vroise mai frumoasă și liberă.

RECITATORUL I: Da, frumoasă este Romînia, cu semeția ei cunună de granit, cu veșminte grele de podoabe, cu alțițe țe care se leagănă holde și podgorii de aur și cu fota tivită de argintul dunărean.

RECITATORUL II: Da, este frumoasă patria noastră și nu numai noi o iubim și îi cîntăm doinele și baladele, dar și oaspeții s-au minunat de-a lungul timpurilor în fața bijuteriilor ei scumpe, după cum s-au și indignat în fața contrastelor: pe de o parte un popor harnic, onest, cu o putere neistovită de muncă dar măcinat de tot felul de silvicii.

POVESTITORUL: Iar pe de altă parte, imaginea sfidătoare a luxului, a huzurului celor care „zic că sînt aleși” și care „cresc în măriri și avuții” și care trăiesc în orașele cele noi „unde nu se mai aude de vitejie, ci de lăcomie și nedreptate”, cum își notează Alecu Russo gîndul plin de minic la adresa „blestemaților ce dădură țara pradă dușmanului”.

RECITATORUL I: Și stau mărturie cărțile de călătorii că țara noastră așezată „în calea vînturilor”, a fascinat și a mîhnit, a tulburat și a îndurerat, pînd în virful condeieilor pe lingă firul de aur al admirației și grăuntele amar al unui adînc protest împotriva „nedreptei orînduirii”.

RECITATORUL II: Dar cînd tabloul sumbru s-a luminat și au fost alungate toate monstruoasele reprezentanțe ale capitalismului, cei care au venit în Romînia nouă, unde socialismul a biruit definitiv la orașe și sate, ne-au trimis apoi emoționante mărturii de prietenie pentru poporul romîn.

POVESTITORUL: S-au scris multe cărți și multe melodii s-au închegat, s-au zugrăvit tablouri în culori solare, toate purtînd același mesaj: (*Așază deasupra vitrinei de cărți o bandă de hîrtie pe care este scris cu litere mari: „MESAJUL PRIETENIEI”*). Din fiecare mesaj poetic, dincolo de admirația față de prietenii romîni, se desprinde și respectul pentru forța conducătoare a poporului, pentru partidul care a îndrumat cu înțelepciune poporul pentru încorporarea visului în realitatea de fiecare zi.

PREZENTATORUL: În *Strugurii și Vîntul* — uriașă cîntare de dragoste a vieții și a păcii, rod al celor patru ani de exil petrecuți de poetul chilian Pablo Neruda în Asia și Europa, un ciclu de poezii este închinat Romîniei, sub titlul *Acum Dunărea cîntă*. Marcele poet încununat cu Premiul Internațional pentru Pace în anul 1951 scrie astfel:

RECITATORUL I :

Acolo unde am fost, chiar
și acolo unde spinii
au vrut să mă sfîșie,
eu am aflat că un porumbel
împletește mereu în zhor
inima mea cu alte inimi.

RECITATORUL II :

Astăzi, de la codri de brad
și pînă la gurile joase ale Dunării

PREZENTATORUL : Cielul se încheie cu acest poem intitulat *Zeiți fluviului din care*

RECITATORUL I :

Nu numai pe omul cel liber
al noilor tale ecetăți și ogoare
îl celebrez

(Se citește în continuare)

văzduhul, albastru face să fremete viețile
Aerul pătrunde în fundul saloanelor, intră
prin ferestre

vîntul stîndardelor populare.
Smulgînd cu miinile tale,
în ceasul acesta, o, Romînie
zdrănețele poporului tău
te-ai arătat cu noua ta față
cu ochii tăi noi
cu noua ta gură ce cîntă;
și nu numai ca un neam de păstori
te-arăți astăzi pămîntului,
ei și cu uimitoarea construcție
ce avansează.

.....

Cinstea și dragostea, o, Romînie
crește în tine ca două tinere vițe.
Inteligența privește cu ochii tăi
Pe buzele tale ciorchinii zîmbesc.¹⁾

POVESTITORUL : Cutreierînd străzile Bucureștiului, pădurile Cănaiei și ale Mogoșoaiei, muzele și fabricile noastre, privindu-ne țesăturile și ascultîndu-ne doina, poetul grec Iannis Ritsos ne-a dat prin cartea sa de poeme *Arhitectura copacilor* unul din cele mai vibrante omagii aduse țării noastre de către un poet care știe nu numai să vadă, dar să și descifreze în adîncime.

Despre privesc, despre mărturiile luptei din trecut al poporului nostru, sau despre munca lui de azi pentru construirea socialismului, Iannis Ritsos scrie în așa fel încît omagii său nu are nici o clipă caracter convențional, încercîndu-se tot timpul de acel fluid al participării autentice.

PREZENTATORUL : Fragment din *Poem despre Doftana* :

RECITATORUL I :

Dincolo de zidurile Doftanei hoinăresc pomii
Puțin mai încolo hoinăresc riurile... Florile
se-adună, pîlcări de prietenie și-și cîntă
colorile

(Se citește în continuare)

PREZENTATORUL : Cea de-a XII-a secvență lirică a *Poemului despre Doftana* :

RECITATORUL II :

Dind în lături poarta greoaie-a Doftanei,
a pornit
barajul Lenin de la Bicaz, aruncînd
munții în aer.

(Se citește în continuare)

Acest aer proaspăt pe care-l respirăm e
lăturat de marii plămîni ai comunismului
Iar eu copiez versurile acestea direct
de pe zidurile Doftanei

Iar acum, sus, pe Doftana, palpită steagul
roșu
ca o vină-n care palpită sîngele comuniș-
tilor morți
sîngele noii vieți ureînd panta peste inima
lumii
aprinzînd doi bujori de sănătate pe obrajii
fraternității²⁾

POVESTITORUL : În poemul despre Doftana, Ritsos ne face atenție cu fiecare vers să nu uităm temnița unde „oasele martirilor au devenit cheie ca să deschidă poarta luminii”. Incarcerat și torturat ca și eroii Doftanei, poetul Iannis Ritsos își amintește de orele mute de „tăcerea de dinaintea torturii și care rămîne în picioare ca un strigăt suprem : libertate sau moarte”.

Unde am mai auzit asemenea cuvinte? Nu cumva în *Reportaj cu ștreangul de gît* unde Julius Fucik ne-a cerut fiecăruia dintre noi : — „Oameni, eu v-am iubit, vegheați”. Fără îndoială și poetul Iannis Ritsos, pentru că a iubit oamenii simpli de pretutindeni a stat într-o temniță, unde „istoria își desfășoară cămașa arătîndu-și rana și gloria”. Pentru el, lampa din celula lui Ilie Pintilie este „un pumn de lumină izbit în pieptul întunericului” iar ciocanul va face să răsară „soarele de griu al pîinii pe fiecare masă”.

PREZENTATORUL: Un sentiment la fel de puternic străbate și poezia poetului din R.S.S.A. Tătară — Zachî Nuri.

RECITATORUL I:

Tăcerea ne apasă ca zălele de-armură
În temnița Doftana și fiecare zid
Vorbește de adînc, pietrificata ură
A celor ce lovîră-n eroicul partid.

Celulele, sub lespezi, au vrut să întrerupă
Înaltul zbor spre soare, să fie anii triști
Să-i dea să soarbă morții, adînc, ca dintr-o
cupă

Vilvorile aprinse în veac de comuniști.
Dar sub pivotu-accesor granitice arcade
În încheștarea dură călăii n-au supus

Pe cei ce-aveau călite ale dreptății spade
Și cîntecul de viață-n cătuși nu l-au răpus
În fier și piatră pare Doftana ca un munte
Ce și-a mplîntat alături de rîu piciorul greu
Dar dacă strîgi, doar vîntul de pe crenel
răspunde

Cătușele sfărîmate sînt piese de muzeu.
Deasupra, holta zilei s-a arcuit senină
Și-n temnița Doftana, pe fiecare zid
Dintr-o celulă-ntr-alta trec păsări de lumină
Purtînd legenda vie a marelui partid.³⁾

POVESTITORUL: Luptele comuniștilor sînt descrise cu un patos deosebit în poemul *Sînt patruzeci de ani de-atunci* de poetul francez Hubert Juin, un prieten al literaturii noastre, care s-a îngrijit de apariția în limba franceză a unei culegeri din poeziile lui Eminescu, Argehi, Beniuc, Eugen Iehcleanu ș.a.

Ca o acoladă de slăcări deasupra Romîniei se ridică un cîntec „vast și întins cît toate pietrele drumului“ cîntecul de libertate purtat peste Bărăgan ca un cal ce-și încovoie genunchii ca să poată bea mai ușor apele Dunării“.

PREZENTATORUL: Poetul Hubert Juin vede „pumnul Bărăganului cum bate în poarta stăpînilor“, iar „la rădăcina curajului“ contemplă oamenii care „îmodau împrejurul lor — așa cum meșterul se încinge cu șorțul de piele — păpurișurile și mlaștinile nedreptății, aurul negru al Ploieștilor și miile de pești mîntuși care-și lasă solzii pe cheiurile Sulinei“ (*Se citește un fragment la alegere*⁴⁾).

POVESTITORUL: Poemul *Sînt patruzeci de ani de-atunci*, închinat celei de-a 40-a aniversări a înființării Partidului Comunist din Romînia este o nouă *Cîntare a Romîniei* cu bogate infiltrații de lirism autentic, foarte apropiat de unele din capitolele antologice din „cîntarea“ lui Russo, cu diferența că la poetul francez contemporan, tonalitatea este mai gravă și reprezentările au un patos mai direct. În ansamblu este un imn închinat oamenilor „care au făcut pămîntul mai frumos“ oameni buni și drepiți pe care „trebuie să-i salutăm și totodată/stăruitor să ducem mai departe/fericirea pe care au visat-o“.

PREZENTATORUL: Ca și poetul francez Hubert Juin care a venit în Romînia și „a atins cu degetele sale înima roșie a țării“ și de sub degetele sale s-a ridicat cu robustețe impresionantul său poem, la fel și marele poet revoluționar spaniol Rafael Alberti, acest „un hombre del mundo entero“ — cetățean al lumii întregi — ne-a lăsat în urma vizitei sale o frumoasă *Doină spaniolă pentru Romînia*.

RECITATORUL II:

Frunzuliță, Romînie
Frunzuliță-a inimii
Cîntă frunza-n codru, cîntă
apa, soarele, pămîntul

(Se citește în continuare)

Foaie verde-a oamenilor
foaie verde-a inimilor
cînt al muncii pașnice
care-n mîna sa ridică
ramura cu -nalta frunză
frunza-naltă, bucurie
frunzuliță, Romînie⁵⁾.

POVESTITORUL: Și poetul Klaus Möckel din Republica Democrată Germană a închinat un ciclu de poezii litoralului nostru unde, puterea poporului a ridicat o exuberantă floră de crini albi de marmură cu petale de azur, blocurile noi ca un simbol al avîntului nostru spre soare.

RECITATORUL I:

Cei care au construit Mamaia
au armonizat orașul cu Calea Lăctec
cu luna de aramă

cu vîntul și cu nesfîrșita mare
clădind o cetate în care
omul învață să viseze
și să zboare⁶⁾.

PREZENTATORUL: Litoralul mării noastre a solicitat atenția mai multor poeți printre care și Jacob Helemscki (U.R.S.S.) care ne-a dat un tablou închinat portului Constanța ce încîntă prin acorduri picturale.

RECITATORUL II :

Ca pe-un ceran, din ceață se-arată cafenele
Și prăvălii cu ochii lor mici și lunguici
Pe cînd, din streșini cade tăcerea în inele
Peste țipării care se zvîntă pe pereți
Balcoanele-și dau mîna urcînd pe ulicioare
Și-orașul încă doarme sub transparentul cort
Dar inima Constanței, ca un talaz de mare
Cronometrează munca deslănțuită-n port
Aici plutește mirezme de făcură și blană
Din țări îndepărtate, aici se întîlnesc
Bumbacul de zăpadă, cafeaua indiană
Cu strălucirea vie de utilaj rusec

POVESTITORUL : Poetul Miguel Angel Asturias din îndepărtata Guatemala, a fost întîmpinat în țara noastră de cîntecce și jocurile poporului, de poezia înnoitoare a muncii în care, poetul a văzut, izvorul uriașelor prefaceri luminate de steaua păcii.

RECITATORUL I :

În România, ori și unde-am mers
Poporul m-a primit cu bucurie
Cu-o sprintenă Ciuleandă, c-o Chindie
Și-unditorul cîntecelor viers.
Plutește peste toate-o poezie
A muncii, care, toate le-a premers
Deasupra, ca un fulger de neșters

PREZENTATORUL : Despre prietenie vorbește și poezia *Pod peste Dunăre* de poetul bulgar Dimitr Poleanov.

RECITATORUL II :

Peste-ntinsa Dunării cunună
Două glasuri trec neîncetat
Cel de-acolo: dulce zvon de strună
Cel de-aici: salut înflăcărat.
— Pe-amîndouă ne-a scaldat lumina
Ca pe două gemene surori
— Leagăn are-aici Stara Planina
— Cresce aici Carpații pîn-la nori...

POVESTITORUL : Mulți dintre poeții care au fost oaspeții țării noastre, mai înainte de a străbate unduitoarele ținuturi, sub arcuirea anotimpurilor, s-au întîlnit cu gîndirea marilor noștri scriitori, cu Eminescu, Sadoveanu, Arghezi. Astfel, poetul sovietic Alexandru Jarov, tîind în goana trenului planul românesc din Moldova, își aminteste că pe acolo au trecut acum un secol și ceva, pașii celui mai mare poet al romînilor, Mihai Eminescu.

PREZENTATORUL : Dar imaginile trecutului îi apar numai pentru o clipă în minte. deoarece, priveștiștea nouă îi umple ființa de optimism.

RECITATORUL I :

Caravana dealurilor suie
Pesto zări ca niște dromaderi
Parcă-ar vrea o doamnă să ne spuie
Vîntul legîndu-se prin meri.

RECITATORUL II :

Trenul taie șuierînd, brădetul
Parcă-ar fi purtat pe-aripi de dor
A trecut cîndva pe-aici poetul
Să culceagă jalea din popor.
Liberul ogor cu plete blonde
Ca flacăul ce s-a prins la joc
Sub privirea codrului de sonde
Leagănă amiaza de mijloc.

Se risipește ceața-n explozia solară
Sub macarale-ape-al navelor contur
Se văd și pescărușii la orizont cum zboară
Ca niște harfe albe trezite în azur
Sub macarale, iată, cu vîd cum se desfac
Ca un fronton albastru, voința de neînfrînt
A lumii-ntregi unită în dragostea de pace
Urcînd pe colonada întregului pămînt.
Aici c-o jumătate de glob în ospeție
Ca pescărușii, nave, de peste tot sosesc
Iar pe catargul zilei, ca zarea purpurie
Măreț, se desfășoară draçgul românesc⁷⁾

Purtînd a viitorului solie.
Aici sînt oameni care au deschis
O cale spre încrederea deplină
Ei cred în om și-n marca lui lumină
Și pe orbita vremii au înscris
Cum au purtat-o fiecare-n vis
O stea ce face zarea mai senină⁸⁾

Canemir... Bălcescu... Tudor... iată
Cugete aprinse, minți de jar
— Am pe Levschi, minte luminată
Și pe Botev, șoimul legendar.
Două glasuri se-mpletesc întruna
Al aștor cîntecce izvod
Legîndu-i Dunării cununa
Stau întinse ca un trainic pod⁹⁾

Trenul taie văi adînci, poene
Cîntă peisajul românesc
Ritmurile eminesciene
În adîncul inimii zvînesc.

Un tractor neobosit înseamnă
Șihuri de belșug ce se aud
Pe cadranul orolilor de toamnă
Cum se-nalță din pămîntul crud.
— Bună ziua, toamnă romînească
— Bună ziua codru și cîmășii
Bate, caldă, inima rusească
Lîngă pieptul noii Romîni¹⁰⁾

POVESTITORUL: Realitățile patriei noastre au solicitat atenția poezilor care ne-au fost oaspeți, mai întâi prin gama picturală de o prospețime rară, prin claviatura cromatică a peisajului, dar de neuitat le-a rămas ote un cîntec ascultat pe malul mării.

PREZENTATORUL: Așa cum a auzit poetul bulgar Dimităr Tocev:

RECITATORUL I:

Peste valuri în dantele
Luna-și tremură văpaia
Pe cînd mii și mii de stole
Cresc pe țărmul tău, Mamaia.

(Se citește în continuare)

.....
Romînește nu știu încă
Însă inima îmi zice
Că frumoasa mea romîncă
Viața și-o cînta ferice¹¹⁾.

PREZENTATORUL: Adesea, lira poezilor care ne-au lăsat asemenea mărturii de admirație, vibrează de o emoție deosebită, versul lor se îmbracă într-o solemnitate de baladă. Așa este poezia lui Al. Iașin *Întîlnirea cu prietenii*.

RECITATORUL II:

Aș vrea să am puterea să descriu
În versul meu frumoasa Romînie
(Se citește în continuare)

.....
Călătoria aceasta va rămîne
Ca un itinerar prin lumi de basm...
O, n-am să uit pădurile bătrîne

Și frenezia rodnicei țarină...
Pămîntu-acestui cald entuziasm,
Mi-a dăruit atîtea clipe calde
Purtate-n mîini ca niște cîni de vin.
Nu voi uita aprinsele smaralde
Sînd sub pleoapa zărilor înalte
Pe cerul romînesc, diamantin¹²⁾.

POVESTITORUL: Am prezentat numai cîteva din cadențele acestui „cîntec general” despre Romînia, versuri pline de afecțiune sinceră răsunînd pe tonalități diferite, dar, toate, contribuind la zugrăvirea imaginii poporului nostru în toată frumusețea sa. Ei, toți acești poeți ai lumii, ca niște adevărați mesageri ai umanismului militant ne-au dăruit un emoționant mesaj al prieteniei, care, zi de zi, devine tot mai bogat.

ION POTOPIN

1) Pablo Neruda: *Strugurii și Vîntul*, Poeme. În romînește de Maria Banuș. Buc., Editura pentru literatură și artă, 1956, p. 270—275.

2) Iannis Ritsos: *Arhitectura copacilor*, Poeme. În romînește de Nina Cassian. Buc., Editura tineretului, 1959, p. 60—66.

3) Zachi Nuri: *Păsări de lumină*. În romînește de Ion Potopin. Traducere inedită din culegerea în pregătire *Poezii lumii cîntă Romînia*.

4) Hubert Juin: *Sînt patruzeci de ani de-atunci*. În romînește de Al. Philippide. Publicată în *Gazeta literară* (1961), 23 (mart.).

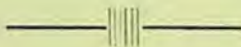
5) Rafael Alterú: *Poezii*. În romînește de Veronica Porumbacu. Buc., Editura tineretului, 1963, p. 87—90 (Colecția „Cele mai frumoase poezii”).

6) Klaus Möckel: *Între ape și cer*. În romînește de Cezar Baltag. Publicată în revista „Secolul 20” nr. 8 din 1963.

7, 8, 9, 10) Traduceri inedite din culegerea în pregătire *Poezii lumii cîntă Romînia*.

11) Dimităr Tocev: *Cîntec pentru fata din Romînia*. În romînește de Victor Tulbure și Val. Deșliu. Publicată în *Gazeta literară* din octombrie 1963.

12) Alexandr Iașin: *Întîlnirea cu prietenii*. În romînește de Ion Potopin. Publicată în revista *Albina* din 31 octombrie 1963, p. 7.

METODICA ORGANIZĂRII MANIFESTĂRIILOR DE MASĂ

Metodica organizării de către bibliotecari a manifestărilor de masă, abordată deseori în seminarii, schimburi de experiență și la cursurile profesionale suscită în permanență interes și atenție din partea bibliotecarilor. Faptul este explicabil, deoarece manifestările de masă constituie un mijloc eficace de educare ideologică și culturală, de atragere a noi cititori la biblioteci, de popularizare a fondului de publicații.

Bibliotecile organizează seri literare, concursuri pe teme științifice, tehnice și literare, consfătuiri cu cititorii, procese literare și alte forme de propagandă a cărților în mase. Unele dintre acestea ca, de pildă, consfătuirile permit cristalizarea părerilor cititorilor despre anumite cărți, adâncirea valorii artistice și a problematicii ideologice a literaturii beletristice, înțelegerea foloaselor practice a cărților tehnice. Totodată, bibliotecarii pot să-și facă o părere despre înriurirea cărților asupra cititorilor.

O succintă trecere în revistă a notațiilor din caietele de evidență ale bibliotecilor ne arată că există încercări de găsiră a unor forme mai noi, mai interesante de popularizare a cărții. Adesea, bibliotecile apelează la sprijinul și mijloacele căminelor culturale, ale caselor de cultură și ale altor instituții cultural-artistice pentru a da manifestărilor de masă o formă artistică corespunzătoare. Numeroase biblioteci ale sindicatelor și biblioteci comunale, fără a mai vorbi de cele regionale și raionale care au un corp de metodiști, sînt sprijinite de colective obștești la redactarea textelor și organizarea propriu-zisă a manifestărilor. Se remarcă totuși că unele biblioteci repetă an de an titlurile unor teme legate, mai ales, de anumite aniversări, sau, în unele cazuri, există o proporție mare de recenzii sau prezentări de cărți și lipsa altor forme de popularizare. Manifestările de masă, pe lângă caracterul lor cultural-educativ constituie un moment de recreere și satisfacție artistică pentru cititori. Didacticismul, titlurile generale, frazeologia care înlocuiește frumusețea realității socialiste reflectată în literatura noastră nouă, sărăcia de idei în prezentarea literaturii clasice și contemporane universale duc la schematism, monotonie și lipsă de conținut educativ. Astfel de scăderi sînt dezaprobrate de masa cititorilor, participanți

la manifestările culturale ale bibliotecilor.

Munca de masă a bibliotecilor are un obiect concret: cartea, cuvîntul scris. Forma prin care este transmis mesajul de idei cuprins în acestea, mijloacele și metodele folosite trebuie bine alese, încît să corespundă scopului propus. Dar nu numai atît. Tematica manifestărilor de masă formează o subdiviziune importantă a planului de muncă și, sub acest aspect este strîns legată de celelalte capitole ale planului bibliotecii. La elaborarea ei este necesar să se țină seama de sarcinile politico-educative ale bibliotecii, de grupele de cititori care o frecventează, de munca de îndrumare a lecturii, de situația fondului de publicații. Indiferent de forma sub care se desfășoară, manifestarea de masă este în primul rînd un mijloc prin care biblioteca face cunoscut cititorilor, și în general publicului, fondul ei de publicații, prin care îi îndrumă spre lectură și le transmite o parte din conținutul de idei al cărților popularizate.

Completarea și reînnoirea permanență a fondurilor de publicații din bibliotecă aduce mereu în atenție cărți noi. O carte nouă, cere o prezentare nouă. Adreșîndu-se unor grupe diferite de cititori și în cele mai dese cazuri unor cititori care nu mai sînt la prima carte citită, bibliotecile trebuie să pregătească manifestări variate ca tematică și realizate la un nivel artistic corespunzător.

În legătură cu unele probleme ale metodicii pregătirii și organizării manifestărilor de masă am avut o discuție cu metodiștii Bibliotecii raionale Giurgiu (tovarășele Venera Comanici și Ghiță Vasilica) la care a participat și tovarășul Iulian Chițu (metodist la Comitetul raional de cultură și artă). Discuția a pornit de la analiza citorva manifestări de masă.

Concursul: *Dezvoltarea sectorului zootehnic — factor important în întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective* organizat din inițiativa Comitetului raional de cultură și artă are scopul de a împărsă cunoștințele cursanților la învățămîntul agrozootehnic. Prevăzut să se desfășoare în 3 faze în perioada 1 noiembrie—30 decembrie (prima: pe centre de cite 3 comune, a doua cu un număr mai mare de comune și a treia la centrul de raion), concursul

a fost precedat de elaborarea unei tematici și a bibliografiei, care au fost popularizate prin bibliotecă. Tema aleasă este deosebit de actuală. Considerăm meritoriu faptul că atât tematica cât și bibliografia concentrează atenția participanților asupra problemelor zootehnice locale și cuprind referiri directe la unele aspecte practice, ca, de pildă, hrănirea rațională a animalelor, metodele de pregătire a nutrețurilor grosiere, folosirea vitaminelor și antibioticilor în hrănirea animalelor etc.

Întrebările sînt pregătite de colective formate din specialiști, separat pentru fiecare centru comunal de concurs și pentru faza rațională, la care vor participa cei evidențiați în fazele comunale.

Seara literară: *Chipul luptătorului comunist oglindit în proza contemporană* a fost organizată la Școala Navală și la bibliotecile comunale din Slobozia și Remeuș. Textul cuprinde o caracterizare sumară a eroilor unor romane: Anton Filip din *Bărăgan* de V. Em. Galan, Ardeleanu, Mitru Moț și George Teodorescu din *Setea* de Titus Popovici, Ion Airinei din *Cuscrii* de Al. I. Ghilia, Vițu din *Bariera* de Th. Mazilu, Andrei Pop din *Ora șase* de Al. Țic, precum și referiri la *Cetea de foc* de M. Davidoglu și *Cum-păna* de L. Demetrius. Din loc în loc au fost intercalate lecturi ale unor fragmente din cărțile citate.

Călătoria imaginară pe hartă: *O nouă Romînie pitorească* organizată la Școala de construcții și Ateliere Navale Giurgiu încearcă să înfățișeze prin intermediul unui prezentator și doi cititori artistici imaginea nouă a patriei, avîntul creator al oamenilor muncii.

Dacă seara literară *Chipul luptătorului comunist oglindit în proza contemporană* este bine realizată și izbutește să capteze atenția auditoriului, nu aceeași apreciere se poate face despre călătoria pe hartă. Textul prezentatorului imaginează întîlnirea sa în tren cu diferiți scriitori din romanele cărora se citesc unele fragmente. Schimbînd mereu trenurile și întîlnindu-se de fiecare dată cu un alt scriitor, prezentatorul „călătorește” prin cîteva regiuni și „după atîtea sute de kilometri străbătute cu gîndul”, ajunge la sfîrșitul călătoriei pe hartă (mai bine zis a „călătoriei cu trenul” deoarece harta a lipsit și la propriu și la figurat). Ascultînd textul serii literare te întrebî în mod firesc: în perioada ani-

lor 1960—1963 la Biblioteca raională Giurgiu n-a intrat nici o carte nouă, nici o revistă sau un ziar care să trateze despre Romînia pitorească de azi? Sau „călătoria imaginară” a fost pregătită în anul 1960 (deoarece numai de atunci datează toate referirile bibliografice) și organizată de-abia în anul 1963?

La aceste întrebări, tovarășa Comanici ne răspunde:

— Este firesc ca în atenția noastră să stea popularizarea cărților scrise mai de mult, dar care își păstrează actualitatea și au intrat în patrimoniul literaturii naționale sau universale. În bibliotecă nu intră toate cărțile care apar. Dar nici nu putem afirma că în perioada respectivă n-au intrat cărți noi, care merită să fie popularizate. Faptul că nu le-am inclus în „călătoria pe hartă” este o lipsă a noastră.

— Dar problema mai are și un alt aspect și anume, modul cum este transmis mesajul de idei și se face popularizarea cărților.

— În ultimii ani Biblioteca noastră a organizat numeroase seri literare pe bază de texte primite de la alte biblioteci sau redactate de noi. Unele au fost mai interesante decît cele văzute de dvs. Totuși nu ne putem declara mulțumiți. Ca autoare a unor texte de seri literare mărturisesc că nu mi-a venit de loc greu... să prind șablonul. Metoda este pe cît de simplă, pe atît de rapidă: stabilim tema, se alege cîteva fragmente din diferite cărți (pentru aceasta e necesar de ceva mai mult timp) și, în funcție de tema propusă și textele selectate se adaugă cîteva cuvinte de legătură, care sînt puse în gura unui prezentator și seara literară... e gata. Restul depinde de interpret: dacă sînt buni cititori artistici vor reuși să trezească interes chiar și pentru un text mai slab, dacă nu...

— Dacă nu?...?

— Indiferent de „reușită” sau nu, răspunsul este același: șablonul s-a perimat. Cititorul care asistă o dată la o astfel de seară literară dorește a doua oară ceva mai nou, mai interesant.

— Totuși lectura unor fragmente literare, mai ales atunci cînd sînt bine selectate și interpretate artistic interesează pe cititori.

— Desigur, dar nu putem limita seriile literare numai la atît. Însăși denumirea impune. Din păcate, majori-

tatea textelor ce le primim se bazează pe aceeași schemă generală.

— Intocmirea unui text pentru o seară literară presupune o muncă creatoare. Subiectul nu poate fi stabilit la întâmplare, fără a ține seama de cărțile care vor fi popularizate. Redactarea textului se face după un plan bine definit și realizarea lui depinde în mare măsură de priceperea și talentul redactorului respectiv. În această privință nu pot fi date rețete.

— Categoriic, rețete nu pot fi date — intervine tovarășa Ghiță Vasilița — însă indicații metodice bine precizate, da. După cum am constatat, în cadrul serilor literare organizate de biblioteci se expun montaje literar-muzicale, dramatizări ale unor capitole sau fragmente din cărți, discuții cu eroii cărții etc. Există deci o gamă variată de forme. Dar puteți să-mi indicați o broșură sau un articol care să sintetizeze metodologia întocmirii și organizării serilor literare sau a altor manifestări?

— Drept să vă spun nu-mi vine imediat în minte un astfel de material.

— Și nici nu veți găsi așa lesne — spune tovarășa Comanici.

— De altfel, continuă tovarășa Ghiță, nu ne putem plinge de lipsă de texte pentru manifestări de masă. Primim de la Biblioteca Centrală de Stat, de la Biblioteca regională sau găsim în „Călăuza bibliotecarului“. Ele ne folosesc și le folosim. Uneori aceste materiale necesită o adaptare ținând seama de specificul unor localități sau de fondul de cărți al bibliotecii.

— Alte ori le folosiți și ca idee pentru întocmirea unor texte similare ca formă — spune tovarășul Chițu.

— Cu alte cuvinte, adaug eu, adoptați însăși formele uzitate de centrele metodice respective?

— Dar care fiind prea des uzitate... se uzează repede. Revenim la ceea ce a spus și tovarășa Comanici. Pentru bibliotecari ar fi deosebit de utilă abordarea și discutarea problemelor metodologice. Care sînt criteriile pentru stabilirea tematicii manifestărilor de masă, cum trebuie făcută selectarea bibliografiei, metodică elaborării textului, metodică organizării — iată numai câteva din problemele care ne interesează în mod deosebit.

— Desigur rolul unui centru metodic nu se limitează numai la elaborarea materialelor pentru organizarea manifestărilor de masă. Dvs. vă referiți la o latură importantă a activității metodice, la necesitatea studierii și sintetizării experienței acumulate de bibliotecă. Elaborarea unor materiale mai ample, care să cuprindă și sugestii practice ar umple golul ce se resimte în această direcție. Poate aveți de făcut și ceva propuneri?

— Discuția noastră este oarecum... improvizată. Totuși la ceva tot m-am gândit — ne spune tovarășa Comanici. Biblioteca Centrală de Stat a întocmit și difuzat în ultimii ani scenariul a două procese literare după romanele *Setea* de Titus Popovici și *Destin* de Aurel Mihale. Acolo unde au fost bine organizate, procesele literare au prilejuit un spectacol de teatru, care a trezit interes pentru lectura cărților respective. Consider însă că una din problemele manifestărilor noastre de masă este participarea cititorilor nu numai ca auditoriu, dar și efectiv. Spectacolul e compus din interpreți și ascultători. Primii realizează scenariul cu ajutorul unui regizor, iar ceilalți aplaudă unele replici mai reușite sau dezaprobă scenele neizbutite. După părerea mea, procesul literar ar trebui să prilejuiască dezbaterea publică a conflictului de către cei care au citit cartea, sau, chiar și de către cei care n-au citit-o, dar luînd cunoștință de „actul de acuzare“ vor să-și spună părerea în problema respectivă.

— Ce soluție puteți da pentru realizarea practică a acestei propuneri?

— Soluția trebuie bine chibzuită și nu încerc s-o improvizez. Pe lângă faptul că organizarea unei astfel de manifestări presupune lectura cărții de către un mare număr de cititori, „actul de dare în judecată“ și „rechizi-

toriu" trebuie bine pregătite pentru a prilejui intrarea „în rol" a participanților, în calitate de „martori", „apărători" sau „acuzatori". Interesul pentru un astfel de proces literar ar fi mai mare. Dar mai este o problemă: alegerea temei. De fapt cu aceasta ar fi trebuit să încep. De obicei se alege o singură carte și nu întotdeauna o carte nouă. Subiectul procesului literar l-ar putea constitui și o temă care formează obiectul mai multor cărți. În acest caz, pentru a nu ajunge la generalități, atât tema cit și alegerea operelor literare vor trebui bine elucidate.

— Atunci nu ar mai fi un proces literar, ci o imbinare a acestuia cu un fel de consfătuire asupra mai multor cărți.

— Oricum o veți denumi, cert este că participarea cititorului la discuție poate fi asigurată.

Tovarășa Vasilica Ghiță are și ea de făcut o propunere.

— În abordarea metodologiei manifestărilor de masă e necesar să se facă discernământ între manifestările culturale organizate de biblioteci și cele organizate de alte instituții culturale. Dau un exemplu: bibliotecile comunale organizează periodic: *informări politice* asupra evenimentelor interne și internaționale. Uneori, aceste informări iau forma unui comentariu, fără a se face referiri la anumite cărți sau articole din ziare. Asistând la o astfel de manifestare mi-am pus în trebură: de ce este organizată la bibliotecă și nu la căminul cultural? După părerea mea, informările politice organizate de biblioteci trebuie să prilejuiască nu numai o trecere în revistă a unor evenimente, dar să sugereze ascultătorilor posibilități de documentare, să vorbească despre cărți al căror conținut este legat de evenimentele amintite. Ele ar putea fi prezentate sub forma unor călătorii pe hartă, cu un comentariu adecvat, completat cu scurte lecturi din cărți și articole. Această propunere este valabilă și pentru alte acțiuni culturale. Așa, de pildă, bibliotecarii pot să sugereze conferențiarilor sau brigăzilor științifice ce se deplasează la sate ca în expunerile lor să facă referiri la anumite cărți existente în bibliotecă.

— Eu cred că aceste propuneri trebuie luate în considerație și bine ar fi ca însăși Biblioteca raională Giurgiu să purceadă la aplicarea lor —

susține tovarășul Chițu. Dacă în ceea ce privește literatura beletristică s-au conturat anumite forme de popularizare, nu în aceeași măsură afirmația este valabilă pentru literatura social-politică, tehnică, agrotehnică și de popularizare a științei. Pe alocuri s-au organizat concursuri, așa cum s-a făcut și în Giurgiu, consfătuiri cu cititorii și cel mai des recenzii și prezentări bibliografice. Socot că nu ne putem mulțumi cu atât. Recurg și eu la un exemplu. Este vorba de modul cum se popularizează cărțile nou intrate în bibliotecă. De obicei, se face prezentarea unor recenzii prin stația de radioamplificare sau cu ocazia unor spectacole. În comuna Gogoșari, din raionul nostru, prezentarea noutăților literare s-a făcut sub forma unui jurnal. Un grup de 4 prezentatori au expus succesiv cărțile social-politice, agrotehnice, de știință și literatură beletristică care au intrat recent în bibliotecă. Prezentarea făcută de fiecare vorbitor cuprinde un comentariu asupra acestor cărți și referiri la alte cărți din grupele tematice respective care există în bibliotecă. Desigur că metodele de popularizare a cărților nu pot fi scoase de-a gata din buzunar. Revin la ceea ce s-a spus: este necesară sintetizarea și generalizarea acestor metode.

★

Fără îndoială că cele câteva sugestii din cadrul discuției de la Biblioteca raională Giurgiu nu epuizează întreaga problemă. La ele s-ar putea adăuga numeroase alte propuneri ale bibliotecarilor din întreaga țară. Pentru ca munca de masă a bibliotecilor să capete contururi precise și manifestările organizate de acestea să fie legate de actualitate, să devină mai eficiente, centrele metodice regionale și raionale trebuie să abordeze cu mai multă insistență problemele metodologice. Însumarea numeroaselor propuneri făcute de bibliotecari în cadrul schimburilor de experiență și, mai ales, studierea metodelor folosite de aceștia în practica organizării manifestărilor de masă vor permite elaborarea unor materiale metodice care să ajute la ridicarea conținutului, a nivelului artistic și a eficienței manifestărilor de masă.

A. GRÜNBERG

POPESCU-PUȚURI, I. *Ideile nu mor nici în sicriu*, Buc., Editura pentru literatură, 1963. 320 p.

Ideile nu mor nici în sicriu reprezintă volumul al II-lea din ciclul *Vestitorii primăverii*, inaugurat cu romanul *Se naște întrebarea*, apărut anul trecut.

Principalul filon al narațiunii îl prezintă maturizarea tânărului Ioniță, care, în paginile finale, ajungând să înțeleagă lupta clasei muncitoare, este primit în rândurile Uniunii Tineretului Comunist.

Dorința vie a fiului de țărani de-a învăța carte, se izbește în toate orașele pe care le cutreieră — Arad, Craiova, Constanța — de aceeași nepăsare și indiferență a claselor exploatoare față de ridicarea culturală a țăranimii muncitoare.

Sub influența muncitorilor, a hamalilor din port, pe care nu o dată îi întâlnește și le cere sprijin, Ioniță își dă seama de proasta alcătuire a societății bazată pe exploatare. Lectura broșurilor marxiste, a Manifestului Partidului Comunist îi întăresc această convingere. Contactul cu cei din redacția *Vieții muncitoare* din București contribuie la formarea conștiinței revoluționare a viitorului luptător pentru cauza clasei muncitoare. Cu mijloacele specifice vârstei, Ioniță participă la lumânarea tineretului, la demascarea nedreptății sociale, la însuflarea în masele populare a optimismului și a încrederii în viață. Activitatea depusă îi atrage arestarea și înțemnițarea în așa-zise „sicrie verticale”.

Ultimul capitol al cărții *În pas cu viitorul* descrie procesul intentat lui Ioniță, acum un tânăr călit, pregătit pentru marile bătălii.

Din lipsă de probe este eliberat. Afară, dincolo de zidurile închisorii Jilava, îl așteaptă un grup de tineri care îi aduc o veste mult așteptată: a fost primit în rândurile Uniunii Tineretului Comunist.

Cartea *Ideile nu mor nici în sicriu* se adaugă cu succes creațiilor literaturii noastre contemporane inspirate din lupta poporului sub conducerea Partidului Comunist pentru o viață

mai bună, luminoasă, lipsită de exploatare.

În volumele *Și totuși e sfântă cauza, Doftana și misterele ei, Făclia arde mai departe*, care continuă ciclul, scriitorul urmărește destinul lui Ioniță de-a lungul anilor conturând, astfel, unul dintre chipurile luminoase de comuniști, de luptători pentru cauza clasei muncitoare.

E. BLĂJAN

STANCU, ZAHARIA. *Pădurea nebună*. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 430 p.

Povestindu-și în continuare viața, Darie, eroul atât de cunoscut și îndrăgit al cărților lui Zaharia Stancu, se oprește asupra unor momente de o importanță excepțională și o gravitate deosebită, pe care le evocă în noul roman *Pădurea nebună*: anii imediat postmergători primului război mondial, ani de adinci frământări sociale, de glorioase bătălii ale clasei muncitoare din țara noastră. Abia întors din forțatele sale peregrinări prin Balcani și Italia, pe care le-a istorisit scriitorul în volumele anterioare, Darie se oprește o vreme într-un sat lătăresc de pe malul Mării Negre, apoi, pentru o perioadă mai îndelungă în micul oraș dunărean Rușii de Vede. Aici totul pare neschimbat, deși peste lume a trecut groaznicul uragan al unui război distrugător. Aici, aceiași negustori se îmbogățesc mereu, aceiași sărăcime trudește fără istov din zori pînă seara. Darie ar putea găsi ușor de lucru intrînd iarăși slugă la vreunul din foștii stăpîni căci obiceiurile, orînduirile în țară rămăseseră și ele aceleași; ba încă formele exploatării se înmulțiseră, deveniseră mai aspre. Darie însă nu venise aici pentru a găsi vreun nou stăpîn. Nici adus de cine știe ce duioase amintiri. El hotărîse să se întorcă în micul orașel al copilăriei cu nădejdea că va căpăta un sprijin de la numeroasele sale rubedenii, un sprijin pentru a putea învăța mai departe. Lungile și surprinzătoarele sale peregrinări i-au arătat, fără putință de tăgadă că nu mai învățînd în mod serios va putea să-și ajungă idealul — acela de a deveni scriitor. Și deși trecut de mult de vîrsta începuturilor școlare, Darie se înscrie la examenul pentru clasa întâia de liceu, nădăjduind să poată apoi

recupera cât mai mult din timpul pierdut. Asupra felului în care eroul cărții își duce la îndeplinire hotărârea sa se oprește mai îndelung romanul *Pădurea nebulă*. Darie nu va găsi sprijinul așteptat la rude, în schimb va izbuti să fie primit în familia numeroasă și cam deochiată a Arăpașilor, niște mahalagii care n-au părăsit cu totul obiceiurile țărănești și nu s-au asimilat deplin nici orașului. Aici, Darie va cunoaște pe capricioasa Despa, acea fată în care femeia se dezvoltă prematur datorită vieții fără orizont ce o duce, și care va sfârși atît de tragic dîndu-și foc pentru a scăpa de rușine. Aici își va scrie Darie primele sale lucrări literare, semnate cu nume de împrumut, cu pseudonime, deoarece tînrului începător îi lipsește curajul confruntării directe — cu publicul. De fapt, debutul lui Darie este caracteristic multor scriitori care au început să publice în acea perioadă. Deși, cite un profesor de limba romînă se entuziasma de producțiile elevului său, deși cite o gazetă sau revistă îi publica lucrările cerîndu-i „să mai trimită”, viitorul scriitor era lăsat să se zbată în aceeași mizerie, nimeni nu-l întreba dacă are ce mîncea, unde dormi, cu ce și cum pîrea o carte. În *Pădurea nebulă* este ilustrată tocmai această trăsătură a trecutei orînduirii din țara noastră — indiferența criminală față de artist, față de nevoile sale. Iar cel de-al doilea aspect surprins cu multă măiestrie și vervă de autor este mascarada vieții politice a vremii, răfuială pentru ocuparea de posturi cît mai gras plătite din bugetul statului. Este ceea ce înțelege Darie asistînd la lupta electorală în mica urbe de pe apa Vedei, unde un avocat veros a ajuns ministru datorită averii sale iar o lepădătură ca Lăpturel, atotputernic al zilei, tocmai pentrucă nu are nimic bun în el și se vinde celui ce plătește mai bine. Însă adevărul asupra organizării societății nu i se dezvăluie lui Darie complet, dintr-odată și de la sine. Atît cît reușește să înțeleagă din experiența proprie de viață îi stîrnește doar o furie oarbă, un dor de răzbunare pe cei care dețin bunătățile lumii și umilesc pe cei săraci. Numai contactul cu clasa muncitoare, participarea — chiar involuntară — la unele acțiuni de luptă ale muncitorilor din oraș, îi vor aduce începutul înțelegerii adevărate asupra mecanismului social care a împărțit atît de nedrept lumea în bogați și săraci, în exploatați și exploatați.

Este anul grevei generale, an de vîrf al creșterii avîntului revoluționar al clasei muncitoare din țara noastră, an care avea să pregătească condițiile fâuririi Partidului Comunist Român. Ecoul acestor importante evenimente a răzbătut pînă în cele mai adormite orașe de provincie, cum era Rușii de Vede, trezind masele la luptă și înfricoșînd pe guvernanți.

Toate aceste realități sînt înfățișate de scriitor ca fiind văzute de ochii lui Darie, adolescentul care-și caută un drum în viață și care luptă cu disperare pentru a-și îndeplini cel mai frumos vis al său: acela de a deveni scriitor. Neliniștile din sufletul lui Darie sînt descrise cu o finețe și o vigoare pline de înțelegere și duioșie, rătăcirile eroului pe cărările întortochiate ale dragostei sînt urmărite cu stăruință și folosite ca un prilej de a dezvălui adevărata sa personalitate. Mediul micului oraș de provincie în trecut, ca și unele obiceiuri și credințe populare, frumusețea naturii în fața căreia sufletul eroului vibrează cu putere, formează un fundal bogat și variat al întîmplărilor din roman. Doliormanul — „pădurea nebulă” care crește o dată pe locurile străbătute de Darie în acei ani, pare a-și fi prelungit viața în timp reinviind în societatea țîrgușorului de pe Vede obiceiuri specifice codrului și fiarelor sălbatice. Acestei lumi, care nu e decît societatea burgheză cu toate trăsăturile ei strîmbe, trebuie să-i facă față eroul cărții. Dăruindu-se cu patimă idealului său, acela de a ajunge scriitor, Darie izbuteste să se smulgă primejdiilor rătăririi și îngîmfării, descurajării și renunțării, care-l pindeau la tot pasul. Este în această victorie a eroului cărții un semn al victoriilor viitoare ale celor care luptau pentru realizarea unor scopuri înalte. Este mesajul uman al noului roman al scriitorului Zaharia Stancu.

V. GAFIȚA

POTRA, GEORGE, *Petrache Poenaru, ctitor al învățămîntului în țara noastră*. Buc., Editura științifică, 1963, 394 p.

Cartea *Petrache Poenaru, ctitor al învățămîntului în țara noastră* este un frumos omagiu adus memoriei marelui organizator și pedagog. Prea îndelung uitată, figura lui Petrache Poe-

naru se desprinde din filele cărții sub aspectul omului de știință și al îndrumătorului poporului.

S-a născut la 10 ianuarie 1799 în Benești (fostul județ, Vilcea, azi regiunea Argeș). Primele lecții le-a luat la vârsta de cinci ani cu un dascăl grec. Sistemul brutal al acestuia a determinat familia să-l trimită la școala Obedenaru din Craiova. Datorită pregătirii sale serioase pleacă apoi la București unde urmează paralel cursurile școlii lui Gheorghe Lazăr de la Sf. Sava și ale Academiei grecești din minăstirea Măgureanului. Remarcându-se printre cei mai buni elevi, este numit profesor de limba greacă la școala lui Gheorghe Lazăr.

Izbușind răscoala din 1821 Petrache Poenaru devine colaboratorul lui Tudor Vladimirescu cu funcția de grămătic. Teroarea dezlanțuită după înăbușirea răscoalei îl determină să plece în străinătate, unde își continuă studiile la Viena și Paris. După o temeinică pregătire de aproape zece ani, Petrache Poenaru se reîntoarce în patrie. În anii petrecuți în Franța el inventează tocul rezervor — strămoșul stiloului, obținând brevetul statului francez.

În țară găsește mari transformări politice și sociale. La început primește un post de inspector școlar și profesor de fizică, dar curând datorită pregătirii științifice și energiei sale este numit de generalul Kisseleff în funcția de director al Eforiei Școlaelor (1832).

Bazată pe principiile Regulamentului Organic „Legiuirea specială” privitoare la învățământ, alcătuită de Petrache Poenaru a deschis perspective noi școlilor românești. Continuând tradiția profesorului său iubit, Gheorghe Lazăr, Petrache Poenaru stabilește învățământul în limba română. Legea prevedea gradele de învățământ, enumera materiile, categoriile de școli, condițiile de pregătire ale profesorilor. El a încurajat și editarea manualelor școlare. A tradus de altfel *Geometria* lui Legendre și *Elementele de algebră* după Appeltauer iar împreună cu Aaron Florian și G. Hill a alcătuit un *Vocabular franțezo-românesc*.

Petrache Poenaru a dus și o activitate ziaristică colaborând la „Învățătorul satului” și la „Muzeul național”. Articolele sale oglindesc preocuparea pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale poporului, pentru aplicarea ideilor progresiste.

Sprișjinator al artelor plastice, el are meritul de a fi trimis la studii pe pictorii Theodor Aman și Constantin Lecca.

Pentru îndelungată activitate științifică a fost ales membru al Academiei Romine (10 septembrie 1870), atunci Societatea Academică Romină. El a mai fost membru și a numeroase societăți din țară și străinătate.

Bătrîn și bolnav, Petrache Poenaru moare la 2 octombrie 1875. Cartea de față îi relevă meritele, situându-l la locul cuvenit în rîndul întemeietorilor învățămîntului rominesc.

IRINA VALASOGLU

CASTRO, BALTAZAR. *Tatăl meu, tovarășul meu*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1963, 248 p.

Născut în 1919, într-o familie de mineri, Baltazar Castro a cunoscut îndeloc aproape drumul greu de luptă al tovarășilor săi, pe care l-a descris ulterior în povestirile și romanele sale, dintre care cel mai important este *Tatăl meu, tovarășul meu* (1958). Romanul redă momente semnificative din viața proletariatului chilian în perioada crizei economice din 1929 și a celui de-al doilea război mondial.

Autorul evocă în acest roman figura minerului Pedro Albina.

Pedro a muncit încă din copilărie, împreună cu frații săi, în salinele de pe țărmul Pacificului. Lipsit de posibilitatea de a duce un trai omenesc, a părăsit cimpia și a plecat să lucreze în nord, aproape de lanțul Anzilor, într-o mină concesionată unei companii nord-americane. În minele de cupru din Sewell, în așezarea suspendată pe creasta muntoasă sub veșnică amenințare a avalanșelor de zăpadă, a tragediilor din galerii și a știrilor despre eventualele „reduceri”, s-a stabilit Pedro împreună cu soția și micul său fiu Segua.

Om dintr-o bucată, înzestrat cu remarcabile calități sufletești, Pedro se bucură de la început de aprecierea celorlalți muncitori. Asupra lui își îndreaptă privirea comunistului Corrales, care-l antrenează în activitatea sindicală. La început încrezător doar în propriile sale puteri, Pedro începe să înțeleagă pe măsura desfășurării evenimentelor uriașa forță a solidarității proletare.

Cind patronii condiționează rămânerea sa în mină, de renunțarea la activitatea sindicală, Pedro alege fără șovăială calea luptei. Urmează ani grei de peregrinări chinuitoare, de sărăcie și lipsuri cumplite.

Se reîntoarce în mina de cupru o dată cu începerea războiului, cind trusturile monopoliste în goana după profituri maxime măresc producția de război și reprimesc necondiționat pe muncitori. De data aceasta, alături de „tovarășul tată” — Pedro Albina, intră în mină și fiul său, Segua, care devine în scurt timp un demn continuator al eroicelor tradiții de luptă ale proletariatului chilian.

Guvernul dezlanțuie din nou teroarea împotriva muncitorilor și ordonă arestarea activiștilor sindicali, în special a celor din minele de salpetru, cupru și cărbune. Printre primii arestați se află Segua Albina căruia îi urmează, după un scurt interval și tatăl său, arestat dintr-o „confuzie” de nume. Bolnav, cu plămîni măcinați de silicoză, Pedro rămîne în închisoare pentru a împărți aceeași soartă cu tovarășii săi. În momentul în care organele polițienești execută ordinul de a deporta pe cei arestați din închisoare într-un lagăr, de unde puțini s-au întors vreodată, la apelul nominal, bătrînul Pedro pășește hotărît în locul fiului său, în rîndul celor condamnați. „Tînărul meu tovarăș, e nevoie de tine aici. Gîndește-te că eu sînt prea bătrîn ca să mă mai ocup de activitatea de sindicat și cu alte lucruri importante, iar pentru tine ele constituie acum tot sensul vieții — spune Pedro fiului său. Nu te lăsa copleșit, tinere tovarăș, fii tare ca tatăl tău”.

Cu sacrificiul vieții sale, Pedro redă clasei muncitoare pe unul dintre cei mai buni fii ai săi.

Un emoționant mesaj artistic despre viața clasei muncitoare din Chile, o pagină din lupta proletariatului pentru dobîndirea drepturilor sale.

A. GERARD

ZAIDES, ST. *Lanțul viu*. Fapte și întîmplări din viața copiilor din lumea capitalistă. Buc., Editura politică, 1963. 112 p.

Caracterizate prin varietate tematică, cele douăsprezece povestiri care alcătuiesc volumul ilustrează convingător cîteva aspecte esențiale ale vieții

copiilor din țările capitaliste, condamnați la o existență plină de greutăți și de lipsuri.

Faptele și întîmplările relatate de autor sînt deosebit de emoționante. Sub privirile cititorului evoluează o serie de personaje cu biografiile sau crîmpelele de biografie specifice. Pe de o parte sînt prezentați pionierii francezi care reușesc „sub nasul poliției” să difuzeze ziarul comunist suspendat de autorități; Michel Bonnard II, copilul docherului Bonnard I, care deși imobilizat de poliție găsește totuși soluția de a comunica greviștilor ticăloșia armatorului Barrone, determinînd prin aceasta reușita grevei docherilor; Antonio, în vîrstă de 12 ani, demonstrînd alături de comunistul Romulo împotriva condițiilor mizerabile de trai din cartierul Gordiani; Giuseppe care la 13 ani își pierde brațul în ritmul infernal de muncă dintr-o întreprindere; Fuad cel istovit de munca grea la carieră, amenințat să fie izgonit pentru că a îndrăznit să se odihnească o clipă; Ohira, băiatul care plîmbă ziua întregă soldații americani pe străzile Tokio-ului dar care visează să devină cosmonaut; Jose care trăiește drama sfișietoare a copilului îndrăgostit de învățătură dar căruia îi e imposibil să învețe mai mult de 4 clase elementare; micul negru John dus la închisoare pentru că a îndrăznit să se joace cu o fetiță albă; Carmen Johnston care nu e primită la școala pentru albi; micul Naftari care se sfișește în chip tragic la o vîrstă fragedă pentru că foamea l-a împins la o muncă nepotrivită pentru anii lui. Pe de altă parte ne apar chipul hidos al subcomisarului spumegînd de furie și jurînd să-i pedepsească pe pionierii care l-au „tras pe sfoară”; Barrone, armatorului veros care încearcă să reziste grevei docherilor descărcîndu-și pe furii mărfurile cu ajutorul cîtorva spărgători de grevă; rasiști feroși care nu se dau înlături mici de la crimă cînd e vorba de a menține segregatia rasială; supraveghetori plătiți de patroni să impună cu biciul un ritm infernal de muncă.

Bazată pe fapte reale relatate de unele dintre ziarele burgheze, infățișînd veridic și pregnant destinul dramatic al eroilor săi, cartea impune cititorilor concluzii care spulberă mitul vieții „libere” și „fericite” trîmbițate de slugile plătite ale imperialiștilor, în-

demnind la comparație cu realitățile din țara noastră, pune în lumină frumusețea vieii noi, fericite și senine a copiilor care trăiesc în era socialistă.

Prin mesajul său de un înalt umanism *Lanțul viu* reprezintă o lucrare valoroasă, utilă în munca de educație a tinerei generații.

ZAMFIRA NEACȘU

STEINBECK, JOHN. *Fructele miniei*. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 766 p. (Biblioteca pentru toți, 193—194).

Șomajul, mizeria, foamea, exploatarea sîngeroasă constituiau efectul dramatic al crizei agricole din S.U.A., realitate căreia i-au căzut victime sute de mii de oameni aruncați pe drumuri. Din acest cortegiu nesfîrșit făcea parte și familia Joad care, izgonită de pe pămîntul său din Oklahoma, intrat acum în posesia băncilor, pornește să-și găsească fericirea în California. Urmărind peregrinările familiei Joad de-a lungul celor peste 2.000 de mile, drum la capătul căruia nu-i așteaptă decît exploatarea de neînchipuit, suferința și moartea, scriitorul John Steinbeck realizează în peste șase sute de pagini o adevărată epopee tragică. Acești oameni cinștiți, optimiști, sinceri și harnici, trăiesc o cruntă dar edificatoare experiență a goanei după muncă, într-o țară „liberă” în care disprețul, ostilitatea și lăcomia celor puternici zădărnicesc eforturile disperate ale Joadilor de-aș cîștiga strictul necesar al unui trai cit de cit omeneș.

Calea către înțelegerea cauzelor existenței tragice a celor mulți este întortochiată, plină de greutate și de sacrificii. Cei asupriți și hărțuiți de perspectiva înfometării își dau seama de necesitatea luptei de eliberare, a schimbării ordinii inumane a capitalismului. Și astfel, grija pentru asigurarea existenței familiei este depășită de trecerea conștiinței într-o fază superioară, aceea a conștiinței de clasă.

John Steinbeck a realizat un roman care se citește cu mult interes, cititorul trăind, împreună cu personajele, scurgerea neîntreruptă și inevitabilă a dramaticelor evenimente relatate. Datorită calităților sale deosebite romanul *Fructele miniei* este una dintre cele mai valoroase creații ale literaturii americane realist-critice.

Alături de Faulkner și Hemingway, John Steinbeck (născut la 27 februarie 1902) este socotit ca unul dintre cei mai de seamă scriitori contemporani americani. În anul 1962 i s-a decernat Premiul „Nobel” pentru romanul *Iarna nemulțumirii noastre*. Autor al mai multor romane și a unor volume de nuvele, povestiri, reportaje, John Steinbeck s-a impus, deosebi prin romanul *Fructele miniei*, apărut în anul 1939, anul dezlănțuirii celui de-al doilea război mondial. Senzația pe care a produs-o apariția romanului a fost puternică, spunîndu-se despre el că „a zguduit America”; că „este un roman homeric, care îți taie suflarea și îți frînge inima”... sau că este „epopeea dezmoștenitorilor Americii...”

B. EUGEN

Secția de diafilme a Studioului cinematografic „Al. Sahia” a realizat în ultima vreme o serie de diafilme interesante din care vă recomandăm următoarele:

O tribună a experienței înaintate. Diafilmul prezintă aspecte de la expoziția zootehnică organizată în regiunea Cluj.

Culturi în miriște — scoate în evidență importanța extinderii culturilor duble în sporirea producției furajere.

Culturi intercalate — ilustrează importanța culturilor intercalate în obținerea unor recolte sporite.

Silozuri simple pentru însilozarea furajelor — prezintă tipuri de siloz ieftin, ușor de construit cu forțele proprii ale gospodăriilor colective.

Conveierul verde — pledează pentru aplicarea sistemului de măsuri ce asigură, producerea nutrețului verde de bună calitate, în mod ritmic, din primăvară și pînă toamna tîrziu.

Cultura porumbului irigat — ilustrează prin text, fotografiile, schițe și grafice lucrările specifice ce se aplică pe ogoarele destinate culturii irigate a porumbului.

Diafilmele enumerate pot fi folosite ca material auxiliar la predarea lecțiilor în cadrul învățămîntului agro-zootehnic.

Vă recomandăm și alte diafilme noi ca: *Anotimpurile, Fauna pădurilor noastre, Pictura românească după 23 August 1944.*

MIC CURS DE LEGĂTORIE (VI)

Coaserea cărții

Coaserea cărții constituie elementul principal al legării ei și felul în care această muncă este executată, determină în bună parte, reușita întregii lucrări. Fasciculele corect cusute vor forma un bloc omogen și rezistent, astfel încât se impune o atenție deosebită la această operațiune.

După cum am mai arătat, cotorul blocului de carte este format prin suprapunerea fasciculelor, în ordinea lor numerică¹⁾. Așadar, cu cât fasciculele vor fi mai numeroase sau hirtia mai groasă și mai afinată, cu atât cotorul va fi mai lat. Pe de altă parte, însă, lățimea cotorului trebuie să fie egală cu grosimea cărții, la care se adaugă cele două coperte care constituie scoarța. Echilibrul între lățimea cotorului și grosimea blocului cărții plus coperte se asigură prin procedeul folosit la coasere și prin alegerea corespunzătoare a aței de cusut (mai groasă sau mai subțire).

Numărul fasciculelor, grosimea lor și calitatea hirtiei pe care s-a tipărit cartea, sînt factorii care determină „îngroșarea” sau „scăderea” cotorului.

Coaserea fasciculelor se poate executa „în întregime” — cînd toate fasciculele se cos de la un capăt la altul — sau „pe sărite” cînd numai primele și ultimele 2—3 fascicule se cos în întregime, iar celelalte alternativ, la un capăt și la mijloc (vezi fig. 1).

În cazul cînd hirtia este subțire iar fasciculele formate din 4—8 file, cotorul trebuie de obicei „scăzut” (folosindu-se deci coaserea pe sărite și ață mai subțire); dacă hirtia este groasă și afinată, iar fasciculele cuprind peste 8 file, cotorul va trebui „îngroșat” (coaserea efectuîndu-se în întregime și cu o ață mai groasă). Dacă blocul este, însă, format dintr-un număr mare de fascicule (peste 15—20) se recomandă coaserea cu o ață nu prea groasă, pentru a se evita îngroșarea exagerată a cotorului.

Fasciculele se pot coase: a) pe sfîrși și b) pe sîrce.

¹⁾ Vezi: „Călduza bibliotecarului”, XVI (1963), 2 (febr.), p. 80.

Schema coaserii unui bloc format din 12 fascicule (primele și ultimele 2 fascicule sînt cusute în întregime, celelalte 8 — intermediare — sînt cusute pe sărite)

A = capătul aței de cusut

B = locul de unde s-a început coaserea

N = nod

1—15

16—63 } traseul aței în fasciculele cusute în întregime

16—47 = traseul aței în fasciculele cusute pe sărite

S = sfîrși de legătură

a) *Coaserea pe sfori*. In acest scop, se folosec o ghergheluf descris în nr. 11/1962 al revistei noastre. Sforile de întins, corespunzătoare încreștărilor de bază făcute pe blocul de carte (vezi fig. 3 de la pag. 373) se leagă de cuiele sau cirigilele montate pe placa inferioară a gherghelului și după ce sînt trecute prin creștătura acestei plăci, se înnoadă pe bara superioară, avînd grijă să fie bine întinse. Aceste sfori, confecționate din în sau cîneapă, trebuie să aibă grosimea egală cu adîncimea încreștărilor (pentru a umple cit mai complet golul acestora).

In mod obișnuit, se cos mai multe cărți pe același gherghel, lungimea sforilor fiind de două ori și jumătate cit înălțimea teancului de cărți cîrmează a fi cusute. Pentru începători, însă, se recomandă folosirea gherghelului la coaserea unui singure cărți, urmînd ca după o deprindere oarecare, să se treacă la coaserea mai multor volume (4-5) pe același sfori. In acest din urmă caz, dacă volumele au formate diferite, se va așeza la bază volumul cel mai mare și, apoi, celelalte în ordinea mărimii lor.

Așa de cusut se ia în lungime de 1-1,5 m. și pentru ușurarea lucrului, se recomandă ungerea ei pe un bloc de ceară sau o bucată de lînănece.

Înainte de începerea lucrului, se colăționează fasciculele componente ale blocului, pentru a se verifica dacă ele sînt așezate în ordinea lor numerică, avînd toate capul în aceeași direcție. Apoi, se așază teancul de fascicule în stînga gherghelului, cu fața în jos, astfel încît ultima fasciculă să fie deasupra. Gherghelul va fi plasat pe masă la un unghi de 45° față de poziția lucrătorului.

Coaserea se execută începînd cu ultima fasciculă care, după cum s-a arătat, are aplicat pe ea forțașul respectiv. Pentru ușurarea lucrului, vom însemna cu creionul, pe cotorul ei, (orientîndu-ne după una din fasciculele încrestate) lăcașurile pe unde vom introduce acul cu ață — respectiv, încreștările de legătură. După ce am așezat fascicula pe gherghel, cu forțașul în jos și cu lăcașurile însemnate în dreptul sforilor de întins, introducem mina stîngă la mijlocul fasciculei pe care o ținem fixată cu degetul arătător și cel gros, apăsînd-o de gherghel, în timp ce cu mina dreaptă introducem acul din exterior spre interior, în dreptul creștăturii de legătură de la picior (B în fig. 1). Tragem cu mina stîngă acul, astfel încît să rămîină în afară un capăt de ață de 6-7 cm. la care facem un nod, apoi strîngem fascicula din interior spre exterior în așa fel ca acul să iasă la circa 5 mm în dreapta sforii corespunzătoare (1 din fig. 1). Ocolînd stînga, introducem din nou acul în interiorul fasciculei, păstrînd aceeași distanță față de sfoară (2 din fig. 1). Procedînd în același fel la sforile următoare (3, 4, 5, 6, din fig. 1), acul ajunge la capul fasciculei, unde iese în exterior în dreptul creștăturii de legătură (7 din fig. 1). Înainte de a trece la fascicula următoare, vom întinde ața printr-o mișcare de tracțiune laterală în lungul cotorului cu mina stîngă, în timp ce cu mina dreaptă ținem fix capătul înodat al aței; toate filele fasciculei se vor strînge astfel perfect spre sforile gherghelului (mișcarea trebuie executată cu multă atenție, și absolut de-a lungul cotorului, în caz contrar putîndu-se provoca ruperea hîrtiei).

Trecem apoi la fascicula următoare (care este încrestată). Coaserea se face de la stînga spre

dreapta (8-15 din fig. 1) ocolînd sforile (de astă dată chiar în limita încreștărilor). La sfîrșitul acestei fascicule (15 din fig. 1) se face un nod dublu, care asigură capătul sforii și mărește rezistența legăturii. Celelalte fascicule se cos fie în întregime fie pe sârte (după cum este cazul), asigurîndu-se lanțul între ele prin nodurile efectuate între fasciculele suprapuse (fig. 2).

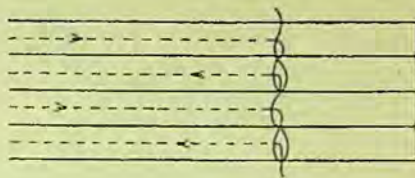

Fig. 2. Executarea lanțului între fascicule

După cum am arătat mai sus, cînd cotorul trebuie „scăzut”, recurgem la coaserea pe sârte. In acest caz, primele și ultimele două fascicule se cos normal (în întregime) iar cele intermediare, alternativ, la capete și la mijloc (fig. 1).

In timpul executării acestor manopere, vom avea grijă ca sforile să fie bine întinse, coaserea efectuîndu-se pînă la terminarea aței înșirate pe ac. Dacă așa se termină înainte de coaserea întregului volum, se poate adăuga un alt fit de ață, cu condiția ca nodul să se facă la exterior și numai la capetele fasciculelor (N din fig. 1).

După coaserea fiecărei fascicule o vom presa cu acul sau cu fălșuiala, de-a lungul cotorului, pentru a preîncîmpina umflarea acestuia. In timpul coaserii, sforile de întins trebuie ocolite cu deosebită atenție, strîngerea lor pricinuid mari neajunsuri la finisarea volumului.

La terminarea coaserii, se va face un nod dublu, ca și la începutul acestei manopere.

b) *Coaserea pe șiret*. Este folosită la volumele formate din fascicule groase și din hîrtie groasă sau rigidă (de obicei, reviste), deoarece lipsa încreștăturilor dau cotorului o elasticitate mai mare, iar deschiderea cărții se face mai ușor. Șireturile sînt fiții de pînză, late de 2-3 cm., avînd lungimea cu 5-6 cm mai mare decît cotorul cărții de legat. In funcție de formatul cărții, se folosesc 2-3 șireturi. Fasciculele se cos în întregime, această manoperă executîndu-se prin ocolirea șireturilor, ca și la coaserea pe sfori (fig. 3).

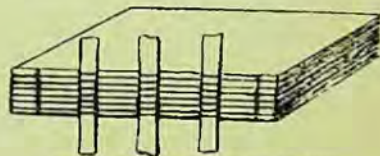

Fig. 3. Bloc de carte cusut pe șiret

★

Odată coaserea terminată, se scoate blocul de pe gherghel și se taie sforile, lăsîndu-se la capete 4-5 cm. de fiecare parte. Apoi, se lipește cu pap cele două fălșuri ale forțașelor de fasciculele corespunzătoare (de la începutul și sfîrșitul fiecărui volum).

După uscare, se bate ușor cotorul cu un ciocan de lemn pentru a-l nivela și aduce la lățimea dorită. În sfârșit, se înlătură sforile, se netezesc bine pentru a se elimina nodurile, apoi se respiră, se scâmoșează la capete cu un cuțit (fig. 4) pe o tăbliță erestată (fig. 5) și se lipesc de întărirea de pinză a forțațului (dacă există) sau direct pe forțaț.

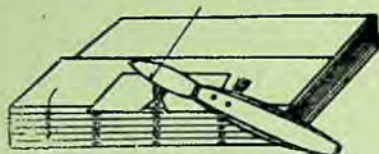

Fig. 4. Scâmoșarea sforilor

Blocul de carte, bine bătut la cotor și la cap, se așază apoi pe o scindură la marginea mesei și se unge la cotor cu un strat subțire de clei, care prin frecare de-a lungul fasciculelor, pătrunde în intervalul dintre ele. După ce

Fig. 5. Tăbliță de scâmoșat

se lasă la uscat, se tund cu foarfeca marginile neregulate ale blocului de carte, apoi se umezește ușor cotorul și cu ajutorul unui ciocan se bate de la mijloc spre exterior și spre capete pentru a se obține rotunjirea lui (fig. 6);

Fig. 6. Rotunjirea cotorului

În sfârșit, se montează capitalbandul la cele două extremități ale volumului (fig. 7) și după ce se lipește pe cotor o fișie de hirtie sau de pinză subțre (după formatul cărții) — se lasă la uscat sub o scindură, cu o greutate deasupra, cotorul rămânând în exterior.

Confecționarea scoarțelor și fixarea blocului

Scoarțele care îmbracă volumul se compun din următoarele elemente:

a) *Cele două coperte.* În funcție de formatul și grosimea blocului scoarțele se croiește din muclea mai groasă sau mai subțire, lățimea lor fiind egală cu aceea a cărții iar lungimea depășind cu 7—8 mm înălțimea volumului. Dacă mucleava este groasă, se recomandă lipirea marginilor ei (cu excepția marginii din spre cotor),

b) *Rikenul* (cotorul scoarței) din carton subțire, (duplex sau triplex) având lungimea egală cu scoarțele iar lățimea cu circa 3 mm mai mare decât cotorul cărții. Rikenul se croiește în firul cartonului (în sensul său de turnare) pentru a se evita frângerea lui la rotunjire.

Fig. 7. Lipirea capitalbandului

c) *Hirtia* care îmbină cele două elemente de mai sus este o fișie de hirtie obișnuită, egală în lungime cu cotorul pe care îl depășește în lățime cu circa 3 cm de fiecare parte. Această fișie de hirtie reprezintă în același timp o căpșușă a rikenului.

d) *Îmbrăcămintea exterioră a copertei* acoperă întreaga suprafață a scoarței (volum complet legat în pinză, pegamoid, mătase etc.), sau numai o parte a scoarței — de obicei, cotorul și colțurile (volum legat pe jumătate în pinză, pegamoid etc.).

Scoarțele se formează prin asamblarea acestor elemente în modul următor:

Se unge cu clei mai gros fișia de hirtie descrisă la aliniatul c, apoi se aplică pe mijlocul ei rikenul (de la aliniatul b). De o parte și de alta a rikenului la o distanță de 2—3 mm (spațiu necesar articulației) se aplică cele două mucavale, care reprezintă copertele (fig. 8), apoi se întoarce materialul și se netezește pe fața

HIRTIA

Fig. 8. Asamblarea scoarței

opușă (peste care s-a așternut o coală de maculatură).

Îmbrăcămintea exterioară a cărții se croiește din materialul ales (pînză, pegamoid, șagren etc.) în așa fel, încît să depășească cu circa 1—1,5 cm de jur împrejur, scoarța asamblată din cele 3 elemente (mucava, riken și hirtie). După ce materialul a fost croit, se trece la îmbrăcarea (cașerarea) scoarței. În cazul cînd este vorba de un material prin care cleiul nu pătrunde (pegamoid, pînză de legătorie) el va fi uns cu un strat subțire de clei cald, după care se așterne deasupra scoarța asamblată, în așa fel încît rikenul să vie în contact direct cu îmbrăcămintea exterioară.

Dacă materialul ales permite trecerea cleiului — se va unge scoarța, care va fi apoi aplicată peste materialul croit.

Se unge scoarța, în interior, cu clei subțire pe o distanță egală cu marginile îmbrăcămintei exterioare care o depășesc, apoi se îndoieste aceste margini și se lipesc de scoarță, asigurînd înțirnarca lor la colțuri prin decuparea porțiunilor care prinosesc.

La volumele legate combinat (pînză sau pegamoid și hirtie) procedeul de asamblare rămîne același, cu deosebirea că îmbrăcămintea exterioară se va croi și aplica separat (cotorul și col-

țurile din pînză sau pe gamoid, iar fețele din hirtie), în așa fel încît fețele să acopere cu circa 2 mm marginile pînzei sau pegamoidului (de la cotor și colțuri).

După uscare, se rotunjește cotorul, în partea interioară a scoarței, prin mișcări laterale, pe marginea mesei sau pe o bară de metal sau lemn.

Pentru fixarea blocului în scoarță, se ung cu clei gros, articulațiile scoarței, astfel ca stratul de clei să cuprindă și 2—3 mm din riken, apoi se introduce blocul în scoarța închisă, avînd grijă ca marginea acesteia să depășească în mod egal, blocul cărții.

După ce presăm cu mina articulațiile și cotorul, le netezim cu fălțuiala și lăsăm volumul la uscat, în presă sau sub o scindură peste care s-a așezat o greutate.

Ultima manoperă este aînpapul, care constă din lipirea cu pap a forzațului de partea interioară a scoarțelor (ungerea se face cu pensula din spre mijlocul volumului spre exterior), după care volumul se lasă în presă, cu cotorul liber în afară. Dacă nu dispunem de presă, netezim bine forzațul cu mina și așezăm volumul dedesubtul unei scinduri, peste care se află o greutate mai mare, unde va fi ținut 10—12 ore.

TRIBUNA BIBLIOTECARULUI

O DISCUȚIE INTERESANTĂ ȘI FRUCTUOASĂ

De mai bine de un an de zile, în paginile revistei noastre s-a dus una dintre cele mai vii, mai susținute și mai interesante discuții, legate de îndrumarea lecturii cititorilor în condițiile unor forme de evidență mai simple, experimentate în câteva zeci de biblioteci.

Începută în septembrie anul trecut prin articolul incisiv Mai puțină scriptologie, mai multă muncă de îndrumare, această discuție a antrenat conducători ai unor biblioteci regionale și raionale, bibliotecari din secțiile de împrumut, metodiști, profesori de la școala tehnică de bibliotecari, manifestîndu-se nu numai în paginile revistei,¹⁾ ci și în seminarii, în schimburi directe de opinii, scrisori etc. Cunoscută în cercurile cele mai largi ale celor care mînuim cărțile în biblioteci, problema atît de disputată și controversată nu mai are nevoie de o nouă expunere. În schimb nu ni se pare lipsit de interes să precizăm încă odată cauzele care au generat-o și care, în focul polemicii, au fost ignorate de cîțiva adepți ai unei opinii anumite. În esență este vorba de un fenomen cu semnificații adînci: numărul celor care ne solicită cărți din biblioteci a sporit mult; atrași de colecțiile de publicații de care dispunem, tot mai bogate și mai variate, frecvența lor a crescut de asemenea de cîteva ori în ultimii ani. În același timp cititorul de astăzi își exercită mai deplin

- 1) — W. Auerbach — *Mai puțină scriptologie, mai multă muncă de îndrumare*. C.B. nr. 9/1962, p. 36.
— Pe marginea articolului: „Mai puțină scriptologie”. C.B. nr. 12/1962 p. 38.
— Const. Gilea și Liviu Moscovici — *Accesul liber la rațe în bibliotecile din regiunea Iași*. C.B. nr. 1/1963, p. 28.
— Elvira Lengyel — *Accesul liber la rațe la biblioteca regională Crișana*. C.B. nr. 1/1963, p. 30.
— Barbara Halasz — *Pe marginea articolului „Mai puțină scriptologie”*. C.B. nr. 2/1963, p. 81.
— R. Stoian — *...Și se simplifică scriptologia?* C.B. nr. 2/1963, p. 81.
— Nedelcu Oprea — *Pe marginea articolului „Mai puțină scriptologie”*. C.B. nr. 3/1963, p. 126.
— Iuliana Molnar — *Din experiența noastră*. C.B. nr. 3/1963, p. 127.
— Liviu Moscovici — *Fișa cititorului, instrument de analiză a lecturii*. C.B. nr. 7/1963, p. 329.
— Ilie Stanciu — *Evidența lecturii și fișa cititorului*. C.B. nr. 7/1963, p. 331 și *Analiza fișei cititorului*. C.B. nr. 10/1963, p. 465.

dreptul său de a fi mai exigent, de a pretinde un serviciu mai prompt și mai calificat, de a fi mai „sgîrcit” cu timpul său.

În fața afluxului de cititori, în creștere evidentă și continuă, bibliotecarii din secțiile de împrumut ale bibliotecilor mari nu mai pot face față, deși numărul lor s-a dublat, iar unorii s-a triplat. Prin bibliotecile regionale și multe biblioteci raionale se scurg zilnic trei-patru sute de cititori, care împrumută sau restituie între cinci și șase sute de cărți. În orele de vîrf, mulți dintre cititorii noștri, așteaptă minute nepermut de multe pînă cînd bibliotecarii de la ghișeul de împrumut înregistrează în fișele lor publicațiile împrumutate sau restituite, iar rîndul la care se adaugă noii veniți, nu se mai termină.

Accesul direct al cititorilor la rafturile bibliotecilor, care — primit cu deosebită satisfacție de aceștia — a dus peste tot la sporirea frecvenței și a indicilor de citire, accentuează și mai mult acest aspect negativ al activității noastre, nu numai datorită creșterii volumului de muncă, dar și pentru că înzîrirea cu care se înregistrează publicațiile împrumutate nu mai poate fi motivată de căutarea și transportul lor din depozit: cărțile solicitate se află deja în mîna cititorului. În aceste condiții bibliotecarii scriu ore întregi în mare grabă, înregistrînd împrumuturile pe fișă, aproape „fără să vadă cititorul”.

Iată deci ce a generat căutările salutare de a înlocui actualele forme și metodologia de evidențiere a lecturii cititorilor cu altele mai suplă, mai simple, care să nu necesite un volum atât de mare de muncă, permițînd bibliotecarilor să se ocupe mai mult de cititori. Pe această linie s-a experimentat de către unele biblioteci, în variante ușor diferite, evidența împrumuturilor pe baza fișei cărții. Bine înțeles că este vorba de biblioteci mai mari, care trebuie să facă față unui număr mare de cititori în secțiile lor de împrumut. De altfel unele referiri care s-au făcut în cadrul discuției și la celelalte biblioteci nu și-au avut rostul. Ca o primă concluzie trebuie spus că pentru bibliotecile comunale, școlare, pentru bibliotecile sindicale mijlocii și mici, ba chiar pentru unele biblioteci raionale care n-au reușit să cuprindă mase mai mari de cititori, problema nici nu trebuie pusă.

Ce au dovedit experiențele întreprinse? Au reușit oare cei care folosesc noul sistem de înregistrare, bazat pe fișa cărții, să rezolve mai repede evidența împrumuturilor și să-și creeze astfel timp pentru a discuta cu cititorii, în fața rafturilor cu publicații, despre cele citite, despre cărțile pe care le solicită, despre preferințele și doleanțele lor? La această întrebare, toți cei care au aplicat noul sistem și care l-au trecut prin încercarea verificării în practică cu... cronometrul, dau un răspuns afirmativ, fără rezerve. (vezi intervențiile tovarășilor din secția de împrumut a Bibliotecii regionale Brașov, C.B. nr. 12/1963); ale Iulianei Molnar, C.B. nr. 3/1963, Oprea Nedelcu, C.B. nr. 3/1963).

Singurul care are îndoieli și din acest punct de vedere asupra sistemului experimentat este tov. R. Stoian din Bacău, dar cum a avut în vedere exclusiv operațiile necesitate de momentului trecerii la noua metodă de lucru, se pare că explicațiile date de tov. Barbara Halasz, (C.B. nr. 2/1963) care arată cum se poate trece peste acest moment printr-o muncă concepută rațional și bine organizată, eșalonată pe etape, sînt suficiente ca să-i spulbere neîncrederea. Practica a dovedit de asemenea că temerea celor care au pus problema unor lipsuri în concepția noilor forme de evidență de natură să pericliteze restituirea tuturor publicațiilor împrumutate, nu este justificată. Nu s-a ivit nici măcar un singur cititor care să nu accepte consecințele pierderii unei cărți împrumutate de la bibliotecă pe motivul că nu a semnat la împrumutarea ei. De asemenea s-a constatat că greșelile comise cu prilejul manevrării fișelor de carte, a buletinelor și plicurilor, fără să poată fi evitate total, nu sînt mai frecvente decît erorile ce se strecoară și în evidența pe baza fișelor de cititori. Au însă dreptate în bună măsură cei care au arătat că sînt necesare și posibile unele îmbunătățiri ale formelor noi de evidență și sub aceste aspecte.

Liberați de un mare volum de muncă la ghișeul de împrumut, bibliotecarii care aplică experimental noul sistem de evidență a lecturii, pot de-acum să stea mai mult de vorbă cu cititorii, să-i ajute în alegerea cărților, să schimbe impresii despre cele citite. „Nu mai stăm tot timpul aplecați asupra fișelor de cititori” scrie tov. Iuliana Molnar (art. cit.), care aplică sistemul nou de evidență de 3 ani de zile la biblioteca Casei raionale de cultură 30 Decembrie, iar Oprea Nedelcu, după o experiență aproape tot atât de îndelungată ajunge la următoarea concluzie: „o discuție mai amplă cu cititorul în fața rafturilor cu cărți, repetată ori de cite ori cititorul vine în bibliotecă singur sau invitat de noi, posibilă în condițiile

raftului liber și a evidenței simplificată, este cu mult mai de folos pentru asigurarea calității îndrumării lecturii cititorilor, etc. etc. (art. cit.).

S-ar părea deci că ceea ce s-a urmărit în principal prin acest experiment — eliberarea bibliotecarului de o muncă birocratică, pentru a-și putea astfel exercita sarcinile sale de ghid autorizat al cititorilor în lumea cărților — s-a realizat. Iată însă că dintre participanții la discuție, unii iau o atitudine netă împotriva sistemului propus, iar alții manifestă rezerve vădite, plecând și ei tot de la considerente paradoxale că atât cei care susțin noul sistem cit și adversarii lui o fac în numele aceluiași principiu.

Ultimele opinii exprimate de tovarășii Liviu Moscovici și Ilie Stanciu (C.B. nr. 7/1963 și 10/1963) apreciază încercările făcute ca total inoportune plecând de la următorul considerent: timpul câștigat printr-o astfel de raționalizare a muncii de înregistrare a împrumuturilor nu poate folosi bibliotecarului în munca de îndrumare a lecturii, dat fiind că fișa cititorului (datele pe care aceasta le furnizează) este o condiție „sine qua non” în acest proces. „Credem că nu s-a accentuat până acum asupra necesității fișei de cititor ca principal element de analiză a lecturii cititorului, fără de care bibliotecarul va cădea ușor în diletantism” scrie tov. Moscovici, iar prof. Ilie Stanciu, pe aceeași linie afirmă: „Fișa cititorului este un izvor bogat de informare. Din analiza ei se poate constata atât nivelul cititorului, cât și roadele muncii noastre de îndrumare. Dispărând evidența lecturii, dispăre și această posibilitate” (s.n.).

Apreciind cele două poziții pe care se situează participanții la discuții — cei care pledează pentru noul sistem, în majoritate bibliotecari care l-au aplicat ei înșiși direct și cei care sînt împotriva lui și care-l analizează de pe poziții oarecum teoretice — s-ar părea că sînt ireductibile și că o concluzie nu este posibilă, cu atât mai mult cu cât încercările de a introduce carnetul cititorului — un fel de fișă care rămîne la acesta — n-au dat rezultatele scontate.

Este evident că fișa cititorului constituie un auxiliar prețios pentru bibliotecar în munca de îndrumare a lecturii cititorilor, dar numai un auxiliar. Rolul acesteia a fost însă vădit exagerat de tovarășii I. Stanciu și L. Moscovici. Concluzia că „dispărînd fișa cititorului, dispăre posibilitatea de îndrumare a lecturii cititorului” este de altfel în contradicție cu experiența și activitatea celui care a exprimat-o. Reiese din lucrările sale că de multă vreme prof. I. Stanciu duce o muncă de bun pedagog și în direcția îndrumării lecturii tineretului ajutîndu-și elevii să aprecieze o carte, să aleagă literatura cea mai valoroasă și mai potrivită vârstei și dezvoltării intelectuale, a preferințelor și intereselor lor și în acest proces n-a avut în față, de cele mai multe ori, o fișă de bibliotecă și nici nu i-a simțit nevoia, pentru că tot ce i-ar fi spus aceasta, ba încă mult mai bine, mai complet și mai real i-o spune omul viu din fața sa. Fișa cititorului, în schimb rămîne mută la o serie de întrebări și probleme, în lipsa cărora orice concluzie referitoare la cantitatea și ritmicitatea lecturii, analiza conținutului lecturii, orientarea preferințelor, evoluția cititorului trebuie privite cu multe rezerve. Iată de ce analizele model expuse într-unul din articolele tov. Ilie Stanciu își lasă impresia unor analize ale „fișei” cititorilor cu adevărat și nu a lecturii acestora. Și aceasta pentru că fișa cititorului nu oglindește o sumedenie de fapte și anume: că cititorii noștri — mai ales la oraș — frecventează și alte biblioteci unde au alte fișe, că citesc din bibliotecile lor personale sau ale prietenilor, acolo fără fișă, ca de altfel și în sălile de lectură unde nu completează decît cel mult un buletin de cerere. Toate aceste date noi, pe care le putem afla direct de la cititor modifică aprecierile noastre cu privire la cantitatea și ritmicitatea lecturii, tot așa cum le modifică și faptul că cititorii — mai ales cei din categoria celor analizați în articolul citat — nu citesc integral totdeauna ceea ce apare în fișa lor. Lăsînd la o parte faptul că este dreptul cititorului de a părăsi cartea care nu-i place după 10 sau 20 de pagini, nu putem să nu observăm că multe din lucrările împrumutate de cititori din biblioteci, le sînt necesare pentru o informare parțială. Conștiințiozitatea cititoarei S. I. poate că nu trebuie pusă sub semnul întrebării, dacă pentru pregătirea unui referat, examen, teme, a luat 5—6 cărți de la bibliotecă, a cercetat prefețele, biografia autorilor, a citit doar unele versuri, etc. și le-a înapoiat după două zile. Bineînțeles că toate acestea nu le putem afla însă din fișă.

Cum interpretează cititorul cele citite, cum îl influențează lectura în comportarea sa în societate, în ce măsură contribuie la educarea lui comunistă, cum îi ajută literatura profesională în munca lui de fiecare zi? Iată altă categorie de probleme, toate esențiale în îndrumarea lecturii și pe care nu le poți elucida

deecit în contactul nemijlocit cu cititorul. Această legătură directă, cu adevărat vie, constituie baza muncii de îndrumare și este greșit s-o apreciem ca „diletantism” sau „îndrumare în general”.

S-a afirmat că în lipsa fișei sale, cititorul apare în fața bibliotecarului ori de câte ori intră în bibliotecă, ca „nou”, „necunoscut”. Realitatea infirmă însă această părere. Observați cu atenție cum procedează bibliotecarii din secțiile de împrumut, în condiții pe care le oferă fișa cititorului. Ei nu apreciază drept un „cititor nou” nici pe cel care se reînscriseră la începutul anului și când acesta „nu are fișă”, iar în cursul anului, atunci când cititorii — fără să restituie publicații împrumutate anterior — vin în bibliotecă, bibliotecarii apelează la fișa lor, abia după alegerea cărților, după ce aceștia se fixează la ce vor împrumuta și numai în scopul evidenței acestor împrumuturi.

Bineînțeles că acestea toate nu anulează afirmația cu privire la ajutorul pe care ni-l poate da fișa cititorului, ca auxiliar prețios în îndrumarea lecturii cititorilor. Nu trebuie ignorat însă faptul că cei care au experimentat noul sistem, au renunțat conștient la acest auxiliar pe considerentul că nefolosirea lui din lipsă de timp îi anulează orice importanță practică. S-a scăpat totuși din vedere, un alt neajuns de care se lovesc acum și de care va trebui să ținem seama neapărat. Sistemul experimentat nu mai evidențiază în nici un mod bibliotecarilor, pe acei cititori care, după ce au restituit 2—3 cărți împrumutate, nu mai revin timp îndelungat prin bibliotecă. Or, această categorie de cititori trebuie să stea în atenția noastră în mod deosebit, pe linia preocupărilor pentru permanentizarea lecturii și a creșterii indicelui de lectură.

Toate aceste probleme au făcut obiectul unei consultări mai restrinse a unor participanți la discuția purtată, a unor bibliotecari care au urmărit această discuție cu multă atenție, conducind la următoarele concluzii :

Toate bibliotecile care au experimentat noile forme de evidență să le continue și să le îmbunătățească în sensul propunerilor făcute în paginile revistei. Meziul cititorului să se înscrie adresa acestuia, să se evidențieze numeric, pe domenii de cunoștințe publicațiile împrumutate, să se renunțe la cele trei buletine de împrumut. Fără să fie impus ca o condiție obligatorie, să se păstreze carnetul cititorului, cel puțin pentru o anumită categorie a acestora, și a căror lectură ne interesează în primul rând. Carnetul să rămână la cititori, care pot fi sfătuiți să evidențieze în el tot ceea ce citesc, indiferent de proveniență.

Bibliotecile mari — regionale, raionale, orașenești — să treacă cu mai multă încredere la introducerea noului sistem, odată cu apariția în colecturi a materialului tehnic necesar : fișe de cărți, plicuri etc. În același timp să se verifice în practică o idee lansată de tov. R. Stoian și îmbrățișată și de alții : completarea fișei cititorilor de către aceștia înșiși, așa cum procedează și în cazul buletinelor de cerere în sălile de lectură ale aceluiași bibliotecari. Dacă această idee va da rezultate bune în practică, toate problemele controversate ar fi lichidate în cele mai bune condiții.

Inițiativa revistei noastre de a pune în discuție experiența efectuată și modul în care a fost orientată și susținută această discuție, a dus la elucidarea multor neclarități în aplicarea noului sistem și mai ales a pus în fața bibliotecarilor probleme mult mai importante decît simplul act de evidență a lecturii cititorilor. Redacția poate fi felicitată pentru modul în care a reușit să demonstreze că abordarea chestiunilor legate de îmbunătățirea tehnicii de bibliotecă trebuie făcută în funcție de cititor, de interesele acestuia, de creșterea aportului bibliotecii în îndrumarea lecturii lui.

ATANASE LUPU

ACTIVITATEA DE INFORMARE ÎN BIBLIOTECA RAIONALĂ (III)

Instrumente de informare republicană

Sînt cazuri cînd necesitatea de a obține un răspuns rapid și foarte amănunțit la o întrebare cu caracter tehnic sau științific pronunțat îl poate obliga pe bibliotecar să se adreseze direct unei mari biblioteci sau unui centru de documentare specializat din altă regiune a țării. Pentru aceste cazuri, relativ rare, bibliotecarul raional trebuie să dispună de o evidență a bibliotecilor și centrelor care îi pot oferi serviciile dorite. În acest scop, el va întocmi un fișier asemănător aceluia descris la punctul 2*. Pentru întocmirea acestui fișier, bibliotecarul raional dispune de cîteva mijloace de informare pe care le poate consulta în bibliotecă regională și anume: *Ghidul bibliotecilor din R.P.R.* citat mai sus; A. Avramescu și V. Cîndea, *Introducerea în documentarea științifică*, Buc., 1960, p. 448—449 (Centre și oficii de documentare din R.P.R.); *Seria de ghiduri de documentare* publicată de Academia R.P.R. (au apărut ghiduri ale centrelor și serviciilor de documentare din București în domeniile: medicină, științe agricole, științele naturii și științele aplicate; ghidul în domeniul tehnicii este în curs de pregătire). Deosebit de utilă este seria de articole publicate de *Căluza bibliotecarului* în anii 1962/1963, tratînd despre marile biblioteci și centre de documentare din țara noastră (a se vedea nr. 1, 3, 5, 12 din 1962 și nr. 1, 4, 7 din 1963).

Cum se desfășoară, practic, munca de informare? Care este procesul cercetărilor întreprinse de bibliotecar pentru a informa pe cititor, ce operații trebuie să efectueze bibliotecarul în acest scop? Mai întîi bibliotecarul va examina întrebarea cititorului îndată ce este ea formulată și va aprecia posibilitățile de a o soluționa.

La multe din întrebările puse de cititor se poate răspunde imediat, cu ajutorul instrumentelor de informare disponibile în bibliotecă. În asemenea

cazuri bibliotecarul va face o cercetare rapidă folosind: 1. Lucrările din bibliotecă uzuală; 2. Catalogele sistematice pe materii ale bibliotecii raionale; 3. Catalogele alfabete; 4. Fișierul informativ sau 5. Fișierul bibliografic raional. Instrumentele vor fi consultate în această ordine. Este de la sine înțeles că bibliotecă uzuală va fi folosită mai întîi și că se va recurge la celelalte instrumente numai pe măsură ce gradul de dificultate al întrebării va fi mai mare.

Acest mod de a proceda este potrivit în cazul întrebărilor mai simple, la care se poate răspunde oral, imediat — așa-numitele „informații orale”, „consultații”, „îndrumări bibliografice”. Datele biografice, precizarea anului cînd a avut loc un eveniment, localizarea unui punct geografic, titlul exact al unei cărți, explicarea unui termen dificil, definiția unei noțiuni etc. fac parte din această largă categorie de informații care pot fi date repede, folosind instrumentele menționate mai sus.

Dacă întrebarea este mai dificilă, iar răspunsul trebuie dat în scris, bibliotecarul va cere cititorului să completeze un Buletin de cerere de informații, indicînd: tema (întrebarea), scopul întrebării (pentru a stabili amploarea informațiilor cerute), limbile cunoscute de cititor (pentru a ști dacă i se poate recomanda și literatură în limbi străine), forma răspunsului (bibliografie selectivă, adnotată etc.), numele, profesia și adresa solicitantului.

Pentru a vedea cum trebuie să procedeze bibliotecarul cînd soluționează un asemenea buletin de cerere de informații, să-l urmărim în toate fazele cercetării lui bibliografice.

Să presupunem că pe buletin este formulată tema — *Darwinismul în țara noastră*; scopul — elaborarea unei conferințe; limbi străine cunoscute de solicitant — franceza; profesia solicitantului — profesor la Școala medie din localitate; forma răspunsului — bibliografie selectivă.

* Vezi „Căluza bibliotecarului” XVI (1963), 11 (noiembrie), p. 473.

Analizăm mai întâi tema și scopul și ne dăm seama că, în conferința sa, solicitantul va trebui să prezinte cel puțin următoarele patru puncte: 1. Generalități despre Darwin și darwinism; 2. Epoca și căile pe care darwinismul a pătruns în țara noastră; 3. Reprezentanții de seamă ai acestei științe la noi — în trecut; 4. Dezvoltarea creatoare a darwinismului în țara noastră. Cercetările actuale din biologia românească.

Cu ce să începem? Cu catalogul pe materii, indicele 92 (*Darwin, Charles*), căutând o biografie a marelui învățat. Vom găsi lucrarea acad. V. Mirza, *Darwin și creaționismul*, broșură din seria S.R.S.C., Buc., 1959, pe baza căreia se va putea scrie introducerea conferinței. Tot la catalogul pe materii vom căuta însă și la indicele 57 *Biologie*; unde vom găsi lucrarea prof. N. Botnariuc, *Obirșia viețuitoarelor (Darwin)*, broșură apărută în colecția C.R.C.C.S., Buc., 1963.

O bibliografie cu tema *Darwinismul în țara noastră* trebuie să cuprindă, desigur, și opera lui Darwin tradusă la noi. Vom cerceta catalogul alfabetic la numele marelui savant și vom găsi *Originea speciilor* (trad. rom.), Buc., Editura Academiei R.P.R., 1957. Cercetând această lucrare, constatăm mai întâi că ea este prefăcută printr-un substanțial studiu de acad. V. Mirza (p. IX—LXXIV), în cadrul cărui (p. XLIX) se găsește chiar o subdiviziune tratând despre pătrunderea darwinismului în țara noastră. Acolo sînt numiți savanții romini care au îmbrățișat concepția lui Darwin; Gr. Cobălcescu, Gr. Ștefănescu, Em. Teodorescu, Victor Babeș, I. Atanasiu, E. Racoviță, I. Cantacuzino. Vom reține nume deoarece va trebui să căutăm material despre acești savanți romini darwiniști. Dar traducerea românească din *Originea speciilor* ne mai oferă o surpriză: la p. LXXV—LXXXII ea cuprinde o *bibliografie ascunsă*, intitulată *Bibliografie asupra darwinismului în țara noastră*. Este, în general, de așteptat ca opera unui clasic să fie precedată de un studiu asupra lui și, uneori, de o bibliografie. Aceste bibliografii — „ascunse” într-o carte, într-un studiu, într-un manual — sînt de mare folos cu condiția să știm unde trebuie căutate. Recomandabil este însă ca, la catalogarea cărții care cuprinde asemenea bibliografii, să se facă fișe separate pentru bibliografiile res-

pective, fișe care să fie introduse apoi în *fișierul informativ pe subiecte*.

Să continuăm însă cercetarea bibliografică. Avem pînă în prezent cele două broșuri despre Darwin de V. Mirza și N. Botnariuc, apoi o *traducere* din principala operă a lui Darwin, un alt *studiu despre marele savant* în care se tratează *chiar tema urmărită* și o *bibliografie* a temei în total cinci fișe. A căuta cite un studiu separat despre viața și opera fiecăruia dintre savanții darwiniști enumerați mai sus este prea laborios și duce la un material prea bogat în raport cu scopul bibliografiei (pregătirea unei conferințe). De aceea, vom căuta o carte care să trateze despre acești savanți împreună. Ce cărți prezintă concomitent viața mai multor savanți? Lucrările de istoria științei. Vom căuta deci, din nou în catalogul pe materii la indicele 5 (R) (09) *Istoria științei românești* și vom găsi lucrarea de popularizare a lui Dinu Moroianu și I. M. Ștefan, *Focul viu. Pagini din istoria invențiilor și descoperirilor românești*, Buc., 1963, în care vom căuta la indicele de nume (p. 471) pe savanții noștri. Îi vom găsi pe toți, prezenți și caracterizați, cu cele mai importante *opere* ale lor, la p. 331 și urm., în cadrul capitolului *Pe căile științei*.

Cu ce mai trebuie completată bibliografia noastră? Titlurile altor traduceri recente din Darwin chiar și acelea pe care biblioteca raională nu le are. Tot la catalogul pe autori găsim traducerea operii *Călătoria unui naturalist în jurul lumii pe bordul vasului Beagle*, Buc., 1958. Pentru a afla alte traduceri avem mai multe căi: 1. broșura recentă (1963) a prof. Botnariuc, care, tratînd despre darwinism, trebuie să indice traduceri românești din opera lui Darwin; 2. *Bibliografia R.P.R.*, Seria Cărți, albume, hărți, note muzicale, din care vom parcurge ultimii cinci ani (de la ultima traducere pe care o avem).

Însfîrșit, ne mai trebuie material despre progresele biologiei românești. Îl găsim în *Focul viu*, p. 440 și urm. Dacă datele de acolo ni se par insuficiente, vom căuta la referințele indicate în această ultimă lucrare și vom găsi recomandată cartea prof. N. Botnariuc, *Din istoria biologiei generale*, Buc., 1961 în care se prezintă și stadiul actual al biologiei românești. Ne putem declara mulțumiți de fișele selectate. Le vom prezenta cititorului împărțite în câteva grupe și însoțite de

scurte adnotări. Grupele vor fi: I. Generalități despre Ch. Darwin și învățătura sa; II. Pătrunderea și răspîndirea darwinismului în țara noastră; III. Progresele biologiei darwiniste la noi în trecut și astăzi; IV. Traduceri românești din opera lui Darwin.

După cum se vede schema noastră de clasificare se deosebește acum de planul lucrării așa cum l-am imaginat la început și corespunde conținutului materialului bibliografic găsit. Cititorul va stabili singur cum trebuie să folosească acest material pentru întocmirea unei conferințe.

Scriem lista bibliografică în cel puțin două exemplare dintre care unul îl predăm solicitantului împreună cu lămuririle necesare. În dreptul fiecărui titlu, am avut grijă să trecem și locul unde se găsește cartea recomandată (cota ei în biblioteca raională), pentru ca cititorul să o poată găsi cu ușurință. Cu aceasta am soluționat întrebarea cititorului.

După cum se vede în cazul de mai sus am folosit mai multe căi de cercetare bibliografică: prin *catalogul sistematic pe materii*, prin *catalogul pe autori*, prin *bibliografii ascunse*, prin *Bibliografia R.P.R.*

Dacă vom constata însă că cercetarea bibliografică depășește posibilitățile unei biblioteci raionale, buletinul de cerere va fi îndrumat către biblioteca regională sau o altă bibliotecă mare, cu rugămintea de a soluționa cererea.

Răspunsul trebuie dat bibliotecii raionale, care va păstra copie de pe bibliografia primită, pentru utilizări ulterioare.

Înainte de a încheia, să mai răspundem la unele întrebări practice: cu ce începe organizarea muncii de informare? Răspuns: cu pregătirea instrumentelor de lucru și anume a bibliotecii uzuale, apoi a fișierelor descrise mai sus. Fără îndoială, aceste operații vor cere timp: este însă preferabil să începem activitatea de informare abia peste șase luni, dar să o desfășurăm în bune condiții, decît ca această activitate să fie începută de îndată și suspendată sau rău condusă din lipsa instrumentelor de lucru. Întocmirea lor, organizarea muncii de informare trebuie prevăzute în planul de activitate și executate treptat, pe etape. După ce bibliotecarul își va fi creat instrumentele de informare și va lucra un anumit timp cu ele (un an), el va putea reflecta la folosirea unor forme de informare mai noi, mai complexe. Nu trebuie uitat însă că, paralel cu desfășurarea muncii de informare, bibliotecarul trebuie să se preocupe și de atragerea cititorului spre această activitate. Bibliotecarul trebuie să răspundă atît de bine la întrebările cititorului, încît să-i stimuleze acestuia dorința de a fi totdeauna exact și repede informat.

VIRGIL CÂNDEA

CE NE SPUNE STATISTICA

O anchetă la Biblioteca regională Iași¹⁾ (II)

III. LECTURA CITITORILOR

Biblioteca regională Iași posedă un fond enciclopedic de publicații care cuprinde cele mai valoroase titluri din producția editorială, publicate în anii regimului democrat-popular. Analiza datelor furnizate de către registrul de mișcare a fondului Bibliotecii regionale Iași ne demonstrează aceasta (vezi tabelul nr. 1 la pag. 570).

Cu sprijinul organelor locale de stat s-a creat un fond de publicații destul de echilibrat și armonios, care în decurs de 10 ani a ajuns la peste 100 000 de volume. Cea mai mare parte a colecțiilor Bibliotecii o formează cărțile de literatură beletristică (peste 37%). Literatura social-politică este bine reprezentată prin cele 20 058 volume

(aproape 15% din întreg fondul de cărți). Serviciul de completare a colecțiilor a avut ca o preocupare permanentă achiziționarea în exemplare suficiente și în serii complete a operelor clasice ale marxism-leninismului, a documentelor P.M.R., a lucrărilor tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej și a altor lucrări de bază ideologice, politice.

Cărțile din domeniul științific, tehnic și agrotehnic însumează un procent de peste 18% din totalul cărților existente. În această direcție s-au achiziționat cărți privind problemele specifice industriei și agriculturii regiunii ce interesează populația activă din orașul

1) Vezi partea I-a în: Căluza bibliotecarului, XVI (1963), 11 (noiembrie), p. 466-470.

Structura fondului de publicații la Biblioteca regională Iași

Anul	Total existent	Din care:						
		C. Z. 1. 3, 9	C. Z. 5	C. Z. 6	C.Z. 63	C. Z. 8	C. Z. t. 8	Alte materii
1950	3 690	1 291	276	116	238	1 226	296	247
1955	61 987	12 106	2 901	6 294	1 916	23 744	4 592	10 434
1960	110 959	16 353	5 589	10 324	3 226	42 861	10 097	22 519
1961	119 251	18 766	6 268	11 609	3 560	44 999	9 146	24 903
1962	132 225	20 147	6 964	13 302	3 918	50 529	10 024	27 341
1963	138 293	20 058	7 234	13 740	3 861	52 736	10 725	29 939
Sem. I								

Iași. Manualele și cursurile universitare editate de institutele de învățămînt superior din orașul Iași au fost achiziționate cu prioritate. Mai remarcăm preocuparea ce există în direcția completării fondului așa-zis „regional” cu lucrări ce privesc regiunea și sub aspect politic, economic, istoric și etnografic, cultural, literar.

Paralel cu aceasta s-a urmărit și buna înzestrare a Bibliotecii cu cărți apărute în alte limbi — ajungîndu-se ca publicațiile în limbile rusă, franceză, germană, engleză să reprezinte cca. 20% din totalul fondului.

În atenția bibliotecii a stat formarea și a altor colecții. A fost alcătuit un interesant aparat de informare (dicționare, enciclopedii generale și tehnice, medicale, istorice, geografice, literare, în diferite limbi). Există peste 35 000 de volume cu caracter istoric și de bibliofilie și un variat fond de note muzicale, partituri, discuri și benzi de magnetofon.

În anul 1963 Biblioteca a fost abonată la 335 publicații periodice. Numărul relativ mare de colecții se explică prin aceea că s-a urmărit satisfacerea cât mai completă a cererilor cititorilor atît în direcția informării politice curente, cît și pentru documentarea oamenilor de știință, inginerilor și tehnicienilor asupra ultimilor realizări ale științei și tehnicii. De la an la an numărul cărților achiziționate s-a lărgit atît sub aspect cantitativ, dar mai ales calitativ. Dacă în 1960 s-au

achiziționat 8 884 volume, în 1962 s-au achiziționat 18 203 volume. În 1960 au intrat în depozitele bibliotecii 1 150 cărți din grupa C.Z. 6, pentru ca în 1962 numărul acestora să se dubleze.

În completarea colecțiilor apar totuși o serie de goluri. Fondul de cărți pentru copii este mic în comparație cu fondul de cărți pentru maturi și mai ales, cu necesitățile, ceea ce duce și la o uzură excesivă a literaturii pentru copii. Insuficient ne apare și fondul de cărți tehnice, îndeosebi cele de nivel mediu. Îmbunătățirea simțitoare a tematicii planurilor editoriale, influențează pozitiv și volumul achizițiilor noastre, ceea ce creează premisa lichidării deficiențelor constatate.

Pentru dezvoltarea fondurilor de publicații Biblioteca posedă un sistem încheiat și unitar de cataloage și un însemnat număr de lucrări bibliografice.

În 1962 s-a introdus într-o formă evoluată accesul liber al cititorilor la rafturi. Acest lucru a permis ca să se expună la libera alegere a cititorilor o însemnată parte a fondului de cărți și publicații periodice (peste 10 000 volume la secția de împrumut pentru maturi și cca. 6 000 în cadrul sălilor de lectură).

Măsurile luate pentru îmbunătățirea deservirii cititorilor au determinat o creștere importantă a volumului de cărți împrumutate — care în ultimă instanță oglindesc interesele culturale ale cititorilor.

Dinamica creșterii împrumutului de cărți în anii 1951—1963

Anul	1951	1955	1960	1961	1962	1963 sein. I
Nr. vol. împrumutate	11 700	131 159	405 521	464 060	580 785	329 556

Între anii 1951 și 1960 fondul de cărți a crescut de cca. 30 de ori, iar volumul împrumuturilor a crescut de 34 de ori. Ritmul anual de creștere a împrumutului de cărți a crescut cu o treime în 1962 față de 1960, ceea ce impune o organizare cât mai temeinică a serviciului „relații cu cititorii”.

Mărirea numărului de cititori din rândul populației active a avut o influență pozitivă asupra creșterii calitative a împrumuturilor, îndeosebi a celor din domeniile social-politic, tehnic și științific. În 1962 numărul cărților consultate care nu sînt din domeniul beletristicii a ajuns la 262 832 volume reprezentînd 45,3% din totalul cărților împrumutate.

Putem constata din analiza selectivă a fișelor că nu există o grupă de literatură care să nu fie solicitată de o categorie de cititori, bineînțeles, cu variații de la o categorie la alta.

tristică. Din 849 cititori muncitori — 466, adică mai mult de 50%, au solicitat cărți social-politice. Procente mai mari au fost înregistrate la categoriile intelectuali și studenții — unde necesitățile de studiu solicită un volum mai mare de lectură a cărților social-politice. Un număr relativ mic de solicitanți pentru cartea științifică apare în rîndul intelectualilor — lucru explicabil și prin folosirea pe scară largă a bibliotecilor universitare din Iași și prin completarea bibliotecilor lor personale cu lucrări de specialitate.

Cartea beletristică este solicitată de majoritatea cititorilor: elevii și cititorii din grupa „alte categorii” citesc literatură beletristică în măsură mai mare decît cititorii ocupații efectiv în producție și decît studenții.

În cazul elevilor acest lucru este explicabil prin aceea că programa de

Tabel nr. 3

Frecvența numărului de cititori după felul cărților împrumutate și ocupație¹⁾

Grupe de cititori	Numărul total al cititorilor	Din care solicitanți pe principalele grupe de literatură:				
		Social-politice	Științifice	Tehnice	Beletristice	Alte materii
Muncitori	849	466	79	137	771	36
Funcționari	1 051	522	126	430	704	100
Intelectuali	194	170	27	70	127	25
Studenți	984	726	150	320	749	109
Elevi	1 197	458	190	256	1 146	69
Alte categorii	962	402	148	167	906	62
Total:	5 237	2 754	720	1 380	4 403	401

Se observă că marea majoritate a cititorilor prezintă cereri pentru literatura social-politică și literatura bele-

tristică (în special pentru școala medie) pune un accent deosebit pe studiul literaturii române. Se remarcă

¹⁾ Înțelegem prin „frecvența numărului de cititori după felul cărților împrumutate” — numărul de cititori care au împrumutat cărți social-politice, științifice etc. — știu fiind faptul că un cititor a împrumutat cărți din mai multe domenii ale științei și literaturii. În felul acesta însumarea cititorilor care au împrumutat cărți din principalele grupe de literatură nu poate da numărul de cititori cercetați.

circulația mare de care se bucură operele clasicii literaturii romine.

Analiza noastră a urmărit de asemenea cum se schimbă cerințele pentru diferitele grupe de literatură la cititorii diferențiați după ocupații și grad de pregătire.

tru obținerea pe îndelete a unei informații, pentru rezolvarea unei probleme. La aceeași frecvență a cititorilor, în sala de lectură se citesc de câteva ori mai multe cărți din grupele C.Z. 3, 5, 6, 7, 9 decît la secția de împrumut pentru maturi.

Tabel nr. 4

Structura cărților împrumutate din principalele grupe de literatură, după ocupația și gradul de instruire a cititorilor, în anul 1960.

Grupe de cititori	Total cărți împrumutate	Social politice	Științifice	Tehnice	Beletristica	Alte materii
Total cărți împrumutate	100,0	8,4	2,8	4,4	81,5	2,9
<i>Muncitori</i>	100,0	4,7	1,2	4,5	88,1	1,5
din care:						
cu șc. elementare	100,0	3,8	0,6	2,9	91,7	1,0
cu șc. medii incomplete	100,0	10,7	1,7	8,0	77,4	2,2
cu șc. medii terminate	100,0	5,6	3,5	8,0	81,1	1,8
cu șc. prof. și tehnice	100,0	3,9	1,1	8,1	84,1	2,8
<i>Funcționari</i>	100,0	18,1	3,0	6,7	68,6	3,6
din care:						
cu șc. elementare	100,0	26,1	1,3	4,0	67,0	1,6
cu șc. medii incomplete	100,0	12,9	0,5	3,2	78,7	4,7
cu șc. medii terminate	100,0	16,1	3,6	5,8	70,5	4,0
<i>Intelectuali</i>	100,0	19,4	5,5	17,0	52,8	5,3
din care:						
cu studii superioare tehnice	100,0	11,1	6,4	30,0	49,5	3,0
cu studii superioare umanistice ș. a..	100,0	20,7	5,4	9,1	56,8	8,0
<i>Elevi</i>	100,0	5,1	2,0	2,2	87,5	3,3
din care:						
cu șc. medii	100,0	11,2	3,4	6,5	71,6	7,3
cu șc. prof. și tehnice	100,0	3,7	2,0	3,7	87,8	2,8

Înainte de a analiza datele referitoare la împrumutul de cărți, așa cum apar în tabelul nr. 4 se cer câteva precizări în legătură cu procentajul total al cărților împrumutate. Raportul dintre literatura beletristică și totalul cărților împrumutate este mai mare la secția de împrumut pentru maturi (asupra căreia s-a întreprins și analiza de față), decît pe ansamblul bibliotecii (81,5% față de 54,3%). Acest decalaj se explică prin aceea că la sala de lectură majoritatea cititorilor solicită foarte puțină literatură beletristică și citesc mai ales cărți din alte domenii. De altfel și rostul sălii de lectură este aceea de a pune la îndemna cititorilor cărțile care trebuiesc cercetate pen-

Analiza scoate în evidență că toate grupele de cititori citesc mai multă literatură social-politică decît literatură științifică și tehnică. Aceasta se explică prin creșterea conștiinței socialiste a oamenilor muncii, a interesului lor pentru însușirea politicii partidului, a participării lor directe la rezolvarea problemelor privind desăvîrșirea construcției socialiste în țara noastră.

În ceea ce privește lectura cărților din grupele C.Z. 5 și 6 tabloul este tot atît de interesant și ne relevă faptul că există preocupări pentru însușirea tehnicii noi, a cuceririlor științei actuale. Lucrul este normal dacă ne gîndim că procesul dezvoltării bazei tehnice materiale a socialismului, presu-

pune nu numai perfecționarea continuă a mijloacelor de muncă, a obiectelor muncii, dar și ridicarea pe o treaptă superioară a nivelului profesional de cunoștințe tehnice, culturale al oame- nilor muncii.

Analiza mai scoate în evidență că muncitorii cu școală medie terminată (ca și cei cu școli profesionale și teh- nice) citesc mai multă literatură teh- nică decât celelalte categorii. La aceș- tia există o mai mare stabilitate în profesie, un interes mai mare față de problemele complexe ale progresului tehnic. Un procent mai scăzut îl prezintă muncitorii cu școli elementare. Faptul este explicabil prin aceea că interesul pentru anumite grupe de lite- ratură a căror înțelegere cere o solidă cultură generală (ne referim în spe- cial la literatura științifică și tehnică) depinde și de gradul de școlarizare. Aceasta poate fi rezolvată printr-o in- drumare complexă și competentă a lec- turii, așa încât să se lărgască aria de interese și posibilitățile de înțelegere ale cititorului.

Pe linia îmbunătățirii lecturii cărții tehnice serviciul bibliografic al Biblio- tecii regionale a întocmit un fișier pe profesii, pe baza căruia se trimite lu- nar prin poșta cititorilor muncitorii înscrși la Bibliotecă indici bibliografici și liste de recomandare. Pentru popu- larizarea fondului s-au tipărit afișe și pliante. În cadrul raftului liber s-a acordat un spațiu mai larg grupei C.Z. 6 și C.Z. 5, punându-se accentul pe cărțile care se adresează muncitorilor și specialiștilor din întreprinderile principale din Iași. Tot în cadrul raf- tului liber s-au prevăzut mai multe fi- șiere tematice: *Cărți în ajutorul con- structorului*, *Ce să citească electrician- ul*, *Cărți despre producția maselor plastice* etc.

Positiv ne apare faptul că o treime din lectura intelectualilor cu studii tehnice o formează literatura de spe- cialitate.

Lectura cărților tehnice este mai re- dusă la elevi. E surprinzător faptul că elevii școlilor medii citesc mai mult din acest domeniu decât cei din școlile

profesionale și tehnice. Problema necesită un studiu mai aprofundat.

În legătură cu cărțile de știință (C.Z. 5) observăm că analiza selectivă a fișelor de cititori indică procente variind între 0,5 și 6,4%. Se observă că cititorii cu școală medie citesc mai mult datorită și gradului mai înalt de înțelegere a literaturii științifice. Dacă funcționarii cu școală medie netermi- nată citesc literatură științifică în pro- porție de 0,5%, cei cu școală medie înregistrează un procent de 3,6%. Aceasta ne apare ca urmare a faptu- lui că literatura științifică este citită de acei care în școală au căpătat un minim de cunoștințe pe care le dez- voltă apoi prin lecturi particulare. Se încearcă a se stimula interesul celor- lalte categorii de cititori prin interme- diul expozițiilor, al prezentărilor biblio- grafice și a altor forme adecvate propa- gandei cărții științifice. Însă propa- ganda cărții științifice nu se ridi- că la înălțimea cerințelor. Ea va trebui legată pe viitor mai mult de cea a literaturii tehnice prin îmbinarea mai multor forme ale muncii de masă.

Literatura beletristică înregistrează ponderi mari la toate grupele și mai ales la muncitorii cu școală medie ne- terminată. Comparativ cu celelalte grupe reiese că procentul de cărți citite din domeniul beletristicii este mai scă- zut la intelectualii cu studii superioare tehnice. De altfel, procentul mare de carte tehnică citită de acești intelec- tuali scade în mod normal procentul cărților beletristice citite.

Propaganda literaturii beletristice a cunoscut în cadrul Bibliotecii regionale Iași diferite forme dintre care vrem să amintim numai câteva: procesele literare, consfăturile cu cititorii, serile de poezie au atras un număr însem- nat de cititori. Însă aceste acțiuni vor trebui organizate pe viitor în mod dife- rențiat, pe grupe de cititori, pentru a ajunge la o circulație mai echilibrată în rîndul tuturor cititorilor.

C. GILEA, L. MOSCOVICI
(Continuare în numărul următor)

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII BIBLIOTECII ORĂȘENEȘTI DIN PRAGA

Alături de celelalte instituții culturale existente în orașul Praga — centrul vieții politice, economice și culturale a Republicii Socialiste Cehoslovace — funcționează și numeroase biblioteci de toate categoriile ca: științifice (spre exemplu: Biblioteca universitară, care a fost creată odată cu „Universitatea Carolină“ în anul 1348), peste 60 de biblioteci ale Academiei de științe, biblioteci tehnice, agricole, școlare, peste 1000 biblioteci sindicale etc.

În cadrul acestei variate rețele, un rol important îl are Biblioteca centrală orășenească care, împreună cu bibliotecile populare din raioanele capitalei, însumează un fond de 1300 000 de volume. Cei 130 000 de cititori înscrși împrumută anual 4 500 000 de cărți și, în afară de aceasta, consultă peste 600 000 de volume de literatură de specialitate în sălile de lectură ale bibliotecilor.

Conținutul educativ al activității bibliotecii este strins legat de sarcinile educării socialiste a cititorilor. Formele și metodele acestei munci sînt identice cu cele folosite de prietenii noștri din celelalte țări socialiste. Ceea ce îmi propun în articolul de față este prezentarea unor aspecte ale organizării rețelei de biblioteci publice în orașul Praga.

Biblioteca centrală orășenească din Praga, fondată în 1891, are următoarele secții principale: achiziționarea, prelucrarea și catalogarea cărții; cabinetul metodic și bibliografic; sală centrală de împrumut pentru adulți; sală de lectură pentru cititori adulți; secție de muzică, teatru și cinematografie; sală de împrumut și de lectură pentru tineret; sala de împrumut și de lectură pentru copii; teatru de păpuși; universitate populară, adică secția în care se pot audia diferite cursuri, cicluri de conferințe sau seminarii, din toate domeniile științei,

la nivelul universitar. Biblioteca centrală orășenească mai posedă și 2 bibliobuze (unul pentru adulți și unul pentru copii și tineret), care vizitează cartierele mărginașe ale orașului, staționind zilnic în 2 pînă la 4 puncte.

Înainte de război, Biblioteca centrală orășenească din Praga avea peste 50 de filiale. După anul 1954, numărul acestora a crescut, ajungînd la 120 de biblioteci filiale și anume: 60 de biblioteci pentru adulți, 10 biblioteci pentru tineret (de la 13 la 20 de ani) și 50 de biblioteci pentru copii. În raioanele orașului Praga mai există și 12 săli de lectură.

Este limpede că un număr atît de mare de biblioteci nu poate fi îndrumat de un singur centru metodic. De aceea, încă de acum 4 ani, s-a creat în fiecare raion o bibliotecă raională, căreia îi sînt subordonate toate filialele din raionul respectiv. Conducerea bibliotecilor raionale este pe de o parte centralizată iar pe de altă parte descentralizată. Cele 10 biblioteci raionale sînt subordonate Bibliotecii centrale orășenești în ceea ce privește îndrumarea metodică și mijloacele financiare necesare procurării cărților, iar sfaturilor populare raionale, în ceea ce privește încadrarea personalului și baza materială. Planul de activitate al bibliotecilor raionale se pregătește totdeauna în strînsă colaborare cu directorul Bibliotecii centrale orășenești și cu serviciul metodic al acesteia. Planurile tuturor bibliotecilor raionale sînt apoi cuprinse într-un plan comun și unitar al activității Bibliotecii centrale orășenești din Praga.

Bibliotecile raionale prezintă lunar dări de seamă statistice cu privire la îndeplinirea planului de activitate, atît Bibliotecii centrale orășenești, cît și sfaturilor populare raionale. La sfîrșitul anului sfaturile populare raionale analizează activitatea bibliotecilor raionale. Concluziile analizei sînt cuprinse apoi, împreună cu toate da-

tele statistice, într-o dare de seamă anuală asupra activității Bibliotecii centrale orășenești și a rețelei de biblioteci populare din Praga.

La fiecare 2 săptămâni (marți) are loc o consfătuire a directorilor bibliotecilor raionale la sediul Bibliotecii centrale orășenești, unde se discută toate problemele comune ale activității bibliotecilor populare din Praga, luându-se și hotărâri valabile pentru bibliotecile raionale și filialele acestora. Președintele acestor consfătuiri este directorul Bibliotecii centrale orășenești. Procesele verbale întocmite cu acest prilej, se trimit lunar secțiilor

materialelor metodice întocmite este asigurată de specializarea, pe domenii, a bibliografilor metodiști. Doi bibliografi metodiști sînt specializați în domeniul literaturii social-politice, unul în cel al științelor naturii, unul în literatura tehnică, iar altul în beletristică.

În fiecare luni dimineața (cînd toate bibliotecile sînt închise) în cadrul Bibliotecii centrale orășenești are loc un curs profesional al bibliotecarilor. Acest curs este împărțit pe categorii, după pregătirea de bază a bibliotecarului și după specialitatea în care lucrează. Cu această ocazie se rezolvă și

Un aspect din sala de lectură pentru mături a Bibliotecii centrale din Praga

de învățămînt și cultură a celor 10 sfaturi populare raionale pentru înformarea lor asupra activității bibliotecilor. Cel puțin odată pe an Comisia de învățămînt și cultură a Sfatului popular orășenesc Praga analizează activitatea și problemele Bibliotecii centrale orășenești și a întregii rețele de biblioteci din Capitală.

Activitatea cabinetului bibliografic și metodic al Bibliotecii centrale orășenești este în așa fel organizată încît fiecare membru al cabinetului are în grijă sa cîte 2 raioane, ceea ce înseamnă că le poate vizita destul de des, acordînd un sprijin efectiv directorului bibliotecii raionale, dînd îndrumări concrete asupra organizării cataloagelor, a folosirii bibliografiilor, a îndrumării lecturii cititorilor, ajutînd la organizarea de seri literare, expoziții etc. Cabinetul mai pregătește și diferite bibliografii, texte metodice, materiale pentru manifestări literare etc., care sînt folosite de toate bibliotecile populare din Praga. Calitatea

problemele curente și se dau directive privind coordonarea muncii bibliotecarilor.

Pentru buna desfășurare a activității, în cadrul bibliotecilor raionale s-au creat mai multe centre metodice. Ele colaborează îndeaproape și cu bibliotecile școlare și cele sindicale din raion. Activitatea acestor centre este îndrumată de către reprezentantul cabinetului metodic al Bibliotecii centrale orășenești. El organizează seminarii pentru bibliotecarii care lucrează în cadrul bibliotecilor sindicale sau școlare, ajută la organizarea cataloagelor, la munca de masă cu cartea etc. Tendința actuală este de a avea și în cadrul fiecărei biblioteci raionale doi metodiști cu pregătire de specialitate universitară, unul urmînd să se ocupe în special, de munca cu cartea cu cititorii adulți în toate categoriile de biblioteci din raion, iar celălalt în colaborare cu Uniunea tineretului, organizațiile de pionieri, cu cititorii copii și tineri.

Achiziția și prelucrarea cărților pentru toate bibliotecile populare ale întregului oraș se face de către Biblioteca centrală orașenească, care dispune de mijloacele financiare în acest scop. În fiecare săptămână, se întrunește comisia de achiziții, care stabilește ce cărți anume și în câte exemplare se vor procura. Biblioteca centrală orașenească primește săptămânal 1 exemplar din toate cărțile apărute — cu o săptămână înainte ca acestea să apară pe piață. Membrii cabinetului metodic și bibliografic al Bibliotecii centrale orașenești au astfel posibilitatea să se informeze din vreme asupra noutăților, înaintând comisiei de achiziții referate despre titlurile propuse. Comisia de achiziții (la care asistă conducătorii tuturor serviciilor Bibliotecii centrale orașenești, precum și directorii bibliotecilor raionale) stabilește lista achizițiilor. Numărul exemplarelor ce se achiziționează dintr-un titlu variază în funcție de calitatea cărții, utilitatea ei socială, cerințele cititorilor și nevoia de a fi folosită pentru diferite acțiuni de masă. Comisia de achiziții stabilește și repartizarea cărților pe tipuri de bibliotecă populare, după mărimea și specificul activității fiecăruia.

Prelucrarea și catalogarea cărților se face tot de către Biblioteca centrală orașenească, astfel, clasificarea cărților e unitară, fișele de catalog sînt multiplicat pentru toate bibliotecile, păstrîndu-se astfel unitatea în organizarea fondurilor. De asemenea, și fișele de împrumut (Fișa cărții) se multiplică la centrală. Deci, Biblioteca centrală orașenească pune la dispoziția bibliotecilor populare din întregul oraș literatura nouă complet prelucrată. Bibliotecarilor le rămîne doar să efectueze operația de înregistrare a cărților în registrul inventar, trecîndu-le imediat în circulație. În felul acesta, se face o economie remarcabilă de muncă, asigurîndu-se totodată și unitatea catalogelor și a tehnicii de împrumut. Anual se prelucerează cca 110 000 cărți (adică cca 10 000 titluri noi cu 100 000 multiplicări). La această operație lucrează 11 bibliotecari cu ajutoarele tehnice respective. Catalogul central de evidență al fondurilor tuturor bibliotecilor este ținut de Biblioteca centrală orașenească, astfel că, centrala cunoaște fondurile tuturor bibliotecilor populare, știind, totodată, și unde sînt repartizate diferitele titluri. Din 3 în 3 ani se face

o verificare a fondurilor după acest catalog central.

Munca cu cititorii este unitară în toate raioanele orașului Praga, folosindu-se peste tot aceleași forme de evidență, procurate de Biblioteca centrală orașenească. De asemenea, condițiile de împrumut sînt unitare pentru toată Praga. În ceea ce privește seriile literare, conferințele, expozițiile, acestea se organizează mai înainte de către Biblioteca centrală orașenească (în fiecare marți are loc aici o întîlnire cu diferiți autori, discutarea anumitor cărți etc.). Manifestările sînt apoi reluate în raioane sau se alcătuiesc texte despre desfășurarea acestor seri literare. Bibliotecile raionale și filialele lor organizează și independent astfel de manifestări pentru copii, tineret sau adulți, de cele mai multe ori, cu ajutorul cabinetului metodic al Bibliotecii centrale orașenești.

În cadrul Bibliotecii centrale orașenești se țin diferite cicluri de conferințe ale Universității populare. Ciclurile asemănătoare ale Universității populare (la nivelul școlilor medii) se țin și-n cadrul bibliotecilor raionale. Seminariile, cursurile și conferințele Universității populare, fiind strîns legate de studiul literaturii, necesită întocmirea unor bibliografii de recomandare, Biblioteca centrală orașenească cite și cele raionale le pregătesc cu regularitate.

Toate mijloacele financiare pentru procurarea cărților sînt prevăzute în bugetul Bibliotecii centrale orașenești. Celelalte mijloace financiare pentru activitatea bibliotecilor raionale și ale filialelor sînt prevăzute în bugetele acestora, adică provin din fondurile sfaturilor populare raionale. Tot acestea răspund și de localurile bibliotecilor și de buna lor amenajare.

În ceea ce privește problemele personalului care deservește aceste unități, directorii bibliotecilor raionale sînt salariați ai sfaturilor populare raionale, Biblioteca centrală orașenească fiind consultată în cazul angajării lor. Ceilalți bibliotecari ai bibliotecilor raionale și filialelor lor sînt salariați ai bibliotecii raionale, fiind angajați de către directorii acestora. Cuantumul salariului se stabilește conform calificării, funcțiunii și vechimii, consultîndu-se și Serviciul personal al Bibliotecii centrale orașenești. Astfel, se face o apreciere unitară în ceea ce privește pregătirea profesională, prac-

tica în muncă, remunerarea bibliotecarului și salariul, pentru toate bibliotecile.

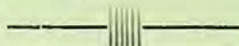
Înainte, când toate bibliotecile raionale, împreună cu filialele, erau filiale directe ale Bibliotecii centrale orașenești, se iveau încontinuu dificultăți în ceea ce privește spațiul, mobilierul și amenajarea bibliotecilor. Descentralizarea a dat rezultate mult mai bune — sfaturile populare raionale consideră acum bibliotecile din raion ca instituții culturale proprii, se preocupă de condițiile lor materiale și de îndrumarea lor. Descentralizarea mijloacelor financiare pentru procurarea cărților, ar fi fost o greșeală din punct de vedere economic și profesional, pentru că ar fi făcut imposibilă organizarea unitară a fondului de cărți și a cataloagelor colective, a bibliografiilor centrale etc. Ar îngreuna, de asemenea,

și împrumutul interbibliotecar, care astăzi se efectuează ușor (adeseori bibliotecile mari împrumută colecții întregi de cărți bibliotecilor mai mici).

Pentru a ajunge la actuala formă de organizare, a fost necesar un stadiu mai îndelungat de activitate. Acum, lucrările care ușurează munca bibliotecarilor raionali, reprezentând și o economie de timp, se execută în largă măsură, în mod centralizat, de către Biblioteca centrală orașenească.

Ideea de bază este aceea de a elibera pe bibliotecar de toate muncile tehnice și administrative, creându-i condiții optime pentru desfășurarea unei activități bogate în conținut, în folosul cititorilor.

Dr. RUDOLF MALEK
Directorul Bibliotecii centrale
orașenești din Praga

RECENT a fost editat în R. P. Ungară un dicționar multilingv al termenilor uzuali de biblioteconomie (Pipics, Zoltán. A könyvtáros-nyelvtan szótára. Budapest, Gondolat, 1963. 317 p.). Lucrarea prezintă sub forma unui text paralel, aproximativ 500 termeni de biblioteconomie, în 20 de limbi diferite. Este de remarcă că între acestea figurează și limba română

ÎN ULTIMII 10—12 ani, prețurile cărților au crescut în Danemarca cu 50—100%. Pe domenii, creșterile de prețuri au fost: filozofie — 105%; religie — 205%; științe sociale — 67%; științe naturale și matematică — 54%; tehnică — 11%; medicină — 85%. În urma scumpirii, în anul 1962 bibliotecile publice au putut procura numai 50% din volumul de cărți achiziționat cu zece ani în urmă. Creșterea alocațiilor pentru achiziții fiind de numai 30%.

Prețul mediu al cărților a crescut în S.U.A. de la 4 dolari în 1949, la 6,70 dolari în 1962, deci cu 65%. Pe domenii aceste creșteri au fost: artă — 60%; literatură — 35%; istorie — 36%; economie politică — 53%; pedagogie — 40%; științele naturii — 66%; tehnică — 67%. Prețurile revistelor au crescut după cum urmează: reviste politice — 23%; reviste agricole — 40% și reviste pentru copii — 39%.

CONGRESUL al V-lea al Asociației bibliotecarilor din Jugoslavia, care a avut loc între 26—28 septembrie 1963 la Sarajevo, a dezbătut, după prezentarea dării de seamă a Asociației, următoarele probleme:

- Biblioteca în societatea noastră socialistă;
- Coordonarea și integrarea muncilor de bibliotecă;
- Bibliotecile în noul sistem de finanțare.

În cadrul comisiilor de specialitate, au fost prezentate o serie de referate dintre care amintim: bibliotecile organizațiilor economice; folosirea materialului audio-vizual în bibliotecă; bibliotecile și documentarea; bibliotecile școlare și universitare etc.

Congresul a ales noul organ de conducere a Asociației și a adoptat o Rezoluție.

În R.S.F. Jugoslavia este în curs de elaborare un Plan de șapte ani (1964—1970) pentru dezvoltarea bibliotecilor. Comisia constituită pentru elaborarea planului, își desfășoară lucrările pe baza unui plan tematic foarte vast, din care amintim: Rolul social al bibliotecilor în societatea contemporană; Rețeaua de biblioteci; Sarcinile bibliotecilor centrale și filiale; Posibilitățile de coordonare a muncii de bibliotecă; Construcții pentru biblioteci; Sistemul de conducere și autoconducere în biblioteci; Serviciul de informație științifică al bibliotecii; Serviciul de conservare și restaurare a cărților; Biblioteci mobile, sarcinile lor și organizarea muncii; Organizațiile obștești și bibliotecile; Aprovizionarea bibliotecilor, structura fondurilor și folosirea lor; Catalogul colectiv; Bibliografia și documentarea; Microfilmarea; Activitatea editorială a bibliotecilor etc.

Calendar

Januarie 1964

10 IANUARIE 1799. SE NAȘTE PETRACHE POENARU, unul dintre întemeietorii învățămîntului românesc de toate gradele, pedagog iscusit și luptător progresist, în perioada de sfîrșit a orînduirii feudale și de început a orînduirii capitaliste în România. [Poetra, George. PETRACHE POENARU, CTITOR AL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ÎN ȚARA NOASTRĂ. 1799—1875. Buc., Editura științifică, 1963. 394 p. cu ilustr.]

★

13 IANUARIE 1949. MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ VOTEAZĂ LEGEA SFATURILOR POPULARE din R.P.R.

★

14 IANUARIE 1934. 30 DE ANI DE LA MOARTEA LUI IOAN CANTACUZINO, fondatorul Institutului de securi și vaccinuri din București (n. 1863). [Vezi : „Călăuza bibliotecarului”, XVI (1963), 10 (oct.), cop. IV].

★

15 IANUARIE 1879. SE NAȘTE ȘTEFAN GHEORGHIU, conducător de seamă al muncitorimii din România (m. 1914).

★

18 IANUARIE 1689. SE NAȘTE CHARLES LOUIS MONTESQUIEU (m. 1755), gînditor de seamă, unul dintre cei mai renumiți scriitori ai veacului al XVIII-lea francez — veacul „luminilor” —. Opera sa este și astăzi vie pentru că vedește la tot pasul încrederea în om și înțelegerea marilor căi pe care trebuie să meargă omenirea.

„Nu e nevoie să fii un geniu, ca să înfăptuiești lucruri mari; nu e nevoie să fii deasupra oamenilor, ci alături de ei...” [Montesquieu. *Scrisori persane*. În romînește de Ștefan Popescu. Prefața de Aurel Tita. Buc., E.S.P.L.A., 1957. 327 p. cu portr. aut. (Biblioteca pentru toți)].

★

21 IANUARIE 1924. 40 DE ANI DE LA MOARTEA LUI VLADIMIR LENIN, GENIALUL GÎNDITOR REVOLUȚIONAR, CONTINUATOR AL OPEREI LUI MARX ȘI ENGELS, CONDUCĂTORUL PRIMEI REVOLUȚII SOCIALISTE VICTORIOASE DIN LUME ȘI FĂURITORUL PRIMU-

LUI STAT SOCIALIST, ÎNVĂȚĂTORUL OAMENILOR MUNCII DE PE ÎNTREG GLOBUL PĂMÎNTESC.

„Numele lui Lenin este pronunțat cu venerație în toate limbile lumii; în țara noastră el a devenit scump întregului popor muncitor, care știe că numele lui Lenin este indisolubil legat de cauza socialismului și comunismului, de cauza păcii între popoare”. [Gheorghiu-Dej, Gheorghe. CUVINTAREA ROSTITĂ LA DEZVELIREA MONUMENTULUI LUI V. I. LENIN — 21 APRILIE 1960. În: Gheorghiu-Dej, Gheorghe. Articole și cuvîntări, august 1959—mai 1961. Buc., Editura politică, 1961, p. 92. Vezi și „Călăuza bibliotecarului”, XVI (1963), 3 (martie), cop. IV].

★

24 IANUARIE 1859 — 105 ANI DE LA UNIREA ȚĂRILOR ROMÎNE.

„Făurirea statului național unitar prezintă un moment deosebit de important în cadrul luptelor purtate de poporul român, secole în șir, pentru independența națională, pentru libertate și progres social”. [Maciu, V. 24 IANUARIE. În: Scinteia, XXXII (1963), 5782 (24 ian.). Vezi și „Călăuza bibliotecarului”, XV (1962), 12 (dec.), cop. IV].

★

27 IANUARIE 1919. SE STINGE DIN VIAȚĂ ADY ENDRE, cel mai de seamă poet maghiar modern, unul dintre cei mai mari lirici ai lumii (n. 1877). În poemele sale revoluționare, ura împotriva opresorilor capătă accente de o mare energie și patetism. Poezia, nuvela și publicistica lui Ady reflectă ca-ntr-o oglindă aspirația sa după lumea de mîine, încrederea vie în proletariatul socialist, în triumful luptei revoluționare.

„Foc, singe, febră, ziditor avînt,
Sclipeșc în ochi. Eternă Primăvară,
Eternă Revoluție, mereu

Fii mai frumoasă, mai scăpărătoare !”
[Ady Endre. POEME. În romînește de Eugen Jebeneanu. Buc., E.S.P.L.A., 1955. 228 p. cu portr.; Ady, Endre. NUVELE. În romînește de Constantin Olariu. Curvînt înainte de Mielusz Jozsef. Buc., Editura pentru literatură universală, 1961. 216 p. Vezi și „Călăuza bibliotecarului”, XV (1962), 10 (oct.), cop. III].